

ने १८६७ ना २५ मा एक्ट मुजब
रजीस्टर कराव्युं छे.

अनुक्रमणिका.

प्रस्तावनानी अनुक्रमणिका.

नं०.	विषय.	पृष्ठ.
१	चोर्यासी गच्छोनी स्थापना	२
२	चोर्यासी गच्छोनां आचार्योनां नामो	३
३	गच्छोनां नामो	६
४	भिन्नमालनो इतिहास	९
५	भिन्नमालनां चार नामो	९
६	विजयंत राजानुं जैनी थवुं	१३
७	विजयंत विगेरे जैनी राजाओ	१५
८	भाण राजाना संघनो परिवार	१७
९	कुलगुरुओ माटे निर्णय	१७
१०	कुलगुरु माटे करेली मर्यादा	१८
११	कुलगुरुओ करेली इतिहास लखुवानी शिरजाव	१८
१२	भाण राजाना ओशवालनी कन्या माये लग्न	२०
१३	श्रीमाली जैनोनी उत्पत्ति	२३

नंवर.	विषय.	पृष्ठ.
१४	श्रीमालीओनां बासठ गोत्रोनां नाम	२४
१५	पोरवाड श्रावकोनी उत्पत्ति	२५
१६	भिन्नमाल नगरनी चडती पडती	२६
१७	नाणक तथा वल्लभीगच्छनी पटावली	२८
१८	विधिपक्ष तथा अंचलगच्छ	२९
१९	जयसिंहसूरि विगेरे आचार्योंए प्रतिबोधे- ला गोत्रो	३१
२०	ओशवालोनी उत्पत्ति	३३
२१	ओशवालोनां गोत्रो	३५
२२	श्रीमालीओनां गोत्रो	३९
२३	अग्रवाल विगेरे हातिओनां गोत्रो	४१
२४	जैनोनी मुख्य हातिओ	४२

गोत्रोनी अनुक्रमणिका.

नंवर.	विषय.	पृष्ठ.
२५	हरियाण गोत्र	१
२६	गाल्हा गोत्र	५
२७	नागडा गोत्र	१०
२८	लघु नागडा गोत्र	१९
२९	मीठडीया गोत्र	२०
३०	वडोरा (वडेरा) गोत्र	२४
३१	हपुंडीया राठोड गोत्र	३३
३२	पडाइया गोत्र	३४
३३	षाहणी गोत्र	३७
३४	जासल गोत्र	३९
३५	बोद्ध गोत्र	४१
३६	कामसा गोत्र ...	४२
३७	चहुआण गोत्र ...	४४

नं०.	विषय.	पृष्ठ.
१८	कन्याश्रम गोत्र	४६
१९	काल्याण गोत्र	४८
२०	सौदमा गोत्र	५०
२१	मण्डरायण गोत्र	५४
२२	आश्वय अने ज्ञाना गोत्र	५७
२३	काल्य गोत्र	६०
२४	वासव गोत्र	६४
२५	काल्याण गोत्र	६६
२६	काल्याण गोत्र	७०
२७	काल्याण गोत्र	७४
२८	काल्याण गोत्र	७७
२९	काल्याण गोत्र	७९
३०	काल्याण गोत्र	८१
३१	काल्याण गोत्र	८३
३२	काल्याण गोत्र	८५

नंबर.	विषय.	पृष्ठ.
५३	गांधी (सहस्रगुणा) गोत्र....	९१
५४	देवाणंदसरवा गोत्र	९७
५५	गवौम गोत्र	१०३
५६	लोलाढीया गोत्र....	१०९
५७	देहिल गोत्र	११०
५८	महालक्ष्मी गोत्र....	११२
५९	पापच गोत्र	११४
६०	पुष्पायन गोत्र ...	११९
६१	कारीस गोत्र	१२२
६२	फांटीया (गोखरु) गोत्र	१२३
६३	देढीया गोत्र	१३०
६४	वोरीचा गोत्र	१३५
६५	स्याल गोत्र	१३७
६६	महाजनी गोत्र ..	१३९
६७	महुडीया गोत्र	१४१

नंवर.	विषय.	पृष्ठ.
६८	सोनगिरा गोत्र....	१४४
६९.	केसवाणेचा गोत्र	१४५
७०	सीसोदीया गोत्र....	१४६
७१	निधुया गोत्र	१४७
७२	काश्यप गोत्र	१४८
७३	मांडलकोटा गोत्र	१५३
७४	काला परमार गोत्र	१५४
७५	लालण गोत्र	१५५
७६	वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनं वृत्तांत.	१६२

३ उपर वणावेला गोत्रोनी शाखा ओ तथा पेडा शाखा-
ओनां नामो ते ते गोत्रोना वृत्तांतनी शिरुआतमा
आपेला छे.

प्रसिद्ध कर्ता

પ્રસ્તાવના

૨૧૩

છુટ્ઠ વાંચકોને વિદિત થાય કે આ “ જૈન ગોત્ર સંગ્રહ ” નામના પુસ્તકમાં જૈનોના સંબંધવાળી પ્રાચીન ઇતિહાસિક માંવતો ઘણા શ્રમથી સંગ્રહ કરી ઉપયોગી બાળી પ્રસિદ્ધ કરેલી છે, જે વાંચવાથી માલુમ પડશે. પ્રાચીન કાળમાં જૈનોનાં ગોત્ર, કુલ, વંશ તથા તેઓના વંશજોનાં નામો તેઓના કુલગુરુઓ લખતા હતા. હાલમાં પણ કેટલાક દેશોમાં તેવા માટ આદિકથી ઓળખાતા વર્ણવાઓ વિગેરે તે પદ્ધતિને અનુસરી તેમ કરતા દેખાય છે. અને એવી રીતના પ્રાચીન ઇતિહાસનો કેટલોક ભાગ જલ્લબાદ રહેલો છે, પરંતુ તેઓ ઇતિહાસ ફક્ત તેઓના ઓપડા અથવા ટીપગા જેવા લાંબા સ્વરૂપમાં અવ્યવસ્થિત હાલતમાં તેઓ પાસેજ હોવાથી વીજા કોઈની પણ જાણમાં આવી શકતો નથી, તેમ પોતાની આજીવિકામાં હુકમોની ચલાવતા ભયથી તેઓ તે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવામાં મંત્રોચાય છે, અને તેથી તેવી પ્રાચીન ઇતિહાસિક દલીલ અંધારામાં જ રહી લોકોપયોગી થતી નથી. અમોએ ઘણા શ્રમથી જૈનોની તેવી પ્રાચીન ઇતિહાસિક દસ્તાવેજીત દલીલો મેળવી તેનો સંગ્રહ કરી આ પુસ્તકમાં છાપી

પ્રસિદ્ધ કરી છે, જેને ઉપયોગી જાણી જૈનો તેનો લાભ
 છેશે તો હું મારા આ શ્રમને સફલ થયેલો જાણીશ.

જૈનોમાં આવી રીતનો કુલપરંપરાઓનો ઇતિહાસ
 લખવાની શિરુઆત વિક્રમ સંવત ૭૭૫ ના ચૈત્રસુદી
 સાતમથી શ્રીવર્ધમાનપુરમાં થયેલી છે, અને તે સંબંધિ
 નીચે મુજબ ઇતિહાસ એક પ્રાચીન હસ્ત લિખિત લેખમાં
 લખેલો મળ્યો છે.

શ્રી ચોર્યાસી ગચ્ઠોની સ્થાપના,

શ્રી મહાવીર પ્રભુ પછી ૧૧૯૩ ના વર્ષમાં અને
 વિક્રમ સંવત ૭૨૩ માં (મત્તાતરે ૧૪૬૪-૧૯૪) માં
 શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિના નીચેમુજબ ચોર્યાસી શિષ્યો હતા, તથા
 તેઓ સઘળા મહાવિદ્વાન્ હતા, અને તેઓ સર્વે સૂરિપદને
 લાયક હતા, ગુરુએ તેમને પૂછવાથી તેઓએ કહ્યું કે અમો
 સર્વને સૂરિપદ મેળવવાની ઇચ્છા છે. પછી ગુરુમહારાજ
 તે સર્વ શિષ્યો સાથે વિહાર કરતા મિત્રમાલ નગરની
 પાસે વટગામ નામના ગામમાં આવ્યા, તે ગામની ઉત્તર
 દિશામાં એક મહાન વડનું વૃક્ષ હતું, તે નીચે વિશ્રામપાટે

ગુરુમહારાજ શિષ્યોસહિત બેઠા, ત્યારે શાસનદેવતા
 તરફથી ઘડી આકાશવાણી થઈ કે, જો અહીં સૂરિપદની
 સ્થાપના થશે, તો તેઓનો વિસ્તાર સૈકડોગમે શાખાઓ-
 થી શુદ્ધિ પામશે. તે સાંમઝી ગુરુમહારાજે પોતાના તે
 ચોર્યાસી શિષ્યોને સૂરિપદ આપ્યાં. તે ચોર્યાસી આચા-
 ર્યોનાં નામો નીચેમુજબ હતાં, *

૧ સર્વદેવગૂરિ.	૮ આણંદસૂરિ.
૨ પ્રમાણંદસૂરિ.	૯ ધર્માણંદસૂરિ.
૩ હરિયાણંદસૂરિ.	૧૦ રાજાણંદસૂરિ.
૪ શિવદેવસૂરિ.	૧૧ સૌભાગ્યચંદ્રસૂરિ.
૫ જિનેંદ્રસૂરિ.	૧૨ દેવેંદ્રસૂરિ.
૬ દયાણંદસૂરિ.	૧૩ સ રિ.
૭ ગજે.	૧૪ પ્રજ્ઞાણંદસૂરિ.

* જે માત્રની હસ્તલિખિત લેખપરથી આ નામો
 છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યાં છે, તે લેખનો કેટલોક ભાગ જીર્ણતા-
 ને લીધે ફાટી ગયેલો હોયથી કેટલાંક નામો સંપૂર્ણ
 છાપી પ્રસિદ્ધ કરી શકાયોં નથી.

પ્રસિદ્ધ કરી છે, જેને ઉપયોગી જાણી જૈનો તેનો સ્ખલ
છેશે તો હું મારા આ શ્રમને સફલ થયેલો જાણીશ.

જૈનોમાં આવી રીતનો કુલપરંપરાઓનો ઇતિહાસ
લખવાની શિરુઆત વિક્રમ સંવત ૭૭૫ ના ચૈત્રસુદી
સાતમથી શ્રીવર્ધમાનપુરમાં થયેલી છે, અને તે સંબંધિ
નીચે મુજબ ઇતિહાસ એક પ્રાચીન હસ્ત લિખિત છેલ્લમાં
લેખેલો મળ્યો છે.

શ્રી ચોર્યાસી ગચ્છોની સ્થાપના,

શ્રી મહાવીર પ્રભુ પછી ૧૧૯૩ ના વર્ષમાં અને
વિક્રમ મંવત ૭૨૩ માં (મતાંતરે ૧૪૬૪-૧૯૪) માં
શ્રી ઝ્યોતનસુરિના નીચેમુજબ ચોર્યાસી શિષ્યો હતા, તથા
તેઓ સર્વજ્ઞ મહાવિદ્વાન હતા, અને તેઓ સર્વે સુરિપદને
લાયક હતા, ગુરુજી તેમને પૂછવાથી તેઓજ કશું કે અમો
સર્વને સુરિપદ મેળવવાની ઇચ્છા છે. પછી ગુરુમહારાજ
ને મર્વ શિષ્યો સાથે વિદ્યાર કરતા મિત્રમાલ નગરની
પાસે વડગાન નામના ગામમાં આવ્યા, તે ગામની ઉત્તર
દિશાનાં એક મદાન વડતું ઘૂસી હતું, તે નીચે વિશ્રામમાટે

गुरुमहाराज शिष्योसंहित वेठा, त्यारे शासनदेवता
तरफयी एवी आकाशवाणी थइ के, जो अहीं सरिपदनी
स्थापना यशे, तो तेओनो विस्वार सैकडोगमे शाखाओ-
यी बुद्धि पामशे. ते सांभळी गुरुमहाराजे पोताना ते
घोर्यासी शिष्योने सरिपद आप्या. ते घोर्यासी आचा-
र्योनां नामो नीचेमुजब हतां, *

१ सर्वदेवमुरि.

२ प्रभानंदमुरि.

३ हरियाणंदमुरि.

४ शिवदेवमुरि.

५ जिनंदमुरि.

६ दयाणंदमुरि

७ गज

८ आणंदमुरि.

९ धर्माणंदमुरि.

१० राजाणंदमुरि.

११ सोभाग्यचंदमुरि.

१२ देवदमुरि.

१३ ग रि.

१४ प्रज्ञाणंदमुरि.

* जे पाचोन हस्तजिह्वन वेसांग्यो आ नामो
छापी धरिपद करी छे न उरवना हस्तोद भाग जीवना
ने लांचे पाटी गदला सोबदा छेलां नामो मंगूण
छापी धरिपद करी उरवना नदी.

- १५ सर्वाणंदसूरि.
 १६ संघाणंदसूरि.
 १७ सोमाणंदसूरि.
 १८ यक्षायणसूरि.
 १९ सूरि.
 २० सामंतसूरि.
 २१ शिवप्रभसूरि.
 २२ उदयराजसूरि.
 २३ देवराजसूरि.
 २४ गांगेयसूरि.
 २५ प्रभसूरि.
 २६ धर्मभिवसूरि.
 २७ मेघसेनसूरि.
 २८ सेनतिरुक्तसूरि.
 २९ चारिवसूरि.
 ३० भानु.
 ३१ नृसिंहसूरि.
 ३२ विनयसूरि.
 ३३ विजयाणंदसूरि

- ३४ बल्लभसूरि.
 ३५ दानदेवसूरि.
 ३६ मान.
 ३७ राजदेवसूरि.
 ३८ जोगाणंदसूरि.
 ३९ भीमराजसूरि.
 ४० सोमप्रभसूरि.
 ४१ कृष्णसूरि.
 ४२ नसूरि.
 ४३ पद्माणंदसूरि.
 ४४ नारायणसूरि.
 ४५ कर्मचंदसूरि.
 ४६ भावदेवसूरि.
 ४७ देवस.
 ४८ इल्लसूरि.
 ४९ नगराजसूरि.
 ५० पांडुसूरि.
 ५१ पुष्कलसूरि.
 ५२ डोडसूरि.

૫૩ સીમસૂરિ.	૬૯ મહામયસૂરિ.
૫૪ ય	૭૦ મહાસૂરિ.
૫૫ સોવીરસૂરિ.	૭૧ રત્નરાજસૂરિ.
૫૬ મધુરાસૂરિ.	૭૨ મસૂરિ.
૫૭ મંગલસૂરિ.	૭૩ ફર્ણસૂરિ.
૫૮ જિનસિંઘસૂરિ.	૭૪ મેઘાણંદસૂરિ.
૫૯ વીરસૂરિ.	૭૫ મંજરાજસૂરિ.
૬૦ શુદ્ધ.	૭૬ સારિંગસૂરિ.
૬૧ શીલદેવસૂરિ.	૭૭ રંગમયસૂરિ.
૬૨ શાંતસૂરિ.	૭૮ લસૂરિ.
૬૩ પ્રિયાંગસૂરિ.	૭૯ ગોકર્ણસૂરિ.
૬૪ આશાણંદસૂરિ.	૮૦ સદ્દેવસૂરિ.
૬૫ રામસૂરિ.	૮૧ ભૂતસંઘસૂરિ.
૬૬ રવિ.	૮૨ વાદ્યસૂરિ.
૬૭ પ્રભાસેનસૂરિ.	૮૩ લાહણસૂરિ.
૬૮ આણંદરાજસૂરિ.	૮૪ રાજસૂરિ.

પૃથ્વી રીતે ચોર્યાસી આચાર્યોને વડના ઘુસ નીચે
 સૂરિપદ આપવાથી તેઓનું વડગચ્છ નામ પડ્યું. હવે ત્યાં-
 થી વિહાર કરી તેઓમાના જે આચાર્યે પ્રથમનું ચતુર્માસ

જે ગામમાં કર્યું, તે ગામના નામથી તેઓનો ગચ્છ શિર
ધર્યો. તેઓમાના પેહેલા આચર્ય શ્રીસર્વ વિહાર કર-
તાથકા ગુજરાતમાં વઢીયાર દેશમાં આવેલા શંસ્કેશ્વર ગા-

આ ચોર્યાસી ગચ્છોનાં કયાં કયાં નામો હતાં,
તે હજુસુધી મને ઉપલબ્ધ થયાં નથી, પરંતુ જૈન ગ્રંથોમાં,
તથા ચિલાલેખો વિગેરેમાં પ્રાપ્ત કરીને નીચે જણાવેલાં
ગચ્છોનાં નામો હાલમાં જોવામાં આવે છે.

૧ અંચલ	૧૨ કોટિક
૨ આગમિક	૧૩ સ્વરતર
૩ ઉપકેશીય	૧૪ ચંદ્ર
૪ ઉત્તરાધ	૧૫ ચંદ્રમખ
૫ ઉકેશ	૧૬ ચિત્રવાલ
૬ કહુઆ	૧૭ ચૈત્ર
૭ કમલકલસ	૧૮ છોલીવાલ ક્ષાઠાપણીય
૮ કૃષ્ણર્પિ	૧૯ તપા
૯ કોરંટ	૨૦ તાવકીય
૧૦ કુતુબપુરા	૨૧ ત્રિભવિયા
૧૧ કલુક	૨૨ ધારાપદ

म्यां जावी चतुर्मास रक्षा, अने तेजी तेमनां गच्छनुं
 “शंखेश्वर गच्छ” नाम पाठयुं. ते गाममां सोलंकी
 वंशनो सांख्यकुमार नामे क्षत्रिय तेमनो शिष्य थयो,
 तथा केटलेक काळे ते विद्वान थवावी आचार्यश्रीए तेने

---

२३ देवानंदित	३७ पाथंद्र
२४ धर्मघोष	३८ ब्राह्मण
२५ नागेंद्र	३९ बृहद्
२६ निवृत्ति	४० प्रज्ञाणीय
२७ नाणकीय	४१ धीजमत
२८ निगम	४२ बृहत्त्वरतर
२९ निग्रंथ नाणावाल	४३ भावडार
३० नागपुरीय	४४ भिन्नमाल
३१ पल्लीवाल	४५ मलधारी
३२ प्रवीर्य	४६ महाहडीय
३३ पार्श्वनाथ	४७ महुकर
३४ पिप्पल	४८ यशसूरि
३५ पूर्णिमा पालीवाणीय	४९ रुद्रपल्लीय
३६ मभाकर	५० राज

विक्रम संवत् ७४५ मां सूरिपद शंखेश्वर गाममांज आ-
 चीने आप्युं, तेनुं बीजुं नाम पद्मदेवसूरिराख्युं, तेनी पाटे
 विक्रम संवत् ७७२ मां श्रीउदयप्रभसूरि थया.

—(०)—

---

५१ लुंपक	६३ वायड
५२ विद्याधर	६४ साडर
५३ वल्लभी	६५ सरवाल
५४ विवंदणीक	६६ संडेरक
५५ विभावक	६७ सागर
५६ विजय	६८ सिद्धांति
५७ विधिपक्ष	६९ सार्धपूर्णमीयक
५८ वृद्धपोसल	७० सरस्वती
५९ वेपधर	७१ शंखेश्वर
६० वाणिज्य	७२ पंडिल्ल
६१ वज्रय	७३ हुंवड
६२ विशावल	७४ हर्षपुरीय

* ત્રિન્નમાલનો ઇતિહાસ.

વિક્રમ સંવત ૨૦૨ માં મારવાઢમાં આવેલા ભિન્ન-માલ નામના નગરમાં સોલંકી વંશનો અજિતસિંહ નામે રાજા રાજ્ય કરતો હતો, તે વચ્ચે મીરમામોચો નામના મ્હેચ્છે (મુસલમાન રાજા) તે નગરપર ચડાઈ કરી તેનો ઘણે ભાગે વિનાશ કર્યો, લાખો માણસો ત્યાં મરાણા, તથા તે અજિતસિંહ રાજા પણ માર્યો ગયો. પછી તે મ્હેચ્છો ત્યાં હુટફાટ કરી ચાલી ગયાવાદ પાછું તે નગર

* આ નગરનાં ચાર યુગોમાં જૂદાં જૂદાં શ્રીમાલ, રત્નમાલ, પુષ્પમાલ અને ભિન્નમાલ એમ ચાર નામો થયેલાં છે, તેમજ તે નગરની અત્યંત જાહોજલાલી ઘણા કાલથી પ્રસિદ્ધ છે. તે માટે ઉપદેશકલ્પવલ્લીના કર્તા શ્રીદ્વંદ્વસગણી લખે છે—કે

શ્રીમાલમિતિ યન્નામ । રત્નમાલમિતિ સ્ફુટં ॥

પુષ્પમાલં પુનાર્ભિન્ન-માલં યુગચતુષ્ટયે ॥ ૧ ॥

ષત્વારિ યસ્ય નામાનિ । વિતન્વંતિ પ્રતિષ્ઠિતિ ॥

અદો નગરસૌંદર્ય-મહાર્યં ત્રિજગત્સપિ ॥ ૨ ॥

॥ ઇત્યાદિ ॥

(१०)

वस्युं, ते वखते त्यां श्रीश्रीमाली ब्राह्मणोनां एकत्रीस
 हजार घरो हतां. अनुक्रमे संवत ५०३ मां ते भिन्नमाल
 नगरमां सिंहनामे राजा राज्य करतो हतो, ते राजाने
 पुत्र न होवाथी तेणे पोतानी खीमजदेवी नामनी गोत्र-
 देवीनुं आराधन कर्युं, सात दिवसो सुधी जलरहित उप-
 वास करी दर्भना संथारापर ते स्रुतो त्यारे देवीए प्रत्यक्ष
 थइ कहुं के तारा भाग्यमां पुत्र नथी, माटे जो तारे पा-
 लक (दत्तक) पुत्र जोइतो होय तो महारी वहेन जइ-
 याण देवीनुं तुं आराधन कर ? ते तने तेवो पालक पुत्र
 आपशे, वळी ते जयाणदेवीनो प्रासाद अहींथी पूर्वदि-
 शामां छे. पछी राजाए तेणीनुं वचन स्वीकारीने प्रभाते
 त्यां जइ ते जयाणदेवीनी स्तुति करी. प्रसन्न थयेली दे-
 वीए प्रत्यक्ष थइ कहुं के तारी पुत्रनी वांछा हुं संपूर्ण
 करीश. एम कही ते देवी पोताना ज्ञानना उपयोगथी
 अवंती नगरीना मोहल नामना क्षत्रियना तुरतना जन्मेला
 पुत्रने लावी, अने पोताना निर्माल्य एवां पुष्पोना समूहमां
 भूक्यो. पछी तेणे ते सिंहराजाने कहुं के मारां निर्माल्य
 पुष्पोना समूहमां जे वाळकने में भूक्यो छे, तेने लेइने तारे
 मारा नामथी तेनुं जइआणकुमार नाम राखवुं, ते वाळक

યૌવનવય પામી તારાં રાજ્યનો ધુરંધર થશે. પછી તે
 સિંહરાજા તે બાલકને લેઈ ઘેર આવ્યો, તથા સ્વજનવર્ગને
 એકઠા કરી મહોત્સવપૂર્વક તે બાલકનું તેણે જડઆણકુમાર
 નામ પાડ્યું. એવી રીતે સંવત ૫૨૭ માં તે જડઆણકુમાર
 બિન્નમાલનો રાજા થયો. તેને અઠાવીસ રાણીઓમાંથી
 નવાઈ નામની રાણીને શ્રીકર્ણઆદિક સાત પુત્રો થયા.
 તેઓમાંથી સંવત ૫૮૧ માં શ્રીકર્ણ તેની ગાર્દીપ રાજા
 થયો, તેને પંચાવન રાણીઓમાંથી સોમાવાઈ નામની
 રાણીના મૂલજીઆદિક પાંચ પુત્રો થયા. તેઓમાંથી
 મૂલજી સંવત ૬૦૫ માં તેની ગાર્દીપ રાજા થયો. તેને
 પંચાવન સ્ત્રીઓમાંથી સોનાઈ નામની પટરાણીનો ગોપાલ
 પુત્ર થયો, અને તે સંવત ૬૪૫ માં તેની ગાર્દીપ રાજા
 થયો. તેને પચીસ રાણીઓમાંથી લક્ષ્મીવાઈ નામની પટ-
 રાણીના રામદાસઆદિક એકવીસ પુત્રો થયા. તેઓમાંથી
 સંવત ૬૭૫ માં રામદાસ તેની ગાર્દીપ રાજા થયો.
 તેને પાંચ રાણીઓમાંથી શ્રીવાઈ નામની પટરાણીનો
 સામંત નામે પુત્ર થયો. તે બેનાનટ નગરના ચતુર્રાણવંશી
 રત્નાદિત્ય રાજાની માનવાઈ નામની પુત્રીને પરણ્યો હતો.
 સંવત ૭૦૫ માં તે બિન્નમાલ નગરની ગાર્દીપ રાજા થયો.

(૧૨)

તેની પચીસ રાણીઓમાંથી પટરાણી માનવાઈને જયંત અને વિજયંત નામના બે પુત્રો થયા, તઓ વન્ને સરસ્વા તથા મહાતેજસ્વી હતા. ત્યારે તે સામંત રાજાએ પોતાના રાજ્યના વિભાગ પાઠી વન્ને પુત્રોને સોંપ્યા. જયંતને મુખ્ય ભિન્નમાલનું રાજ્ય આપ્યું, અને વિજયંતને લોહિઆળ નામના નગરનું રાજ્ય આપ્યું. એવી રીતે સંવત ૭૧૨ માં તે જયંત અને વિજયંત રાજ્યગાદીપર બેઠા. એવામાં પિતાના મૃત્યુવાદ જયંતરાજાએ પોતાના ભાઈ વિજયંતનું લોહિઆળ નગરનું રાજ્ય વલાત્કારે સુંચવી લીધું, ત્યારે વિજયંત વેનાતટમાં પોતાના મામા અને રત્નાદિત્ય રાજાના પુત્ર વજ્રસિંહપાસે પોતાને મોશાલ નાશી ગયો, અને ત્યાં જઈ તેણે જયંતનો અન્યાય કહી સંગઠાવ્યો. તે સાંભળી તેના મામાએ તેને આશ્વાસન આપી કહ્યું કે હમણાં તો વર્ષાકાલ નજીક છે, માટે હમણાં તારે શંખેશ્વર ગામમાં રહેવું, ચતુર્માસ પછી હું તને તારું લોહિઆળ નગરનું રાજ્ય પાછું અપાવીશ. એવી રીતનું પોતાના મામાનું વચન સ્વીકારીને તે પોતાના પરિવારસહિત શંખેશ્વર ગામમાં ગયો, અને ત્યાં સુધે સમાધે પોતાનો વસ્ત ગાઢવા લાગ્યો.

विजयंत राजानुं जैनी थवुं.

एवामां ते शंखेश्वर गाममां चूहद्वच्छीय श्रीसर्वदेव-
सूरि चतुर्गास रखा हता, तथा ते सर्व विद्यामां पारंगामी
महाअतिशयवंत हता: एक वखते ते आचार्य गाम बहार
स्थंडिल गया हता, ते वखते ते विजयंत राजा पण
शिकारमाटे ते मार्गे जतो हतो, तेने ते आचार्य
सन्मुख मळ्या. ते मिथ्यात्वी राजाए अपशुकन मानी
आचार्यने मारवामाटे पोतानो हाथ उंचो फर्यो, परंतु
शुक्रमहाराजना अतिशयधी तेनो ते हाथ एमज उंचो
रही गयो, अने तेना शरीरमां तेथी घणी वेदना थवा
लागी. त्पारे राजाए जाणुं के आ कोइ महाचमत्कारी
पुरुष छे, एम विचारी ते घोडाउपरथी नीचे उतरी छ-
रना चरणोमां पडी विनंति करवा लाग्यो के, हे भग-
वन् ! आप मारा अपराधनी क्षमा करो ? अग्रानताने
लीधें में आपनो अविनय कयों छे, एवी रीते क्षमा मा-
गवाथी तेनो हाथ पाडो यथास्थित थइ गयो, तथा शरी-
रनी वेदना पण दूर थइ. पछी ते विजयंत राजाए धर्म-
संबंधि हकीकत पूछवाथी आचार्यधीए तेने दयामूल
जैनधर्मनो उपदेश कयों अने संधी ते विजयंत राजाए

વેઠો. હવે એવામાં મિત્રમાલ નગરનો ઉપર વર્ણવેલો
 જયંત રાજા પુત્રરહિત મરણ પામ્યો, અને તેથી તેના
 રાજ્ય માટે સર્વ ગોત્રિઓમાં કલેશ થયો. તે જોઈ વલ-
 વાન એવા માળારાજાએ તે મિત્રમાલનું રાજ્ય પણ પોતે
 લેઈ લીધું, અને તે રાજા મહાપ્રતાપી થયો, તેનું રાજ્ય
 છેક ગંગાનદીના કિનારાસુધી વિસ્તાર પામ્યું હતું. એવી
 રીતે તે માળારાજાને રાજ્યાસનપર આવ્યે અગ્યાર વર્ષો
 વીત્યાવાદ (સંસારીપણાના તેના કાકા) નાગેંદ્રગચ્છીય
 શ્રીસોમપ્રભાચાર્ય મિત્રમાલમાં પધાર્યા, અને તેમણે પોતા-
 ના સર્વ કુટુંબિઓવચ્ચેનો કલેશ દૂર કરાવ્યો, રાજા
 માળે ઘણી વિનંતિ કરીને પોતાના કાકા એવા તે શ્રીસો-
 મપ્રભાચાર્યને ત્યાં ચતુર્માસ રાખ્યા, અને તેમના
 ઉપદેશથી માળા રાજાએ મંથમતિ શત્રુંજય તથા
 ગિરનારની યાત્રા કરવાનો મનોરથ કર્યો, તથા
 સોમપ્રભાચાર્યજીને પણ મંથમાથે પધારવા વિનંતિ કરી,
 તેમ વીજા ગચ્છના પણ ઘણા આચાર્યોને મંથમાં આવવા
 માટે રાજા માળે વિનંતિ કરી બોલાવ્યા, તે સાથે પોતાના
 કુલપરંપરાના ગુરુ શ્રીઉદયપ્રભમૂરિજીને પણ બોલાવ્યા.

માણરાજાનો સંઘ પરિવાર

તે માણ રાજાના સંઘમાં સાત હજાર રથ, સવાલાસ ધોળા, દશ હજાર અગ્યાર હાથી, સાત હજાર પાલછી, પચીસ હજાર ભાર ઉપાડનારા ડંટ, પચાસ હજાર ચલદ, અને અગ્યાર હજાર ગાઢાંજો હતાં.

કુલગુરુજીમાટે નિર્ણય

હવે રાજામાણને સંઘની પદતું તિલક કરવા વચ્ચેથી ઉદયપ્રમથુરિ રાજાને તિલક કરવા માટે તૈયાર થયા, એવામાં રાજાના કાકા શ્રીસોમપ્રભાચાર્યે કહ્યું કે, આ માણસજા મારો મથ્રીજો યાપ છે, માટે સંઘપતિનું તિલક હું તેને કરીશ. આવી કરીને તેઓ વચ્ચે પરસ્પર વિવાદ થયો ત્યારે માણરાજાએ શ્રીજા ગરુડોના મંઘમાથે જવા માટે મપારેલા સર્વ આચાર્યોને એકઠા કરી પૂછ્યું કે, આ તિલક કરવામાટે કોનો હક છે ? ત્યારે તેઓએ કહ્યું કે, પરંપરામાં ચારણા આવતા કુલગુરુના તિલક કરવામાટે હક છે, શ્રીજાનો હક નથી, એવી રીતે નિર્ણય થયો ત્યારે શ્રીઉદયપ્રમથુરિજીએ માણરાજાને તિલક વધાવ્યું.

કુલગુરુમાટે કરેલી મર્યાદા.

ત્યારવાદ તે માણરાજાએ પૂછ્યું કે અમુક આચાર્ય અમુક માણસનો કુલગુરુ છે, એવી खातरी હવેથી શીરીતે કરવી ? ત્યારે તે સર્વ આચાર્યોએ મલીને એવી મર્યાદા વાંધી કે, આજથી માંડીને જે કોઈ આચાર્ય જેને પ્રતિવોધે, તે આચાર્યે તે માણસના પુત્રઆદિક સર્વ પરિવારનાં નામો એક વહીમાં લખવાં.

કુલગુરુજીએ કરેલી ઇતિહાસ

લખવાની શિરુઆત.

આવી રીતે નામોવિગેરે લખવાથી પરદેશમાં રહેલાને પણ खातરી થાય કે આ અમુક ગુરુનો શ્રાવક છે. વઢી યીજી એવી પણ મર્યાદા વાંધી કે કોઈ આચાર્યે યીજા ગ-ચ્છના કોઈ શ્રાવકને પ્રતિવોધી દીક્ષામાટે તૈયાર કર્યો, ત્યારે તેના પરંપરાના કુલગુરુની આજ્ઞા લેઈને તેને દીક્ષા આપવી, પરંતુ જો કુલગુરુ આજ્ઞા ન આપે તો ન આપવી, તેમજ પ્રતિષ્ઠા, સંઘવીપદનું તિલક અને વ્રતોચ્ચારઆદિક

કાર્યો પણ કુલગુરુપાસેજ કરાવવાં. કદાચ કુલગુરુ પરદે-
શમાં હોય તો તેમને ત્યાંથી ઘોલાવવા, અને એવી રીતે
આમંત્રણ કર્યા છતાં પણ જો તે ન આવે, તો પછી ધીજા
ગુરુપાસે તે પ્રતિષ્ઠાઆદિક ધર્મકાર્યો કરાવવાં, અને ત્યા-
રથી જોણે પ્રતિષ્ઠાઆદિક કર્યાં, તેજ તેના કુલગુરુ થયા.
આવી રીતના કરેલા નિર્ણયના લેખાણપર નાગેંદ્રગચ્છીય
શ્રીસોમશંકરમાધાર્ય, વપકેશગચ્છીય શ્રીસિદ્ધસૂરિ, નિષ્ઠુતિ-
ગચ્છીય શ્રીમહેદ્રસૂરિ, વિદ્યાધરગચ્છીય શ્રીહરિયાણંદસૂરિ,
પ્રદ્યાણગચ્છીય શ્રીજહ્નગમૂરિ, સાંદરગચ્છીય શ્રીઈશ્વરસૂરિ
તથા શંદ્રગચ્છીય શ્રીઉદયપ્રભસૂરિ વિગેરે ચોર્યાસી ગ-
ચ્છોના નાયકોએ સહી કરી, અને તેમાં રાજાભાણે સાર્થી
કરી. ઉપર પ્રમાણેની મર્યાદાનો છેવટનો નિર્ણય શ્રીવર્ધ-
માનપુરમાં વિક્રમ સંવત ૭૭૧ ના ચૈત્રમુદી સાતમે કર્યો.

ચિન્નમાલના ખાણરાજાના ઓશવાલની કન્યા સાથે લગ્ન.

સંઘ સહિત યાત્રા કરી તે ખાણરાજા પોતાના મિત્ર-
માલ નગરમાં આવ્યો. તે ખાણરાજાને ત્રણસો પચીસ
રાણીઓ હતી, પરંતુ તેઓમાંથી કોઈને પણ સંતાન નહોતું,
ત્યારે રાજાએ પોતાના કુલગુરુને તે માટે પૂછતાં તેમણે
કહ્યું કે ઉપકેશ નામના નગરમાં જયમલ્લ નામે ઉપકેશ
(ઓશવાલ) જ્ઞાતિનો શેઠ વસે છે, તેને રત્નાવાઈ ના-
મની ઉત્તમ ગુણવાલી પુત્રી છે, તેણીની સાથે લગ્ન કર-
વાથી તમોને પુત્ર થશે. તે સાંભળી ખાણરાજાએ સુશી થઈ
તેણીનું તેના પિતા પાસે માગું કરાવ્યું, પરંતુ તે ત્રણિકે
શ્રવિયરાજાને પોતાની પુત્રી આપી નહીં, બલાન્કારે પણ
તે કન્યા મલ્લી અવલક લાગવાથી રાજાએ તે કન્યા મેલ-
વા માટે તમા મળી વીરું મૂક્યું, પરંતુ કોઈએ તે વીરું
ડાક્યું નહીં. પાછળથી ત્યાંની એક વેશ્યાએ ગુપ્ત રીતે
તે વીરું રાજાપાનેથી ગ્રહણ કર્યું. પછી તે વેશ્યા જોગવનો
વેશ પહેરી ઉપકેશ નગરમાં આવી, અને ત્યાં તે કોટીચ્ચર
જયમલ્લ નામના નગરદેશને ઘેર નિશાળેવાને વધાને ગઈ.

पछी धीमेधीमे ते हमेशा त्यां जइ शेठनी पुत्री ते रत्ना-
 बाइ साथे वार्तालाप करी तेणीने खुशी करे. एवी रीते
 छमास बीत्याबाद तेणीए लग जोइ एक बखत रत्नाबा-
 इने कसुं के, तुं मित्रमालना भाणराजानी पटराणी था?
 कन्याये कसुं के ते राजाए मारा पितापासे मारुं मागुं
 कराव्युं इतुं, परंतु मारा पिताए ते कबुल कसुं नही. त्वारे
 फरीथी ते जोगणे कसुं के जो तारी इच्छा होय तो हुं
 ते कार्य करावी आपुं. कन्याए कसुं के जो ते राजा मने
 एक वचन आपे, तो हुं गुप्त रीते तेनी साथे लग करुं.
 जोगणे तेम करावी आपवानी कबुलात आपवाथी कन्याए
 पण हा पाडी. पछी ते जोगणे मित्रमाल जइ भाणरा-
 जाने ते सर्व हकीकत जणावी. ते सांभळी खुशी ययेलो
 भाणराजा वेष बदली गुप्त रीते उपकेश नगरमां आब्यो,
 तथा त्यां तेने रत्नाबाइ साथे गुप्त मेलाप थयो. रत्नाबाइए
 कसुं के तमारे बीजी घणी राणीओ छे, अने हालमां जोके
 तेओने कइं संतान नही, परंतु कदाच आगामिकालमां
 संतान थाय, तो तेने राज्य मले, अने मारा संतानने तो
 राज्य मळे नही, तो पछी अमो बनेमातापुत्रनी शी दशा
 बाप? ते सांभळी भाणराजाए तेणीने वचन आप्युं के

જો તને પુત્ર થશે, તો હું વીજા કોઈને પણ રાજ્ય નહીં આપતાં તારા પુત્રનેજ રાજ્ય આપીશ, એવી રીતે રાજાએ વચન આપી તે માટે દેવગુરુની આજ્ઞા કરી. ત્યારે તે રત્નાવાઈ ગુપ્ત રીતે રાજા માણસાથે ભિન્નમાલ આવી, અને ત્યાં મહોત્સવપૂર્વક તેઓનાં લગ્ન થયાં. તે વખતે રત્નાવાઈની ઉમર ફક્ત તેર વર્ષોની હતી. પછી રત્નાવાઈએ તે હકીકતથી પોતાના માતાપિતાને પણ વાકેફ કર્યાં. લગ્ન પછી પાંચ વર્ષો વીત્યાવાદ રત્નાવાઈએ પોતાના પિતાને ઘેર એક પુત્રને જન્મ આપ્યો. અને ત્યારપછી તેણીએ એક વીજા પુત્રને પણ જન્મ આપ્યો. તેઓ વન્નેનાં રાણા અને કુંભા નામો હતાં. હવે પુત્રોના જન્મવાદ માણરાજાને જૈનધર્મપર અન્યંત શ્રદ્ધા થઈ, અને તેથી તેણે પોતાના કુલ-ગુરુ શંખેશ્વરગચ્છીય શ્રીઉદયપ્રભગુરુપાસે શ્રાવકના શ્રવણવ્રતો અંગીકાર કર્યાં. તથા વિક્રમ સંવત ૭૯૦ ના માગસર મુદી દશમ રવિવારે તેણે નગરમાં એવી ઉદ્ઘોષણા કરાવી કે, જે કોઈ માણસ માગે સાધર્મિક થશે, તેના સર્વ મનોવાંછિત હું સંપૂર્ણ કરીશ.

શ્રીમાલી શ્રાવકોની ઉત્પત્તિ.

હવે તે સમયે તે બિલ્લમાલ નગરમાં શ્રીશ્રીમાલ પ્રા-
 ઘ્ન જ્ઞાતિના ઘાસઠ કરોડપતિ નગરશેઠો વસતા હતા.
 માળરાજા તેઓને ઘણું સન્માન આપતા હતા, અને તેઓ
 પણ તેના આદરમાનથી સંતુષ્ટ થઈ રાજાપર ઘણોજ મેમ
 રાખતા હતા. પોતાના રાજા માળને એવી રીતે પરમર્જની
 થયેલો જાણીને તેઓને પણ શુદ્ધ દયામય જૈન ધર્મ સ્વી-
 કારવાની ઇચ્છા થઈ. અને તેથી ત્યાં વિચરતા શંખેશ્વર-
 મઝ્ઝીય શ્રીહૃદયમ્ભઘ્નરિણ તે ઘાસઠ શેઠીયાઓને પ્રતિ-
 શોધી ઘાસક્ષેપ નાણી વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલી
 જૈનો (શ્રાવકો) કર્યા. તે ઘાસઠ કરોડપતિ શેઠોનાં
 નામો તથા તેમનાં ગોત્રોનાં નામો નીચે જણાવ્યા મુજબ હતાં.

गोत्रनुं नाम. - शेठनुं नाम.

- १ गौतम-विजया
- २ हरियाण-संख
- ३ कात्यायन-श्रीमल्ल
- ४ भारद्वाज (भादरा-
यण)-नोडा
- ५ आग्नेय-वधा
- ६ काश्यप-श्रूना
- ७ वारिधि-राजा
- ८ पारायण-सोमा
- ९ वंसीयाण-भूमच
- १० खुड्डीयाण (खोडा-
याण)-जोगा
- ११ लोढायण-सालिग
- १२ पारस-तोला
- १३ चंडीसर-नारायण
- १४ देहील-शंवा
- १५ पापच-समधर
- १६ दाहिम-चंकर

गोत्रनुं नाम. - शेठनुं नाम.

- १७ सांख्य-मना
- १८ महालक्ष्मी-मना
- १९ वीजल-वर्धमान
- २० लाछिल-गोवर्धन
- २१ द्वीपायन-गोधा
- २२ पारध-मीम
- २३ चक्रायुद्ध-सारंग
- २४ जांगल-रायमल्ल
- २५ वाछिल-धना
- २६ माढर-जीवा
- २७ तुंगीयाण-विजय
- २८ पायन्ना-वायड
- २९ पलायन-कड्डया
- ३० चोखायण-झांझण
- ३१ असायण-पोपा
- ३२ माचीन-राजपाल
- ३३ कामरू-सइदेव
- ३४ मोमान-कर्मण

गोत्रनुं नाम. शेठनुं नाम.

३५ चंद्र-मोका

३६ टाटर-आदित्य

३७ छाहिल-हरखा

३८ राजल-विष्णु

३९ स्वस्थित-देपा

४० अमृत-चंड

४१ चामल-नाना

४२ कौशिक-हरदेव

४३ पट्टल-भुमच

४४ नागढ-भोला

४५ क्षायण-सीपा

४६ होट-नथुय

४७ जीतपर-दायी

४८ बालं पर-घोट

गोत्रनुं नाम. शेठनुं नाम.

४९ तसक-मुंज

५० खागिल-सांतू

५१ वायव-लखु

५२ सारधि-हृषा

५३ धीरध-वधा

५४ आत्रेय-श्रीपाल

५५ आहटा-कीका

५६ फर्कस-गोना

५७ बंधायन-सहसा

५८ कुंभक-मीम

५९ दीर्घायण-हृषा

६० तोत्रिल-रंग

६१ बटुसर-धरण

६२ वर्णिका-गोवींद

વે શિષ્યો આચાર્યપદ પામ્યા. તેઓમાનાં પ્રમાણંદસૂરિજીને નાણકપુર ગામના નગરમાં જિનદાસઆદિક શ્રાવકોએ મહોત્સવપૂર્વક સૂરિપદ આપ્યું, તથા ત્યાંના શત્રુશલ્ય રાજાને તે સૂરિજીએ પ્રતિવોધી જૈની કર્યો, તે રાજાએ તેમના ઉપદેશથી સંઘસહિત શત્રુજયની યાત્રા કરી સાધાર્મિકોમાં સોનામહોરોની લ્હાળી કરી જૈનધર્મની ઘણી ઉન્નતિ કરી. તે પ્રમાણંદસૂરિજીને ઘણા શિષ્યો હતા, અને તેમનો પરિવાર નાણકગચ્છના નામથી પ્રસિદ્ધ થયો.

નાણકગચ્છની તથા વલ્લ્હજીગચ્છની પટાવલી.

નાણકગચ્છના આચાર્યોનું નામ. સૂરિપદનો વિક્રમ સંવત.

૧ પ્રમાણંદસૂરિ	૮૩૨
૨ ધર્મચંદ્રસૂરિ	૮૮૦
૩ સુમિણચંદ્રસૂરિ	૯૨૨
૪ ગુણસમુદ્રસૂરિ	૯૫૭
૫ વિજયપ્રભસૂરિ	૯૯૫
નરચંદ્રસૂરિ	૧૦૧૩
વીરચંદ્રસૂરિ	૧૦૭૧

અમ :

८ मुनितिलकधरि	११०२
९ जयसिंघमूरि (विधिपस अंचलगच्छ)*	११३३
१० आर्यरक्षितमूरि	११६९
११ जयसिंहधरि	१२०२
१२ धर्मघोषमूरि	१२३४
१३ महेंद्रसिंहमूरि	१२६३
१४ सिंहप्रभमूरि *	१३०९
१५ अजितसिंहमूरि	
१६ देवेंद्रसिंहमूरि	
१७ धर्मप्रभमूरि	
१८ सिंहतिलकमूरि	

* शासनदेवीए आ गच्छनुं “ विधिपसगच्छ ” नाम आप्पुं, तथा कुमारपाल राजाए तेनुं “अंचलगच्छ” नाम आप्पुं छे.

* बल्लमीगच्छना छेला पंदरमा नंवरना सिंहप्रभ-
मूरि आ गच्छमां आचार्य पदवीपर आववाथी ते बल्लमी
झाखा त्यांथी बंध पढीने तेना परिवारनो समावेश सं.
१३०९मां आ विधिपसगच्छमां यह गयो.

(३०)

- १९ महेंद्रप्रभसूरि
- २० मेरुतुंगसूरि
- २१ जयकीर्तिसूरि
- २२ जयकेशरीसूरि
- २३ सिद्धांतसागरसूरि
- २४ भावसागरसूरि
- २५ गुणनिधानसूरि
- २६ धर्ममूर्तिसूरि
- २७ कल्याणसागरसूरि
- २८ अमरसागरसूरि
- २९ विद्यासागरसूरि

ब्रह्मजी गच्छ.

आचार्यनुं नाह

सूदिपदनो विक्रम संवत्

१ ब्रह्मसूरि	८३२
२ धर्मचंद्रसूरि	८३७
३ गुणचंद्रसूरि	८६९
४ देवचंद्रसूरि	८९९
५ सुप्रतिचंद्रसूरि	९२५
६ हरिचंद्रसूरि	९५४

૭ રત્નસિંહમૂરિ	૧૭૦
૮ જયમમમૂરિ	૧૦૦૬
૯ સોમમમમૂરિ	૧૦૫૧
૧૦ સૂરમમમૂરિ	૧૦૯૪
૧૧ ધૈમમમમૂરિ	૧૧૪૫
૧૨ માનુમમમૂરિ	૧૧૭૭
૧૩ પુણ્યતિલકમૂરિ	૧૨૦૭
૧૪ ઘુણમમમૂરિ	૧૨૫૯
૧૫ સિંહમમમૂરિ	૧૩૦૯

સંવત ૧૧૭૨ માં શ્રીઆર્યરક્ષિતમૂરિજીએ સીધલ પરમારવંશના રાજા ધર્મદાસને પ્રતિબોધી જૈની કર્યા, અને તેનો પરિવાર " મીઠડીયા " ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયો.

તેમની પાટે થયેલા શ્રીજયસિંહમૂરિજીએ સંવત ૧૨૦૮ માં દધુડીઆ રાઠોડ વંશના અલ્ખરાજને પ્રતિબોધવાથી " દધુડીયા " ગોત્ર, સંવત ૧૨૨૪ માં રાઠોડ રાજા ફળગરને પ્રતિબોધવાથી " પીઢાડ્યા " ગોત્ર, સંવત ૧૨૨૮માં પરમારવંશી રાજા શ્રી મોહનને પ્રતિબોધવાથી " નાગડા " ગોત્ર, સંવત ૧૨૨૯માં સોલંકી પરમાર રાજાશ્રીલાલજીને પ્રતિબોધવાથી " લાલણ " ગોત્ર,

(३२)

संवत् १२३१ मां डीडुजातिना चोधरि विहारीदासने प्रति-
बोधवाथी “ गांधी ” (सहस्रगणा) गोत्र, तथा
संवत् १२५५ मां जेसलमेरना चावडावंशी राउश्रीदेवडने
प्रतिबोधवाथी “ देढीया (दुढीया) ” गोत्र, एम सर्व
मळी तेमणे छ गोत्रोने प्रतिबोधी जैनी कर्या.

तेमनी पाटे थयेला श्रीधर्मघोषसूरिजीए विक्रम
संवत् १२४६ मां (उपाध्यायपदे हता त्यारे) राउत
श्रीबोहडने प्रतिबोधी जैनी कर्या, तेथी “ बोहडसखा ”
गोत्र थयुं, तथा संवत् १२५५ मां औदिच्य ब्राह्मण
देवाणंदने प्रतिबोधी जैनी करवाथी “ देवाणंदसखा ”
गोत्र थयुं, तथा १२६५ चहुआण वंशना राउश्रीभीमने
प्रतिबोधी जैनी करवाथी “ चहुआण ” गोत्र थयुं,
तथा संवत् १२६६ मां तातोला परमारवंशीय राउश्रीर-
णमल्ल तथा तेना पुत्र हरियाने प्रतिबोधवाथी “ हरिया ”
गोत्र थयुं. एही रीते चार गोत्रोने श्रीधर्मघोषसूरीश्वरजी-
ए प्रतिबोधी जैनी कर्या.

ते धर्मघोषसूरिनी पाटे संवत् १२६३ मां श्रीमहेंद्र-
सिंहसूरि थया, ते खंभातमां पर्यूपणा पर्वमां कल्प
सूत्र वांचतां देवलोके गया. त्यारे तेमनी पाटे संघे एकठा

પદને વલ્લભીશાસ્ત્રના શ્રીસિંહમહામૂરિજીને યોગ્ય જાણી સંવત ૧૩૦૫ માં સ્થાપન કર્યા.

હવે વલ્લભીશાસ્ત્રમાં થયેલા શ્રીરત્નસિંહમૂરિજી સંવત ૧૦૦૫ માં ડીટ્ટ જ્ઞાતિના ધાંધલ નામના શેઠને પ્રતિવોધી જૈની કરવાથી “ કાંટીયા ” ગોત્ર થયું. તેમની પાટે થયેલા શ્રી જયમહામૂરિજી સંવત ૧૦૦૭ માં પરમાર વંશીય રાડત સોમકરણને પ્રતિવોધી જૈની કરવાથી “ વઢેરા ” (વઢોરા) ગોત્ર થયું.

ઘડી તેજ પરંપરામાં થયેલા શ્રીગુણ્યતિકસૂરિજી સંવત ૧૨૧૧ માં ઢોંઢીયા પરમાર વંશના રાડશ્રી સોમિલને પ્રતિવોધી જૈની કરવાથી “ વાહણી ” ગોત્ર થયું, તથા સંવત ૧૨૪૪માં ચદ્દાણ વંશના રાડશ્રી ઘણશીરને પ્રતિવોધવાથી “ જાસલ ” ગોત્ર થયું.

ઓશવાલોની ઉત્પત્તિ.

શ્રીશ્રીરમમુ પત્ની વાવન વર્ષે વીત્યાવાદ શ્રીપાર્શ્વનાથજીથી ઢઢી પાટે તેમના સંતાનમાં ઉપકેશ મચ્છળાં શ્રીરત્નમહામૂરિજી આચાર્યપદપર આવ્યા. ત્યારપછી અઢાર વર્ષે વીત્યાવાદ ઇટલે શ્રીશ્રીરમમુથી સીતેરમે વર્ષે તે

મારવાડમાં આવેલી ઓશ્યા નગરીમાં પધાર્યા. ત્યાં તેમણે ચામુંડરાય આદિક એક લાખ એંસી હજાર રાજપુત્રોને એટલે ક્ષત્રિઓને પ્રતિબોધીને જૈની કર્યા, અને તે ઓશ્યા નગરીના નામપરથી તેમની જ્ઞાતિનું નામ “ ઓશવાલ ” પાડ્યું. તે માટે કોઈ પ્રાચીન કવિએ નીચેમુજવ કવિત્ત કહેલું છે.

કવિત્ત.

શ્રીવર્ધમાનજિનથકી વરસ વાવનં પદ લીયો ।
તાહું અઠદશ વરસ નયર ઓસીઈયેં ઇયો ॥
પ્રતિબોધે નામ ચામુંડ શ્રી સિદ્ધાચલ પાયો ।
અતિ અતિસયવંત અતિ તપસી કેવાયો ॥
એક લાખ અસીસહસ રાજપુત્ર પ્રતિબોધીયા ।
ૐ શ્રીરત્ન શેખરેં ઓસવાલ ઓસીઈયેં થપ્પીયા ॥૧॥

એ રીતે જૈની ઓશવાલોની ઉત્પત્તિ ક્ષત્રિઓમાંથી આજથી લગભગ ચોવીસસો વર્ષ પહેલાં થયેલી સંભવે છે. તે ઓશવાલોમાં અનેક ગોત્રો છે, તેમાના નીચેમુજવ ગોત્રોના નામો શાસ્ત્રો તથા શિલાલેખો વિગેરેમાં હાલમાં જોવામાં આવે છે.

(३५)

आयचनाग	काकरीया	श्रीमसरा
आदित्यनाग	कांग	खटोड
आमद	कमल	खाटोड
आकोदडीया	कावरीया	खामइया
आंचलीया	कंबेडीया	खारीवाल
चसतवाल	कोठारी	खदवड
उत्तम	फतकपुरा	गणधर
उचितवाल	फटोड	गादइया
ओहड	कुभटा	गोलेछा
कुर्कट	कोहेचा	गडीया
कातेल	कावडीया	गुजराणी
कामसा	कात्रेला	गुजराती
केसवाणेचा	कोचर	गोठी
कचरा	काश्यप	गांधी
कंक	कांटीया	गांधीमोती
कुहाड	कंटोतीया	गुगलीया
कुकडचोपदा	कठारा	गहेलडा
कटारीया	काकरेचा	गौतम
कर्णावड	कसारा	गोखर

घोडावत	जासल	तातड
घीया	जारोडीया	तिलाणी
धुलीया	जम्मड	तिलहरा
चोरडीया	जोरुडा	तीवट
चरवडीया	जाणेचा	देसरला
चतकरीया	झांवड	दुगड
चोरवेडीया	झांगडा	दरडा
चंडालीया	टप	देवाणंदी
चुत्र	टोडरवाल	दोसी
चोपडा	डुंगरवाल	दुधवेडीया
चहुआण	डागा	देवलसखा
चुदालीया	डफरीया	दुधीयागांधी
छाजेड	डाकुलीया	देवाणंदसखा
छजलाणी	डागलीया	देढीया
छत्रवाल	दुवरीया	दणवट
छाव	डीडु, डंड	दुधेडीया
जांगडा	ढींक	दुधीया
जढीया	ढेढीया	धुल्ल
जन्नाणी	ढेलडीया	घनेरीया

(३७)

घोखा	पालणेचा	वर्धन
घाडीवाल	परघला	वरुडीया
घाटेवा	परमार	बहुरा
धीर	पीहरेचा	बावेला
नाहटा	पोसालेवा	वांभ
नाहार	बोधरा	वेडाच
नावरीया	वाफणा	भाइचना
नवलखा	बलदोढा	भूटी
नखच	वंच	भंडारी
नागंडा	वांठीया	भडगतीया
पावेचा	बुरड	भंडावत
पमार	बूटीया	मेलडीया
पोहकरणा	चगाणी	भणसाली
पीचा	बोकडीया	भूरि
पुगलीया	चंचोरी	भोर
पारिख	बोहड	भोठा
पींपाडा	बोरीचा	भोगर
पगारीया	बच्छस	मानी
पटाण	वरडा	मगधीया

मुहणोत

मालहु

मालहणु

मुसल

मघासरीया

मुंडणेचा

मीठडीया

महोता

मंहोरा

मंडोवरा

मूधाला

राजडा

रत्नपुर

रांका

रातडीया

रेड

राठोड

रोठोडीया

लिगा

लुकड

लुणावत

लुणीया

लालण

ललवाणी

लोढा

लूसड

वेद

वछावत

वोहोरा

वेगड

वाघमार

वीनायकीया

वाघ

वाघरेचा

वंका

वडेरा

वणवट

वरढीया

वरमेचा

वाहणी

वरलद्ध

वलही

वाहडा

वारडेचा

वालत्य

विदाणा

वीराणी

वेलहस

वैद्य

वेदमहता

वोहराकाग

सोनगिरा

सहसगुणागा

साल्हणेचा

स्याल

सीरोढ्या

संघवी

સીરોહાસંઘવી	સોની	શ્રીમાલ
સંસ્કવાછેચા	સચેતી	શંસલા
સોલંકી	સાંઢા	શંચી
પુરાણા	સમદઢીયા	શેઠ
સળવાંલ	સંસ્કવાલ	શેઠીયા
સીસોદીયા	ધર	દીરણા
સમુદ્રદીયા	સિંઘાદીયા	હપુદીયા
સાંવરા	સોધિલ	દરીયા
સાવલસંસ્કા	શ્રીશ્રીમાલ	

શ્રીમાલીઓનાં ગોત્ર

શ્રીમાલીઓના મધ્યમ જે ઘાસટ ગોત્રો જણાવેલાં છે, તે શિવાયના નીચેમુજવ શ્રીમાલીઓનાં ગોત્રો અથવા ઓટકો પણ માર્ચીન ગ્રંથો તથા શિદ્ધાલેખો ચિત્રેમાં બોધામાં આવે છે.

गोवलीया	पापड	लींवडीया
घेवंरीया	फोफलीया	सींदडीया
चंडालेचा	वदलीया	तलाजीयागांधी
जंवहरा	वहरा	सालगिरा
जरगड	भांडावत	गोरसीया
टांक	भांडीया	वारीया
डउडा	महुवीया	सरकडीया
डोर	मेहेता	पुनातर
दोसी	महरोल	मणीयार
धामी	माथलपुरा	झूझाणी
धीधीद	मौठिप्पा	वोरा
नलुरीया	वहकडा	मघासर
पल्हड	साहु	चुकडीया
पाताणी	सिंधुड	

पोरवाड ज्ञातिमां आ पुस्तकमां जणाव्या शिवायना
 वीजां नीचे गुजवना गोत्रो अथवा ओडको पण प्राचीन
 शिलालेखो विगेरेमां जोवामां आवे छे-झूलर, मुंठलीया,
 लींवा, मांडलीया, कुणगिरा, पटेल, नखत, लोलाणीया,
 पोरुआ विगेरे.

(४१)

अप्रवाल ज्ञातिना गोत्रो अथवा ओढको-गांगलु,
गोयल, पिरल, बासिल विगेरे.

अचालज्ञातिना-गोपल, मूर विगेरे.

खंडेलवाल ज्ञातिना-गोधा विगेरे.

संडिलवाल तथा जेसवालना-कष्टहार विगेरे.

नीचे जणावेला जैन गोत्रो अथवा ओढको मांचीन जैन
शिलालेखो विगेरेमा देखाय छे, परंतु तेनी ज्ञाति ते छेखोमा
जणाती नथी-उजावल, उसियड, ओष्ट, फाणा, काद्रडा,
खांटडा, खरज, घेवरीया, घोरवडा, जीजीयाण, जलहर,
जाटड, दुताड, दानडा, दुहडह, धांध, नानडा, घालिडीया,
भाडीया, मुंडतोड, रोहदीया, घायडा, बोरठेच, चार्तिदीया,
सयल, मोट, प्रतिहार, फसला, मिधुज, रायभंडारी, राउआ,
रहुतली, वणागीया, चपुराणा, सवाणा, सीद, ग्रानापति,
पंडरेक विगेरे

जैनोनी मुख्य ज्ञातिओ.

नीचे जणावेली जैनधर्म पाळनारी ज्ञातिओ प्राचीन शिलालेखो ग्रंथो विगेरेमां जोवामां आवे छे—

ओशवाल—(वृद्धसजनीय, अथवा वृद्धशाखा—वीसा)

„ (लघुसजनीय, अथवा लघुशाखा—दसा)

श्रीमाली—(वृद्धसजनीय, अथवा वृद्धशाखा—वीसा)

„ (लघुसजनीय, अथवा लघुशाखा—दशा)

प्राग्वाट (वृद्धशाखा—वीसा)

(पोरवाड) (लघुशाखा—दशा)

अग्रवाल, अत्ताल, खंडेलवाल, संडिलवाल, जेसवाल, धर्कट, नना, नागर, नारसिंह, नीमा, पल्लीवाल, पापडीवाल, मंत्रिदलिय, महतियाण, राजपुर, वघेरवाल, हुबड विगेरे.

उपर जणाव्या मुजव नामोवाळां प्रायें करीने ओशवाल ज्ञातिमां मूळ गोत्रो प्रसिद्धमां आवेलां देखाय छे. ते शिवायना बीजां पण मूळ गोत्रो होवानो संभव छे. प्रायें करी ते मूळगोत्रोमांथी धंधाने अंगे, कोइ गामना अथवा देशना रहेवासने अंगे, वंशमां थयेल्ला कोइ मुख्य पुरुषने अंगे घणी घणी शाखाओ, चुग्वो, ओडको विगेरे

નિકળેલી છે, જેમકે “ શવેરી ”, “ પારકરા ”, “ સર-
વાળી ” વિગેરે.

પરંતુ સાધારણ રીતે જોતાં ઓશવાઝ જ્ઞાતિમાં મુખ્ય
ત્રે શાખાઓ જોવામાં આવે છે. ૧. શુદ્ધસજનીય એટલે
વીસા ઓશવાલ તથા ૨ લઘુસજનીય એટલે દશા ઓશ-
વાલ. એટલે કે મૂળ ઉત્પત્તિ સમયે સર્વ ઓશવાલો વીસા
ઓશવાલ હતા, પરંતુ પંચમકાલના માહાત્મ્યની સમય
વીત્યે તે ઓશવાલોમાના જે ગોશ્રના જે માણસે પુનર્લગ્ન
(ધરધેણું-સંગ્રહણ) કર્યા, તે માણસથી તેના વંશજો
દશાઓશવાઝ જ્ઞાતિના થયા, અને એ રીતે મૂળ વીસા
ઓશવાલ જ્ઞાતિના ઘણા માણસોએ કરવાથી તેઓ-
ની પણ મહોટી સંખ્યાવાઝી જ્ઞાતિ થઈ, અને તે
દશા ઓશવાઝના નામથી પ્રસિદ્ધ થઈ. હવે હાલમાં
આ સુધરતા જમાનાને અનુસરી તે દશાઓશવાઝની જ્ઞા-
તિમાંથી પણ તે ધરધેણાનો રીવાજ ઘણાંસ્વાર દેશોમાંથી
નાશુદ થયો છે. આ દશા ઓશવાઝો “ કચ્છી મહાજનના ”
નામથી પણ ઓઢાયાય છે, કેમકે તેઓની કચ્છમાં ઘણી
વસતિ છે. તે જ્ઞાતિના ઘણા સાહસિક વ્યાપારીઓ મુંબઈ
આદિક શહેરોમાં વસે છે, તથા સારું દ્રવ્ય કમાઈને તેઓ
ઘણાં ઘણાં ધાર્મિક કાર્યો કરેલાં છે.

શ્રીમાલોઓમાં પણ ઉપર જણાવેલાં પુનર્લગ્નના કારણથી ચીસા શ્રીમાલી, અને દશાશ્રીમાલી એમ બે મુખ્ય શાખાઓ થયેલી છે. પરંતુ હાલમાં તે દશાશ્રીમાલીઓમાંથી પણ તે પુનર્લગ્નનો રીવાજ ઘણાંક દેશોમાંથી નિકળી ગયેલો છે.

આ પુસ્તકમાં જે જે ગોત્રની જે જે ગોત્રદેવીના કરો વિગેરે લખ્યા છે, તે કરો તેના પ્રાચીન લેખને અનુસારે તેમાં જેવા લખ્યા હતા તેવા છાપ્યા છે. પરંતુ તે સંકડો વર્ષો પહેલાનાં મૂલ કરો છે. આજ કાલ ઘણા ગોત્રોની ગોત્રદેવીઓના તે કરો વિગેરેમાં કાલને યોગે કોઈ કોઈ કારણોથી ઘણો ફેરફાર થયેલો જણાય છે, માટે તેના સંબંધમાં વિશ્રમમાં નહીં પડવા સર્વ ભાઈઓને વિનંતિ છે.
લી.

આ પુસ્તક છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર પંડિત શ્રાવક
હીરાલાલ હંસરાજ લાલન
 (જામનગરવાળા)

॥ श्री जिनाय नमः ॥

श्री जैन गोत्र संग्रह.

संग्रह करी छापी प्रसिद्ध करनार
पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज
(जामनगरवाला-छालन)

हरियाण गोत्र. (श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ)

इदसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दया)

(पैदा शाखाओ)

आरलीआ, मणोपार, बहोरा, बाँडीबाहीआ, मुहमा,
छुणा, बका, प्रपलीया, अमा विगरे.

आ गोथनी उत्पत्ति-विक्रम संवत् ७९५ मा भिन्ननाथ
नगरमा थीमाली शाठिनो अम्पार कोट श्रम्यनो माटिफ.
देवर नामे बैष्णव सेट रह्यो ह्यो. तेने वदयनमश्रिण
प्रतिरोधीने जैन बासो. तेना संवत् विक्रम संवत्. ११११

मां सहसाशाह नामे शेठ थयो. ते वखते भिन्नमाल नगरनो
 मुगलोए नाश करवाथी ते सहसाशाह त्यांथी नाशी थिरा
 दिमां (थरादमां) आवेला अचवाडी गाममां आवी वस्यो.
 तेना वंशमां थयेला महीपति नामना शेठनी जोगिणी नामनी
 स्त्रीथी आका, वांका, नाका तथा नोडा नामे चार पुत्रो
 थया. तेमांथी वांकानो पुत्र काला, अने ते कालानो व-
 इजा नामे पुत्र उमटा नामना गाममां आवी वस्यो. ते
 वइजाने संतान न होवाथी तेणे पोतानी चामुंडा नामनी
 गोत्र देवीने आरागी. त्यारे देवीए प्रत्यक्ष थइ कहुं के जो
 तुं अहीं माहुं मंदिर बंधावी तेमां मारी सुवर्णमय मूर्ति
 स्थापन करे तो तने संतान थाय. तेने ते कबुल करी
 देव.नो प्रासाद ते उमटा गाममां करावी तेमां एक मण
 सुवर्णनी पोतानी गोत्रदेवीनी प्रतिमा करावी स्थापन
 करी. अने त्यारवाद विक्रम संवत् १३११ मां ते वइजाने
 पुत्र थयो. त्यारवाद केटलेक दिवसे ते गाममां यवनो
 आव्या, ते वखने ते गोत्रदेवो ती मूर्ति उछलीने कुवामां
 पडी. रात्रिए वइजाने स्वप्नामां आवी कहुं के, हवेथी हुं
 मारां ते मंदिरनी पासे आवेला आंवलीना वृक्षमां रहुं छुं,
 ते दिवसथी ते देवीतुं ' आंवलीआवी ' नाम प्रसिद्ध थयुं,

અને તે વંશજાના વંશજો ત્યારથી “ આંબલીયા ” કહેવાળાં. આ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલા કેટલાક “ મળીયાર ” ની અડકથી પણ ઓઢાંચાય છે.

મૂલદેવી—ચામુંડા, તેનું મૂળ સ્થાન મિત્રમાલ નગરમાં ઉત્તર તરફનાં દરવાજા-બહાર વારાહીના પાડાં પાસે ચામુંડાની હુંગરીપર છે. તેની મૂર્તિ ચાર હાથવાળી, વાઘના આસનપર બેઠેલી છે. પાછલ્લથી-તેળીનું “ આંબલી-યાવી ” નામ થયું, તેળીનું સ્થાન ડામડા ગામનાં છે તેની મૂર્તિ પણ ચાર હાથવાળી તથા વાઘના આસનપર બેઠેલી છે. પૂજાવિધિ—પૂર્વ સન્મુખ પાટલાપર તે દેવીની સ્થાની અથવા ત્રાંવાની મૂર્તિ પાસે, અથવા શીટસહિત પીપ્પળું પાન રાસીતે પર એક લીંટી કંકુની ફરવી. અટ્ટીશેર ધોની લાપંસી, અને નવ પૂડલાનું નિવેદ કરવું. એક શ્રીકલ્પ વર્ષારવું, તેમાંથી અર્ધ શ્રીકલ્પના છ ટુકડા, સવાગજ કપડું તથા ચાર પીરોજી (ચલણી મિકા) ઘટલું ફરને આપવું. એ રીતે દર વર્ષે આઘુ મુદપાં ચમ, અથવા આઝમ તથા ચૈત્ર મુદ પાંચમ અથવા આઝમે પૂજન કરવું. તેમજ તેમ વિધિથી પુત્રના જન્મે, પરણે તથા ત્રિજટવાસગીદ કરવું. પુત્રી માટે તેથી અર્ધ, ઘટલે સવાશેર ધોની લાપંસી

અથવા લાડવા કરવા. જલની ત્રણ ધારાવડી દેવા.

આ આંબલીયા ગોત્રના વંશજો ફલીચપુર, લોલીયા-
ના, વીવડા, પાડલા, પાટણ (ફોફલીપાડો), અહમદ-
નગર, વીજાપુર, તારાપુર ચંદનથોરી, મેહેસાણા તથા મા-
તર, કુળગિરિ, કપડવંજ વિગેરેમાં વસે છે. આ વંશમાં
ભાવડથી લઘુસજનીય (દશા) થયા છે. મેસાણામાં
મળીયાર અડકવાલા વસે છે.

આ વંશમાં કુળગિરિ ગામમાં થયેલા ધોકાશાહ
નામના શેઠે વિક્રમ સંવત ૧૩૨૫માં શ્રીયુગાદિદેવતું જિન-
મંદિર બંધાવ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલગચ્છના શ્રીદેવે-
દ્રસિંહસૂરિયે કરી. વઢી સલખણપુરમાં વસનારા સાંગા-
શાહ નામના શેઠે વિક્રમ સંવત ૧૪૬૮માં અંચલગચ્છના
શ્રીમેરુતુંગસૂરિના ઉપદેશથી જિનમંદિર બંધાવ્યું. આ વંશમાં
અકાના વંશજો વહોરાની અડકવાલા છે. વીંછીવાડાના
રહીસ વહોરા પદમસીયે ત્યાં સાં. ૧૪૩૯માં શ્રીમુનિસુવ્રત
સ્વામીનો જિનપ્રાસાદ કરાવ્યો, તેની પ્રતિષ્ઠા શ્રીમેરુતુંગ-
સૂરિયે કરી, તેમજ દાનશાલા કરાવી. આ હરિયાળ ગો-
ત્રમાં વીંછીવાડીયા, સહસા, ગુળા, કકા, ગ્રયલીયા, તથા
અન્ના વિગેરે ઘણી શાખાઓ છે.

ગાહ્યા ગોત્ર. (ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

આયા, સમરચી, પુહડ, વહંદ, કટારીયા,
અધોડયા, ઘગતરીયા, ઘલડયા વિગેરે.

(પેટા શાખાઓ)

શરાણી, નાંગારુનાણી, વાઘાણી, ઘીસાણી, સિવાણી,
જેસંગાણી, ઘાગઢેચા, દેધરાણી, ચાચિગાણી વિગેરે.

પૂર્વે યદુવંશમાં થયેલા શ્રીકૃષ્ણથી નવમી પાટે થયેલા
રાયમદી નામના રાજાએ મારવાડમાં આવી મટનેર નગર
વસાવ્યું. ત્યાં તેની ગોત્રદેવી ઘીસદત્તથી વિસલદેવી નામે
હતી. ત્યારપછી તે યદુવંશમાં શોભમી પાટે રાવલ જેસલજી
થયા, તેમણે જેસલમેર વસાવ્યું. ત્યારપછી તેજ વંશની
પ્રીસમી પાટે થયેલા રાવલ શિવરાજે કોટડા વસાવ્યું.
પ્રવી રીતે તે યદુવંશમાં સોમચંદ્ર નામનો રાજા પ્રીસમી
પાટે શિવકોટડામાં રાજ્ય કરતો હતો. તેની પાસે પાંચ
હજાર સુમટોનું સૈન્ય હતું. તે સૈન્યસહિત ચોતરફ તે લું-
ટપાટ કરતો. હવે એવામાં અંચલગચ્છના પ્રીત્વપસિંહચરિ
પાંચસો ધિપ્પો સહિત અમરકોટમાં આવ્યા. ત્યાં તેમના

ઉપદેશથી મોળસીજાહે અજિતનાથના વિંવની સ્થાપના
 કરી. ત્યાંથી વિહાર કરીને તે આચાર્યના શિષ્યો જ્યારે
 જેસલમેરતરફ આવતા હતા, ત્યારે માર્ગમાં તે સોમચંદ્રે, તેમને
 લુંટ્યા. આચાર્યજીને સ્વર પડવાથી તેમણે પોતાની વિદ્યાના
 પ્રભાવથી તે સોમચંદ્રને તેના સુખટોસહિત માર્ગમાં સ્તંભી
 રાખ્યો. ત્યારે સોમચંદ્રની માતા સરુપદે (મિળલદે)
 ગુરુપાસે આવી ક્ષમા માગી, અને સૈન્યસહિત પોતાના પુત્રને
 મુક્ત કરવા વિનંતિ કરી. જય મિંહમુરિય કયું કે જો તારો
 પુત્ર કુટુંબસહિત જૈનધર્મ સ્વીકારે, અને લુંટફાટ કરવાના
 પ્રત્યાશ્વાન કરે તો હું તેને મુક્ત કરું. તેણીએ તેમ કરવા
 કબુલ કર્યું, તથા તે માટે પારકાનો પરમારવંશનો ચાંદણ-
 ગણો જામીન પડ્યો. ત્યારે ગુરુપ્ સ્તંભનવિદ્યાને પાછી
 સ્વેચ્છા લેઈ પાંચ હજાર રૂપયોમાં તે સોમચંદ્રને મુક્ત કર્યો.
 પછી તે સોમચંદ્ર પરિવાર સહિત ગુરુને વાંદવા માટે જેસ-
 લમેરમાં આવ્યો. ત્યાં શ્રીજયમિંહમુરિયા ઉપદેશથી તે
 સોમચંદ્રને પરિવારસહિત વ્રતમંચન : ૨૨ : માં ઓગવા-
 લોઈ પોતાની જાતિમાં દાખલ કર્યો. પછી સોમચંદ્રે તે
 આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી કાઠડામાં ઓપાથનાથનું તથા
 પોતાની મોત્તદેવી સમલ (શિવના) માતાનું, પદ્મ જે

ચિત્તરવંચ મંદિરે વંષાવ્યાં. પાંચ લાખ દ્રવ્ય સ્વરચ્ચું, તથા સત્તામણ સુવર્ણની શાંતિનાથજીની મતિમા તેણે કરાવી, અને તેનાપર હીરામાણેક જંહેલું સુવર્ણનું છત્ર કરાવ્યું. તે સોમચંદ્રનો ગાલ્હા નામે પુત્ર થયો. તે વંચતે મુગલોણ કોટદાનો નાશ કરવાથી તે ગાલ્હા સિંધમાં ગયો. અને તેના વંશજો “ ગાલ્હાગોત્રીથી ” પ્રસિદ્ધ થયા. તે ગાલ્હાથી દશમી પેઢીએ રુઝડ નામે પુરુષ થયો, તેની સ્ત્રી રામદેને નીચે મુજબ સાત પુત્રો થયા. આયલુ, સમરસ્ત્રી, શુદ્ધ, વહંદીઓ, કટારીઓ, અધોઈઓ (તેનું બીજું નામ મુગતરીઓ) અને ઘલઈઓ, એ સાતેના નામથી તેમના વંશજો આયાગાલ્હા, સમરસ્ત્રીગાલ્હા, શુદ્ધગાલ્હા, વહંદગાલ્હા, કટારીઆગાલ્હા, અધોઈઆગાલ્હા અથવા મુગતરીયાગાલ્હા, અને ઘલઈઆગાલ્હાના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા. ઘટ્ટી તેઓમાં દાપાળી, નાગાર્જુનાળી, ઘાષાળી, બીસાળી, સીવાળી, જેસંગાળી, ઘાગઢેચા, દેધરાળી, ચાચિગાળી વિગેરે ઓટકો પણ છે.

ગોપ્રદેવી—વિસલમાતા (શિવયા માતા) ચાર દાયકાઢી છે. તેનું મૂઢસ્યાન શિવકોટઢાગાં સ્ત્રીજઢાના ઢસપાસે છે. તથા તેનું બીજું સ્યાન નગરપારકરમાં છે. ગા-

લહાના સર્વે વંશજો વને તો ત્યાં જઈ વાલકના વાલમોવાલા ઉતારે. અથવા કંઈ ચગ (વાધા) રાખી જ્યાં હોય ત્યાં સ્ત્રીજડાના ફાડ આગલ ઉતારે.

પૂજાવિધિ—જન્મે, મુંડણે અને પરણે સ્ત્રીજડાના ફાડ આગલ અઢાર પાલી જુવાર, એક મળ ઘી અને વાર-શેર ગોલનું નિવેદ કરે, તથા પાલી એક ઘઠુંના મેંદાનાં સ્વાજાં કરે, શ્રીફલ વધારી તેની શેષ નિયાળીને આપે, તથા જમાડે, અઘરણી વચ્ચે ઉપરના કરશિવાય સાડાત્રણ ગજ ચોલીયું કાપડ, શ્રીફલ એક, તથા પાયલું નિયાળીને આપે. દર વર્ષે દીવાળીને દિવસે બે ટોકડીયાંના દઢનાં લાડનું નિવેદ કરે, તથા બે રાત્રી ઘડીમાં વશેર ફાંડનાં સ્ત્રી-તેને દોરીથી વાંધી અંત્યજને આપે, અને તેની પાછલ બે ઉંઘાડાં નાખે. ભાઈયો જૂદા થતી વચ્ચે પળ તે કર કરે.

આ ગાલ્હાગોત્રના વંશજો ચોરવાડ, તિથ (વાગડ) કોંઠાડા, વિદડા, વાડા, દેસલપુર, રતનાળી, ફરાડી, મુજપર, વીજરસી, આસંબીયા, કોડાઈ, વડાલા, વરાહીયા, સ્વાસર, ત્રેરાજા, ગલીચુરા, તેરા, વીસરા, ટંડુલી, છસરા, રતડીયા, હોળ, મુંદાલા, વીસોતરી, આરીલાળા, મોજય, લોઠીયા, લાસાપર, વાંકી, સરમતવેરાજા, ફાંસર, લા-

કઢીયા, કાંઠાકરા, કાલુસવગઢા, રાયળા, લાંદજા, ના-
રાણપુર, ચાંગણાદ, પુનડી, ગાઢા, કુંદરડી, હમરા, સે-
રડો, દલગી તુંચડી, ઢવાસંગ, વસદ, ચેલા, કટારીયા,
ઝોગવઢ, મારાપર વિગેરે ઘણા ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં ચિદહામાં (કચ્છમાં) વિક્રમ સંવત
૧૬૭૨ માં યયેલા સીમાની સ્ત્રી સીમીય પંદર હજાર કોરી
સ્વર્ચીને ચિદહામાં પશ્ચિમ તરફ વાવ પંધાવી. વઢાલામાં
(કચ્છમાં) યયેલા ચેતસી, પેયા અને દેપાલ નામના
ત્રણે માદઓ સાઠ હજાર કોરી સ્વર્ચીને ઘણાં પુણ્યનાં
કાર્યો વિક્રમ સંવત ૧૬૬૬ માં કર્યાં. દેસરે ગુંદાલામાં
તઢાવ પંધાવ્યું. સંવત ૧૫૯૬ માં માળકે પીછળમાં તલાવ
પંધાવ્યું. જેસંગે પથદઢીયામાં સં. ૧૫૮૫ માં વાવ કરાવી.
સંવત ૧૫૯૦ માં વીરાની સ્ત્રીય પુત્ર ન હોવાથી યસનું
આરાધન કર્યું, તેની તુષ્ટમાન યયેલા યસના વરદાનથી
તેણીને છ પુત્રો થયા. અને તેથી તેના વંશમાં યયેલા જે-
સંગાળીઓ અઘ્લાત્રીનને દિવસે ચારપવાળાના સ્વાજ્ઞાવઢે
તે યસનું નિવેદ કરે છે, તથા માદરવામાં સોમવારે ચાર
પાયલાંની ચોરમાં સાથીયો કરી નિવેદ કરે છે. તે છપ
માદઓનો પરિચાર ચીસોતરી, ચાલર, દાલા તથા દાંચા

વિગેરેમાં છે. સમરંચીમાં હેમલ પુરિસો થયો, અને તેના વંશમાં તે ગોત્રજપાસે પૂજાય છે, તેમજ તેના વંશજો આસુ વદ ૧૪ ને દિવસે વાલ્કના વાલ ઉતરાવે છે, પરણવાને દિવસે રાત્રિજાગરણ કરેછે, બે ટોકડીયાંની લાપસી કરી સહુને વેંચે છે, તથા બે ટોકડીયાંના તલવટ કરી ક્ષેત્રપાલને જુહારે છે, વઢી તેઓના ગોત્રજના કર તો પૂર્વે કહ્યા મુજબ છે. વિક્રમ સંવત ૧૬૬૭ માં શાશ્વરમાં થયેલા માડળે જિનમંદિરની પ્રતિષ્ઠા કરાવી, તથા ઘણું દ્રવ્યદાન દીધું.

નાગડા ગોત્ર (ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

ગુજરનાગડા, કચ્છી મહાજન નાગડા.

(કચ્છી મહાજન નાગડાઓની મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(કચ્છી મહાજન નાગડાઓની પેટા શાખાઓ.)

ઠાકરાણી, લાલાણી, મેલાણી, નાયકાણી, ગેલાણી,
વીસરાણી, ચોચાણી, આસરાણી, ઘરમાણી, વીરાણી,
પુનીઆણી, નાગીયાણી વિગેરે.

પરપારકરમાં આવેલા ઉમરકોટ શહેરમાં પરમાર
વંશનો મોહણસિંહ રાવત નામે સત્રિય હતો, પરંતુ તેને
સત્તાન નહોતું. એવામાં વિક્રમ સંવત ૧૨૨૮માં, મતાંતરે
(૧૨૬૫)માં વિધિપત્ત ગચ્છના શ્રીજયસિંહદ્વારે ત્યાં
ચતુર્માસ રહ્યા હતા. મોહણસિંહે તે આચાર્યજીને પુત્ર માટે
મંત્ર કર્યા. ગુરુએ કહ્યું કે જો તમો જૈનધર્મ સ્વીકારીને
વિધિપત્તગચ્છની સમાચારી કરો તો તમોને ચાર પુત્રો
ઉપર પાંચમો નાગપુત્ર થશે. રાવત મોહણસિંહે તેમ કહ્યું.
અને ત્યારબાદ તેને દેવકરણ, દેવસી, હદેસી, તથા હ
સ્વમણ નામે ચાર પુત્રો થયા, અને તે જૈન ધર્મ પાલ્લવા
લાગ્યા. પાંચમો નાગપુત્ર થયો, તેને રાત્રિદિવસ ફરંદી-
યામાં રાખે, તથા દૂધ પાઈને ઉછેરે. પછી રાવત મોહણ-
સિંહે પોતાના દ્રવ્યના ચાર भागો ચાર પુત્રો માટે તથા
બે પોતાના મઝી છ भाग કર્યા, ત્યારે તે નામે ત્યાં આ-
વીને પોતાની પુંછડીની ક્ષાપટ મારીને તે સઘડા भागો
વિસેરી નાણ્યા. ત્યારે એક નાગનો भाग વધારે ફરીને
તેના સાત भागો સરખા કર્યા. ત્યારે તે નામે પોતાનો
भाग फणयी खेसरीने પોતાના પિતાના भागसाथે મેલવી
દીધો. હવે એક દિવસે તે નાગ ટંકીને લીધે રાત્રી
ગરમ રાત્રવાળા ચુન્દામાં છૂલો હતો. એવામાં મોહણસિં-

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

જુરતીઓ કરે. અને નાગશેષપાલ આગળ ઘરે, ઘપરાડપર
જન જન લાઢવા વિગેરે ચઢાવી તેની નિવેદની હાર કરે.

આ ગોખના વંશજો મોરબી, નવાનગર, મુરત (ગોપી-
પુરા), મુંદરા, અંજાર, મુજ, ગોધરા, માંડવી, પોરબંદર, વેરા-
વલ, વાલજા, પાટણ, ધીરમગામ, પારકર, ચોરવાડ, મમાસ-
પાટણ, દીવ, સ્વજુરડા, મોજાય, રતડીઓ, કોટડી, વાંઢ, વીસો-
તરી, લાસાશાવર, ઢવાસંગ, મદ્રેસર, સોનારડી, પઢધરી,
મેમાળા, માતેલ, પંગા, સેરડી, સરધરી, પાનુંગામ, ચારાંમટી
ચારાહી, પઢાળા, ચાંગળાઈ, મોઢકુશા, મોઢપુર, નાગના,
દોઢીયા, રાપુરદ, ચેલા, મુજપર, આસંબીયા, વાંકટ,
પાંપલી, ધાનેગામ, હુંસ, સરમત, મુંગી, મંઝલ, સામરાઈ,
ફપરા, માંડા, વેડી, સાંચર, પઢાળા, વેરાખા, કપાઈયા,
વિગેરે ગામોમાં રહે છે.

આ વંશમાં નગરપારકરમાં વિક્રમ સંવત ૧૧૭૮માં
પદેલા મોમા, હદદચંત્ર તથા મેષાદલ નામના ત્રણ માર-
ઓઈ રીસ છાત્ર પીટેડી વરર્ષાને પળાં પળાં ધર્મના કા-
ર્યો કર્યાં છે. વિક્રમ સંવત ૧૬૨૪માં નવાનગરમાં પદેલા
હેમ્મીશાહે ઓડાંવિનાયકીનું દિગ્વરચંપ મંદિર બે ત્રાલ

(१६)

वळी आ नागडावंशमां विक्रम संवत १४६५मां नगरपारकरमां थयेला मुंजाशाहे अंचलगच्छाधीश श्री मेरुतुंगसूरिना उपदेशथी श्रीपार्श्वनाथनुं मंदिर बंधावी तेमां पित्तलनी प्रतिमा स्थापी. विक्रम संवत १५३९मां नगरपारकरमां लखराजआदिक चारे भाइओए श्रीअभि-
नंदनस्वामिनुं जिनमंदिर बंधाव्युं. वळी आ नागडावंशमां ते लखराजआदिक चारे भाइओ नगरपारकरना राजा सांथे अणवनाव थवाथी पोताना परिवारसहित चोरवा-
डमां आवी वस्या, अने त्यां तेमणे चोरवाडी देवीने पोतानी गोत्रज स्थापीने तेना नीचे मुजव कर करवा मांड्या. दीवालीने दिवसे सूर्य सन्मुख कंकुनी लींटी १० करी पान १०, सोपारी १०, चोखानी ढगली १०, खाजलां १०, फाफडा, १०, लाडवा १०, घारी १०, वडां १०, सांकली १०, दीवा १० करे छे. एवी रीते दीवासे, बलेवे तथा होळीए पण करेछे. अने तेओ चोरवाडीया कहेवाय छे, तेमाना केटलाक प्रभा-
संपाटणमां पण पाछळथी आवी वस्या छे. आ नागडा वंशमां थयेला उदेसीनो परिवार कच्छमां वस्यो. अने तेओ कच्छी महाजन थया. सहदेना वंशजो महावीर

ધેત્રપાલનો દંશ પાલી ઘડના લાહુ, તથા એક પાલીના, સ્વામીનાનો કર કરેછે. વાકટના ચંદ્રજો તેના કર તરીકે, દીવાલીએ સવા પાલીના તલવટ, નવ પુડલા, તથા પુત્રજન્મે થોં લાંપસી તથા મુંવાઝી વે પાલીની કરીને લાય છે. આ નાગડાવંશની સામરાઈમાં ઓધરણની સ્ત્રી ગાંગી સંવત, ૧૭૧૧ માં, તથા હુમરામાં દેધરની સ્ત્રી સતી થઈ છે. આ નાગડાવંશના ઘણા પાંડાઓ થયા છે, અને તેઓમાંનાં કેટલાક કચ્છી મહાજન થયા છે. તથા તેઓમાં વાકટનો કર રહ્યાદિ ગોત્રજના જૂદા જૂદા પ્રકારના કરની પ્રવૃત્તિઓ કાલાતરે થયેલી દેખાય છે.

સં. ૧૯૨૧ માં કચ્છી મહાજન નાગડા સપ્તમજનીય સાહના નલીયાના રહીશ શેઠ દીરજી નરમીની સ્ત્રી શ્રવાણે શ્રીશ્રેષ્ઠગચ્છીય મહારક શ્રીરન્નરાગરગુરિજીના વ્યવસ્થાથી પાર્શ્વનાથની પ્રતિમા મરાઈ, તેમજ ત્યાં તેજ વંશના શા. રાધવ સમુદગની સ્ત્રી દેવનસાઈએ અમેચંદ પુત્રના પુન્યાર્થે શાંતિનાથજીની પ્રતિમા મરાઈ. આ કચ્છી-નાગડા વંશમાં કચ્છ નલીયામાં સં. ૧૯૨૦ માં પંડેલા, તથા મુંબદના મહાન વ્યાપારી શેઠ નરમી નાથાઈ સમુદગપર મહાન ચિનમંદિર સંધાવ્યું છે. જે શેઠ નરમી નાથાની

ટુંકથી ઓઝસાય છે. તેમજ પાલીતાણામાં તેમણે મહોટી ધર્મશાળા વંધાવી છે. ઇત્યાદિક ધર્મના કાર્યોમાં તેમણે ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે. ગુજર નાગડાવંશમાં નગ્નનગરમાં (જામનગરમાં) થયેલા, અને મુંવડના વ્યાપારી શેઠ. શોભા-ગચંદ કપુરચંદે પાલીતાણમાં વિશાળ ધર્મશાળા સંવત ૧૯૬૦ ની લગભગમાં વંધાવી છે, તેમજ વીજું ઘણું દ્રવ્ય ધર્મ માર્ગમાં સ્વરચ્યું છે, ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રની લક્ષ્મીવલ્લભી-ટીકાની અઢીસો નકલો સાધુ સાધ્વીઓના ઉપયોગમાટે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી હતી, તેમજ કલ્પસૂત્રની સુવોધિકા ટીકા પણ છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી છે, જામનગરના શેઠ વર્ધમાનશાહ તથા રાયસીશાહના દેરાસરોના જીર્ણોદ્ધારમાં પણ તેમણે દ્રવ્ય આપ્યું છે.

આ નાગડાવંશના કેટલાક ભાગ્યવંત વંશજો માટે કોઈ પ્રાચીન કાવ્યે નીચે મુજબ કવિત્ત કહેલું છે.

ઉદયવંત ઉદિલ્લ જાસ કુલ સુગુણહ જાણો ।
 સુતાસુતસમરત્ય વલી નરસિંગ વચ્ચાણો ॥
 વીરપાલ વડવીર વલી છે ભરમો ચારુ ।
 જગમાં જયવંત હીરસકલ જેણે કીધો વારુ ॥
 અનુક્રમે વલી મોજ અલી મંત્રવી મંડળો ।

વયવંત સુત જાણીયે

મોજાણી ભૂપત મલા વસુધામાંહે વલાણીયે ॥ ૧ ॥

લઘુ નાગડા ગોત્ર (ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

દસજનીય (વીસા), લઘુ સજનીય (દસા).

નાગડાગોત્રમાં પૂર્વે બિન્નમાલ નગરમાં થયેલા ધન-
દત્તશેઠનો જે પરિવાર હાલારમાં આવી વસ્યો, તેના
વંશજો લઘુ નાગડા ગોત્રથી ઓઠલાવા લાગ્યા. તથા
તેઓ પોતાની ગોત્રજા અંબાદેવીને સ્થાપી. તેઓ ચૈત્ર-
માસના નોરતામાં, તેમજ જન્મે, મુંઢણે અને પરણે ત્યારે
લાપસી તથા પુઢલાનું નિવેદ કરે છે, કાષ્ટની ગોત્રજાની
મૂર્તિ પર ચંદરવો બાંધે છે, અને એક દ્રામ મૂકી વે શ્રીફલ
વધારે છે.

આ લઘુ નાગડાના વંશજો જસાણુર, જગલ્લી, સાં-
ધાણ, નલીયા, સાયરા, ચઢોપરી, ઘાલવદ્ર તથા પરજાડ
વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(२०)

मीठडीया गोत्र (ओशवाल)

(पेटा शाखाओ)

सोनी, देवाणी, तालाणी, भाराणी, सरवाणी,
वहोरा विगेरे.

विक्रम संवत् ११७२मां पारकर देशमां आवेला
सुरपाटण गाममां दधिपक्व वंशना सोठा परमार ज्ञातिना
महीपाल नामे क्षत्रिय राज्य करता हता. त्यां घणा द्रव्य-
वान व्यापारीओ वसता हता. एवामां कोइक यक्षे कोपा-
यमान थइ ते गाममां मरकीना रोगनो महोटो उपद्रव
कर्यो, राणा महीपाले शांति माटे घणा यज्ञादिक कर्यो,
पण मरकी शांत थइ नही. एवामां त्यां श्रीअंचलगच्छना
आचार्य श्रीआर्यरक्षितस्वरिना उपाध्याय श्रीजयसिंहस्वरि
पधायो, त्यारे राणाए पोताना मंत्री धरणानी सलाहथी
मरकीनी शांतिमाटे गुरुश्रीने विनंति की. आचार्यश्रीए
चक्रेश्वरी देवीनुं आराधन करवाथी तेणीए कळुं के तळा-
वपर जेनुं देहेरुं छे, ते यक्ष राजापर कुपित थयो छे, अने
तेणे आ मरकी फेलावी छे. प्रभाते श्रीआर्यरक्षितस्वरि
अहीं पधारशे, तेमना चरणोदवनो छांटो शेहेरमां नाखजो

જૈની શાંતિ યશે. પછી રાત્રિએ તે દેવીએ સ્વપ્નમાં તે હંકી-
 કત મહીપાત્રાણાને જણાવી, મમાતે ગુરુશ્રીએ પણ તેજ
 હકીકત કહી. પછી ત્યાં આર્યરક્ષિતશ્ચરિ પધારવાથી તેમના
 ચરણોદકવહે શહેરમાં છંટકાવ કરવાથી મરકી શાંત થઈ.
 પછી તે મહીપાલ રાણો ઘણું દ્રવ્ય, હાવેરાતઆદિક મેટ
 છૂદી ગુરુને વાંદવા આવ્યો, પણ ગુરુ નિસ્પૃહી હોવાથી
 તેમણે કંઈ લીધું નહીં. ત્યારે આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી
 તેણે તે દ્રવ્યમાંથી શ્રીશાંતિનાયકીનું જિનમંદિર ચંપાવી
 પ્રતિષ્ઠા કરાવી. અંબાદમાતાને ગોત્રજા સ્થાપી. પુત્રના
 જન્મે, મુંદળે પરણે એક ગદીયાણું હેમ તથા માળા એકના
 પુરસદના મોદકથી ગોત્રજા ઘરે જુદારે. મહીપાલ રાણો
 પોતાના પુત્ર ધર્મદાસ સહિત ચારવ્રતચારી પરમ જૈની
 શ્રાવક થયો, મંત્રી ઘરણે તેને પોતાની પુત્રી પરણાવીને
 ગુરુના ઉપદેશથી ઓગવાલ જ્ઞાતિમાં દાખલ કર્યો. હવે
 તે રાણા મહીપાલના ધર્મદાસ નામના પુત્રને ચંદેરી નગ-
 રનું રાજ્ય મળ્યું, અને તે પણ ચારવ્રતચારી પરમ જૈની
 શ્રાવક થયો. તે પ્રયમ અપુત્ર હતા, પરંતુ ગુરુના ઉપદેશથી
 ગોત્રજાનું તેમણે આરાધન કર્યું, તેથી પાછળથી તેમને
 પાંચ પુત્રો થયા. તે ધર્મદાસને દિર્ઘાના રાજા પૃથ્વીરાજ

(સ્વરાકોટડીપાડો વિગેરે), અમદાવાદ (વિગેરે), નાગોર, મંડપદુર્ગ, દીવ, સંભાત, નવાનગર જેસલમેર વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સંવત ૧૯૪૫માં નવાનગરમાં થયેલા ચોરા અજરામલ હરજીએ હરજીયાગ, હરજી જૈનશાલા, તથા આદીશ્વરપ્રભુનું શિશ્વરવંધ દેરાસર નવાનગરમાં (જામનગરમાં) વંધાવેલાં છે, તેમજ વીજું પળ ઘણું દ્રવ્ય ધર્મ-માર્ગમાં સ્વરચ્યું છે. તેનાં વંશજોમાં હાલમાં વિદ્યમાન મુંવડના વ્યાપારી ચોરા ટોકરસી દેવસીએ જાગનગરના શેઠ વર્ધમાનશાહ તથા રાયસીશાહના જિનમંદિરના જીર્ણોદ્ધાર માટે હજારો રૂપીયા સ્વરચ્યા છે.

વડહરા (વડોરા-વડેરા) ગોત્ર. (ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા).

પેટા શાખાઓ.

સેલ્હોત, દોશી, પીપલીયા, છકલસીયા, પારેલ, વિગેરે

વિક્રમ સંવત ૧૦૦૭માં શ્રીમિત્રમાલ નામના નગરમાં પરમાર વંશનો રાડ શ્રી સોમકરણ નામે રાજા રાજ્ય

કરતો હતો. તેને શંખેશ્વરગચ્છંની વંહુમી શાંખાના શ્રીજયમમ્મરિનામના આચાર્યે પ્રતિવોધિને પરમજૈની કર્યો, તથા તેના વંશજો પણ જૈની થયા. ત્યારપછી વિક્રમ સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલોએ આથી ભિન્નમાલનો નાશ કર્યો, ત્યારે તેના વંશના રાય ગાંગા ત્યાંથી નાશી બાહડમેર ગયા. ત્યાં પરમાર વંશનો દેવડ નામે રાજા હતો. ત્યાં તે ગાંગા રાયના પુત્ર મુનિચંદ્રને તે રાજાએ “ સેલહોત ” પદ આપ્યું. તે મુનિચંદ્રના ગુણચંદ્ર નામે પુત્ર થયા. એવામાં ત્યાં વિધિપક્ષગચ્છ સંસ્થાપક શ્રીવિજયચંદ્રમ્મરિ (આર્યરક્ષિત-મ્મરિ) પધાર્યા. તેમના ઉપદેશથી તથા તેમના શિષ્ય શ્રીજયસિંહમ્મરિના પ્રેરણાથી ત્યાંના સંઘે તે ગુણચંદ્રને વિક્રમ સંવત ૧૦૧૬ માં ઓશવાળા જ્ઞાતિમાં મેળવ્યા. અનુક્રમે તેમના વંશમાં કિરાહુદ નામના ગામમાં આસાની સ્ત્રી ચાંદાદેના આલ્હા નામે પુત્ર ભાગ્યનાલી ધનવાન થયા, તે ગામમાં માત્ર સો પચીસ ઓશવાલોનાં ઘર હતાં, તેમાં આલ્હાનું ઘર તથા કુટુંબ ઘટું કહેવાતું. એવામાં ત્રણ ચર્ણોત્પત્તી ઉપરાઉપર દુષ્કાળ પડ્યા, અને અન્નવિના માણસો મરવા લાગ્યાં, ત્યારે આલ્હાએ ત્યાં દાનશાળા મંડારીને પહેલે ચર્ણે દરરોજનું એક કાલશી, પીંજે ચર્ણે દરરોજનું એ

કલશી, તથા ત્રીજે વર્ષે દરરોજનું ત્રણ કલશી અન્ન ઘણા લોકોને ઉગાર્યાં. ત્યાં તેની કીર્તિ સાંભળી ઘણા પરદેશી દુકાલીયા ક્ષુધાતુર માણસો આવતા, અને ત્યાંના લોકોને પૂછતા કે અન્ન ક્યાં મળે છે? લોકો કહેતા કે વડેરા આલ્હાની દાનશાળામાં મળે છે. અને ત્યારથી તેના વંશજો વડેરાગોત્રના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા, અને આછતદેવી તેની ગોત્રજા થઈ. તેના કર-જન્મે, મુંડળે, પરળે પુરસડના લાડુ કરે, અને કુટુંબમાં લાય, તથા રાતી-જગો કરે. કેટલાક દિવસોનાદ તે આલ્હાને ત્યાંના ઠાકોર સાથે અળવનાવ થયો, તેથી રાત્રિએ ઘરમાં દીવો મૂકીને ત્યાંથી નાશી પારકરમાં ગયા, ત્યાંના શ્રીચંદરાણાએ તેમને ઘણું સન્માન આપ્યું, તથા પોતાના પ્રધાન કરી સ્થાપ્યા. તેના વંશમાં અનુક્રમે સાલ્હા નામે પુરુષ થયા, તે જેસલમેરથી ધન કમાઈને જ્યારે પારકરતરફ આવતા હતા, ત્યારે તેના સાથમાં આવતાં સોનારની દાનત વગડી, અને તેથી તે સોનારે સાલ્હાપર તલવારનો ઘા કર્યો, સાલ્હાએ પણ પડતાં પડતાં તે સોનારપર તલવારનો ઘા કરી તેને મારી નાખ્યો, અને સાલ્હા પણ શુભધ્યાનથી મરી દેવ થયો. તે સાલ્હાનો પાલીઓ ગોડીપાર્શ્વનાથની

જાણી જતાં માર્ગમાં આવે છે. તે માર્ગથી જો કોઈ વઢે-
રાવંશનો લાય, તો તેના પાલીયા આગળ તે એક શ્રીફલ
વધારી અઢીશેર ઘૂતનું નિવેદ ધરાવે, તેનાપર તે સાલ્હા-
દેવ તુષ્ટમાન થઈ તેના મનોવાંછિત પૂરે છે. ત્યાં તે સોના-
રની જગોઈ ઇંટની ઢગલી છે, ત્યાં ઇંટ (અથવા નાઢીયેરના
કાંચલાં) નાચી સોનારને મારે. આ વંશમાં ગાંધી, દોશી,
વિંગેરે અઢકો છે.

આ વઢેરા ગોત્રના વંશજો રાધનપુર, મોરચી, પઢધરી,
માળવઢ, હવાસંગ, ઘોઘા, રાજકોટ, મંજલ, ચેરાલ,
સીંધવાઢા, અંજાર, અમદાવાદ, શુજ, ધુંવાય, આસાલઢી,
પમકઢા, સૂરાચંદા, નવાનગર, કોઢારા, સેચઢાટ, ધીર-
મગામ, નગરપારફર, ચકાસર, નસરપુર, અમરકોટ, સીંદુ,
ચાહઢમેર, જેસલમેર, માંઢવી, કોહરી, માટ્રેસી, નાગોર,
મુલ્તાન, રાઢદ્રહ, ફાલાવઢ, પાટણ, ગોવલકુંઢા, પુરાન-
પુર, દીવ, જુનાગઢ, વળધલી, રાણપુર, ચંખાત, અમરેલી,
અમદણ, ધારી વિંગેરે ગામોમાં વસના હતા.

આ વંશમાં આલ્હાના ધીજા પૃથ સાજગના ફાજલ,
રઢલ, અને સામલ નામે ત્રણ પુત્રો થયા. તેમાંથી ફાજ-
લનો મેષા નામનો દેવાળંદસચાગોત્રનો ધનેર્થી હતો.

तेने काजले पोताथको पाटणमां व्यापारमाटे मोकल्यो
हतो, त्यारे ते मेघो पाटणथी अतिशय प्रभाववाळी श्रीपा-
र्श्वनाथनी प्रतिमा लाव्यो. त्यारे काजले तेने कहुं के,
मने ते प्रतिमा आपो, के जेथी हुं प्रासाद बंधावी तेमां
ते प्रतिमा स्थापन करूं. पण मेघाए ते आपी नही. पछी
स्वप्नामां जेम प्रतिमाए कहुं तेम मेघे कर्युं, जेथी निधान
प्रगट थयुं. मेघाए प्रासाद बंधाववा मांज्यो, मूल गंभारो
शिखरबंध थयो, एवामां मेघे काल कर्यो. पछी काजले
पोतानी वेहेनने समजावीने ते प्रासाद संपूर्ण कराव्यो.
पछी काजले शत्रुंजय तथा गिरनारनो संघ कहाडी घणुं
द्रव्य खरची संघपतिपद प्राप्त कर्युं. वळी आ वंशमां
थयेला समरसी राधनपुरथी आवीने दीवमां वस्या, ते
महाधनवंत तथा धर्मक्रियामां घणा चुस्त हता. तेमणे
श्रावकनी अगीयार प्रतिमा वहीने घणुं द्रव्य खरच्युं,
पूज्य श्री धर्ममूर्तिसूरीश्वरजीने दीवमां पधरावी सर्व आगमो
सांभळ्यां. वळी आ वंशमां वीरगाममां थयेला उजलना
पुत्र माणिकशेठे विक्रम संवत १५१५ मां श्रीसुमतिनाथ-
आदिकना घणा जिनंविंचो भराव्यां, तथा ते पर सोना-
रूपाना छत्रो कराव्यां. श्रीजयकेसरिसूरिना उपदेशथी

સંઘ કહાડી પ્રતિષ્ઠાઓ કરીને ઘણું દ્રવ્ય સ્વચ્છું, તથા
 ઘુલોને દ્રવ્ય આપી ઘણા બંદિવાનોને છોડાવ્યાં. આ
 વંશમાં અમરકોટમાં યયેલા શા. આસકરણ વાલ બ્રહ્મચારી.
 પાર વ્રતવારી શુદ્ધ શ્રાવક હતા, તેમણે પારકર વિગેરે
 દેશોમાં થાલી, રૂપીયા તથા સવાશેરના મોદકની લહાણી
 કરી ઘણું દ્રવ્ય સ્વચ્છું. સંવત ૧૫૪૧ માં ઝુજમાં યયેલા.
 ઘાંપાગહે શ્રીજયકેસરિસુરિના ઉપદેશથી શ્રીકલ્પસૂત્રની
 ધોર્યાસી મતો લેવાનીને સર્વ આચાર્યોને વહોરાવી.

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૨૦૫માં જાવડના ભાઈ
 માવડ રાધનપુરથી પાટણ પાસે કુંભગિરિમાં આવી વસ્યા.
 તેની શ્રીજી પહેઢીએ કુંભાનો રાણા નામે પુત્ર થયો. હવે
 તે કુંભગિરિમાં લઘુસજનીય ઓશવાલ શ્રીપાલની પુત્રી
 લક્ષ્મીવતી પોતાની સસીઓ સહિત રમતી હતી. તે વખતે
 તે કુંભાનો મહાસ્વરૂપવંત પુત્ર રાણો ઘોડે ચડી પોતાના
 સેવકો સહિત રમવા માટે વાડીએ જતો હતો. તેને જોઈ
 તે લક્ષ્મીવતી તેનાપર મોહિત થઈ, અને સસીઓને કહ્યું
 કે તમારે મારી માતાને કહેવું કે લક્ષ્મીવતી આ રાણાને
 પરગણે. માતપિતાએ પુત્રીને કહ્યું કે રાણો વૃદ્ધસજનીય છે,
 અને આપણે લઘુસજનીય છીએ, માટે તે વીવાદ ગણે નહીં. પણ

કન્યાયે હઠવાદ લીધો કે એમ નહીં થાય તો હું અગ્નિમાં
 બળી મરીશ. ત્યારે શ્રીપાલે મહાજન મેળવી રાણાને ઘણી
 વિનતિ કરી, પણ રાણાએ માન્યું નહીં. એવી રીતે તે કન્યા
 અઢાર વર્ષોસુધી કુંવારી રહી. પછી તે કન્યા બળી મરવા
 માટે શેહેર બહાર આવી. તે વચ્ચે તે કન્યાની ધારણી
 નામની ઢાઢી પોતાના ઘરના ગોખપર ચડી કન્યાને જોવા
 લાગી, એવામાં તે ત્યાંથી નીચે પડીને મરણ પામી, અને
 વ્યંતરી દેવી થઈ. નગરના રાજાને તે વાતની સ્વપ્ન પડઃ
 વાંચી તે લક્ષ્મીવતી કન્યાને પાછી વાળી વળાત્કારે
 રાણાસાથે પરણાવી, તથા રાજાએ પાંચ ગામ કન્યાદાનમાં
 તેને આપ્યાં. પછી તે ધારણી દેવીએ પ્રગટ થઈ રાણાને
 કહ્યું કે હવેથી તમો મને ગોત્રજા થાપજો હું તમારો ઉદય
 કરીશ. એવી રીતે સંવત ૧૩૩૫માં વૈસાક સુદી પાંચમ
 ગુરુવારે વડેરાની લયુશાલા રાણાથી નિકળી છે. પાટણમાં
 વડેરા વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૫૭૮માં અંચલગચ્છના શ્રી
 ભાવસાગરસૂરિના ઉપદેશથી મુરચંદ તથા મુરાદાસે કુંડ-
 વના શ્રેયમાટે શ્રીપાર્શ્વનાથના વિંવની પ્રતિષ્ઠા કરાવી, અને
 તે કાનજી હંસરાજના ઘરમાં પૂજાય છે.

વિક્રમ સંવત ૧૫૨૫ માં દેવચંદવિગેરે વડેરાના

વંશજો વાંકાનેરેમાંથી જુનાગઢના નવાવને જોડતા ઉંચાં
 વઘો આપ્યાં, તથા જુનાગઢમાં વસ્યા, ત્યારથી તેઓ
 દોશી ઓઢકથી ઓઢાવા લાગ્યા. પીપલીમાં વસનારાં
 પીપલીયા ઓઢકયાળા છે, તેમજ જાલોરપાસે માલણીના
 રહેવાસી મીંચાગેઠ પાસે છ કલસી ધન હોવાથી તેના
 વંશજો છકલસીયા ઓઢકથી પ્રસિદ્ધ થયા. વડેરાની
 ગોત્રજા અદ્વૈતા ચાર હાથોવાળી છે. તેઓમાં જન્મે, મુંડળે
 તથા પરળે સરસા કર છે. વડો પુત્ર આવે ત્યારે એક તો-
 લાની રૂપાની ગોત્રજાનું ફરું કરાવે વીજા પુત્રને ધૌર
 ન કરે ત્યાં જ્યોં ચોટી રાખે. જન્મે પુરસેડનો દલ ઘડનો
 ચોવીસ પાલીનો કરે, તેમાં દશ શેર ધી તથા સાંડ
 અડીશેર નાખે, તે દલનો થાલ ભરી ગોત્રજા આગલ
 મૂકે. પાલી એકની લાપસીનો લોટ ગોઝ શેર એક નાચી
 કરે. બે શ્રીફલ મૂકે. ધીનો દીયો કરે, તે રાત્રિએ અલંદ
 રાખે. વાઙકના માતપિતા ચોથું વ્રત પાઠે, ભૂમિમર સુષ,
 મમાતે તે દશશેર ધીમાંથી ધી હેદ તે લાપસીના લોટની
 એક શેર ગોઝવાળી લાપસી રાંધે પછી પવિત્ર થઈ ગોત્ર-
 જાને પૂજે, તથા તે બે શ્રીફલ વધારે. ભૂમિ લાંપી પાટ-
 લાપર કંકુનો સાધોયો કરી વ્રણ દગલી ચોરાની મૂકે.

પરિવારમાં પારેલની ઓઢક યદુ છે. તેમના વંશમાં અમ-
દાવાદમાં થયેલા પારેલ લીલાધરે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિ-
જીના ઉપદેશથી શુભ્રંજય તથા ગોડીપાર્શ્વનાથ આદિકનો
સંઘ કહાડી સંવત ૧૭૧૨ માં ઘણું દ્રવ્ય ધર્મમાર્ગમાં
લખ્યું છે.

હથુનીયા રાઠોડ ગોત્ર (ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંચો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૦૮ મતાંતરે (૧૦૨૪) માં હસ્ત-
નુંદ નામના નગરમાં રાઠોડ ક્ષત્રી રાજા અનંતસિંહ મતાં-
તરે (અલ્પરાજ) રાજ્ય કરતા હતા. તેમને શ્રીમેદપાટીય
શાલાના અંચલગચ્છીય જયસિંહચરિણ મતાંતરે (જય-
મમચરિણ) મતિધોષીને જેની કર્યા. તે અનંતસિંહે શુભ્રંજ-
યની યાત્રા કરીને હમ્પરનુંદ નગરમાં શ્રીવીરપ્રભુનો પ્રાસાદ
કરાવ્યો. તેના વંશજો હથુડીયા રાઠોડ ગોત્રથી

मुंडणे पण एज रीति जाणवी, तेमां एटलुं विशेष के बाल-
कने कोरी आंगी अने नवी पगरखी तथा नवी पावडी
पहेरावे, रातिजगो करे, तंबोल देइ प्रभाते खुंभानाडानी
चारे दिशाए तरणी बांधे, वच्चे ते बाळकने वेसाडी
पीठी करी पळे माथे जडवासो करे, चोटी उतारतां एक
गजनुं कपडुं लेइ तेमां केस नाखी फडने (मुहासणने)
आपे, तथा ते साथे रुपानाणुं आपे, पछी ते बाळक फडने
पगे लागी गोत्रजाने पगे लागे. पछी देहेरे दर्शन करी
गुरुने वांदी, पुस्तक पूजा करी गीत गातां घरे आवे,
तथा जाचकने दान आपे.

संवत १४९० मां पारक्रममां थवेला ठाकरसीना पुत्र
खीमसीए शत्रुंजय तथा गिरनारनो मंध कडाडी घणुं द्रव्य
खरच्युं छे. संवत १५२७ मां लोळाडाना रहीम भलाशेठे
श्रीपार्थनाथजीनी प्रतिमा भगवी तेंनी आधंच रुग्च्छा
धीश श्रीजयकेसरिमृर्तिनीना उपदेशयी प्रतिष्ठा कर्गावी
छे. संवत १५१५ मां कोटडाना रहीम खीमाशेठना पुत्र
श्रीकर्ण, महाकर्ण, डीडा तथा मेघाण मळी श्रीजांतिना
थजीनो शिखरबंध प्रामाद कर्गाव्यो. पाटणमां कोकाना
पाडाना रहीम धनजी तथा मनजी नामना वत्ते भाडोना

પરિવારમાં પારેલ્લીની ઓઢક થઈ છે. તેમના વંશમાં અમ-
દાવાદમાં થયેલા પારેલ્લી લીલાધરે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિ-
લીના ઉપદેશથી શત્રુંજય તથા ગોડીપાર્શ્વનાથ આદિકનો
સંઘ કહાડી સંવત ૧૭૧૨ માં ઘણું દ્રવ્ય ધર્મમાર્ગમાં
સરચું છે.

હયુડીયા રાઠોડ ગોત્ર (ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંત્રો (વંશાવલી)

મળાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૦૮ મતાંતરે (૧૨૨૪) માં હસ્ત-
રુંડ નામના નગરમાં રાઠોડ ક્ષત્રી રાજા અનંતસિંહ મતાં-
તરે (અલ્પરાજ) રાજ્ય કરતા હતા. તેમને શ્રીમેદપાટીય
શાસ્ત્રના અંચલગચ્છીય જયસિંહસૂરિષ મતાંતરે (જય-
મગસૂરિષ) મતિબોધીને જની કર્યા. તે અનંતસિંહે શત્રુંજ-
યની યાત્રા કરીને હસ્તરુંડ નગરમાં શ્રીવીરપ્રભુનો પ્રાસાદ
કરાવ્યો. તેના વંશજો હયુડીયા રાઠોડ ગોત્રથી મસિદ્ધ

(૩૪)

થયા તેમની ગોત્રજા દેવી સમકીતધારી ઉચ્છિષ્ઠા નામની છે.

આ હયુડીયા ગોત્રના વંશજો કેરવાડા, નાંડલા, બગદીયા, ચંદેરી, સ્વડી, ચુડલી, નારગામ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

પડાશ્યા ગોત્ર (ઓશવાલ)

પેટા શાખાઓ.

તિલાળી, મુમળીયા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. ક્રિ. સ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૦૪માં લોચાડા નગરમાં રાટોડ
વંશના રાડવ પળગરને અંત્યમચ્છના શ્રીજયવિદ્યારિય
મતાંતરે (શ્રીજયવ્રમચ્છરિય) મનિવોથી જૈની કરી ઓશ-
વાલ જાતિમાં મેઝવ્યા તથા મલિઆવિ દેવીને તેની ગોત્રજા
સ્વામી. તેના કાર-શ્રી રાડ પદ, કપડું પદ તથા શ્રી
તેના સ્વામી લાવતી રમ્મો. મંદાને તથા પરમે સ્વામી કો

તેમાંથી અર્ધ છુદાસળીને આપે, તથા સહરસી એક છુદા-
સળીને આપે. આ વંશમાં તિલાળી, મુમળીયાં વિગેરે
ઓઢકો છે.

આ ગોવના વંશજો વિઠાલા, રાઢદ્રા, વાહડમેર,
નગરપારકર, જેસલમેર, ઘીલાહા વિગેરે ગામોમાં વસેછે.

આ વંશમાં ધયેલા સમરસીએ વિક્રમ સંવત ૧૪૫૨માં
લોલાહાનગરમાં શ્રીશાંતિનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો, તથા
એક લાચ દ્રવ્ય સ્વરસીને શુશ્રુઙ્ગયની યાત્રા કરી. વિક્રમ
સંવત ૧૫૦૮માં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીનયકેસરિસૂરિજીના
અપ્રદેશથી શ્રીશીતલનાથજીનું વિંધ કરાવી વાહડમેરમાં
પ્રતિષ્ઠા કરાવી. વિક્રમ સંવત ૧૪૮૪ માં આ વંશના
જિનદાસના પુત્ર સાદા તથા સમરથ સાચોરામાં વસતા
હતા. એવામાં ત્યાંના ટાકોરનો પુત્ર રાજ્ય મેઢવવાના
લોમથી પોતાના પિતાને મારી નાશવા માટે રાત્રિ
ચોરનો વેષ કરી રાજાના ઘરમાં પેઠો, ત્યારે ટાકોર
જાગી ડાઢવાથી તેને ચોર જાણી સ્વદ્ગ લેઈ મારવા દોહ્યો
ત્યારે તે કુંવર અગાસીપરથી ટંક મારી પાછલ સાદાના
ઘરમાં પહો, સાદાએ તેને શાલ્યો, તથા ઓઢલ્યો, અને
રાજાનો પુત્ર જાણી ડોહી દીધો, તેથી તે નાશી ગયો.

एवामां राजाना चोकीदारोए त्यां आनी सादाने पूछ्यु
 के तें ए कया चोरने कहाडी मूक्यो ? परंतु सादे जवाब
 आप्यो नही. त्यारे तेओए राजाने कहेवाची राजाए
 सादाने बोलावी पूछ्युं पण सादो अणबोल्हो मुंगो रह्यो.
 त्यारे राजाए क्रोधायमान थइ कहुं के खरेखर आ
 मुमणो (मुंगो) चोरने आश्रय आपी पोतानुं घर भरे छे,
 माटे चोरने बदले आनेज मारो ? महाजने पण एकठा थइ
 सादाने घ गो समजाव्यो के तुं चोरनुं नाम दे, के जेयी
 तुं जीवतो रहे. सादे कहुं मारथी ते नाम बोलासे नही.
 पछी राजाना माणसो ज्यारे तेने मारवा माटे लेइ चाल्या,
 त्यारे कुंवरने खबर पड्वाची तेणे ते माणसो पासेथी
 सादाने लेइ पोताना घरां राख्यो. राजाए घणा आप्र-
 हथी ते मुमणीआने कुंवर पासेथी माग्यो, पण तेणे
 आप्यो नही. एवी रीते केटलाक दिवसो गयाचाद राजाना
 मृत्युवाद ते कुंवर राजगादीए बेठो, अने ते सादा मुम-
 णीयाने पोतानो मंत्री करी स्थाप्यो, अने तेथी ते सादाना
 वंशजो मुमणीयानी ओडकथी ओळखावा लाग्या. ते
 सादाना पुत्र मंडलीके विक्रम संवत १५४८ वैसाख सुद
 दशमे २.त्युरमां अंचलगच्छेश श्रीसिद्धांतसागरधूरिन

(३७)

उपदेशयी श्रीसुमतिनायजीनुं विंब. करावी प्रतिष्ठायां अ-
ग्यार हजार पीरोजी खरची, तेमज संवत् १५५२मां तेज
आचार्यना उपदेशयी कारोला गाममां तोलाक शेठे श्रीप-
रप्रभुजीना विंबनी प्रतिष्ठा करावी.

वाहणी गोत्र—(ओशवाल)

(आ गोखमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंचो (वंशावली)

मगाधो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् १२२१मां धीअंघलगच्छनी पद्धमी
कागाना दुस्रतिलकपुरिण विनपनगरमां चतुर्मांम रही
राना परवार दोडीया राजपूत राजत नगराजने प्रति-
शोधी जेनी कर्मा, तथा ओशवालमां मेळ्या. नगराजना
दुस्र सोदल सोदना बार बहाययी बेवार करता हता,
सेही तेना वंशओ बरापी कहाराता. तेनी गोत्रमा
हरिपूतदेहीनी मूर्ति रचनी अकन्य कारनवायी ऐ.

તેના કાઠ જન્મે, મુંડળે, પગળે ત્યારે ઘૂત ઝેર દગના લાઠ
 કુટુંબમાં લાઠે, તથા કડને મદમળી વે આપે. વીજો છોકરો
 પરળે અને તેને જડ વામે ત્યારે ઝેર ઘૂતની લાવણી તથા
 નાલીયેર એક વધારે, સુહાસળને માડી તથા કાપડું આપે,
 પહેલો છોકરો જન્મે પરળે તથા જડવામે શ્રીફલ એક,
 કાપડું ગજ એક તથા સાપારી સાત પાટલા ઉપર મૂકે,
 તથા તે શ્રીફલ વધાર. પુરવી મુજગે માળા પાંચની કરે.
 છોકરાને પ્રથમ પગમાં ડાંગે તથા હાથ લુગડું પાથરી ઉપર ઘડે-
 ના માંડા પાથરે. અને તે પર જાલકને પાંચ મંડાવે માળા-પાંચ
 ગુજરીના માંડા કરી ગોત્રી કુટુંબને જ સડે, સવાસેર ઘૂત અને
 સવાસેર ગોઠની લાપસીનું નિવેદ કરી શ્રીફલ એક વધારે,
 સોપારી સાત તથા પગમાં ડાંગીની પછેડી સુહાસળને આપે.

આ ગોત્રના વંશજો નરતા, સરથલા, મિન્નમાલ,
 સાચોરા, રાડદ્રહ, સીધામુડ, વાઘોડી, સેલી, ધંભાત,
 દાસપ, સુગાલી, જાલાર, મૂઝી, થાવર, વળેરા, તથા
 દીતાઆદિક ગામોમાં વસતા હતા.

આ વંશમાં થયેલા સોમિલશેટે ચાર લાખ પીરોજી
 ધરચીને શ્રીશંકુજય તથા ગિરનારની યાત્રા કરી, બે લાખ
 પીરોજી ધરચી દાનશાળા મંડાવી. વિક્રમ સંવત ૧૫૦૫

માં બીજરોલમાં થયેલા ખીમા તથા રામાણ શ્રીપાર્શ્વનાયજી
ની મતિમા કરાવી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું. સંવત ૧૬૨૭ માં
ચરબાંગે ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચી જાલોરી, સાચોરી, રાઠદ્રહી
બને સીરોહી, એ ચાર દેશ જમાલ્યા. જાલોરમાં થયેલા
કમાણ ઘણાં ધર્મકાર્યો દ્રવ્ય સ્વરચી કર્યા છે. મૂઝીમાં
થયેલા નોદાશાહે ત્રણ હજાર માણસોનો સંઘ કહાઢી
ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચી શ્રીશંકરજયની યાત્રા સંવત ૧૬૧૧ તથા
૧૬૧૫ માં કરી. સંવત ૧૬૧૩ માં સીદાઆદિક માદ-
ઓણ શ્રીધર્મમૂર્તિધૂરીશ્વરના ઉપદેશથી શ્રીમુમતિનાયના
વિઠની ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચીને મતિદા કરાવી.

જાસલ ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

૪૯ સગ્ગનીય (બીસા), ૮૫ સગ્ગનીય (દસા)
(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો ચયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંધો (ઘંટાચણી)
મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૧૪૪ માં હસ્તિતુંડ નગરમાં ચહુઆળ વંશના શ્રવણવીર નામે રાજા હતા. તેના પુત્ર શ્રીમાલદેવ કુમારને વનમાં ક્રીડા કરતાં વ્યંતરે છલ્યો, રાજાએ ઘણા ઉપાય કર્યા, પણ કુંવરને સમાધિ થઈ નહીં, પણ મરવા પડ્યો. એવામાં શ્રીઅંચલગચ્છની વલ્લભી શાંખાના મહા પ્રભાવિક આચાર્ય શ્રીપુણ્યતિલકસૂરિ ત્યાં પધાર્યા, તેમને પ્રભાવિક જાણી વળવીર રાજા તેમને બાંદવા આવ્યા, તથા પુત્રની હક્કીકત કહી. ગુરુએ કહ્યું તમો જિન ધર્મ સ્વીકારો તો તમારા પુત્રને સમાધિ થઈ જશે. રાજાએ તેમ કરવાની કબુલાત આપવાથી આચાર્યશ્રી તેમને ઘેર પધાર્યા તેમને જોડ તે વ્યંતર કુમારના શરીરમાંથી નિકળી ગયો, અને કુમારને સમાધિ થઈ. વ્યંતર પ્રગટ થઈ ગુરુને નમ્યો, અને કહ્યું કે હવે આ વળવીર રાજાને મારા નામથી ગોત્રજા સ્થાપવાનું કહા, હું તેમનું માર્તિન્દ્ર્ય કરીશ. ગુરુના વચનથી રાજાએ તેમ કહ્યું, તે વ્યંતરનું નામ જામલ હતું, અને તેથી તે વળવીરના વંશજો જામલગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા. જામા (જાપા) દેવી નામની ગોત્રજા સ્થાપી. તેના કર-જન્મે, મુંડણે, પરણે ત્યારે શોક પાત્રીના લાદ કરે, ત્રણવાલ સ્વામી વારી ચઢાવે, તથા કપડું ગજ ગડી,

ધોળલ લે અને ઘૃત ઘેર અટ્ટીની માત્ર કરી ગોપ્રજા
જુદારે, તેમાંથી અર્ધ ગુદાસર્ણને આપે, ચાકીનું પરંપા
ચાપરે, ગાય ભેંસ થીંઆય ત્યારે મધ્યમ ઘડોળાના ઘૃતનું
નીવેદ કરી ગોપ્રજા જુદારે, ગુરુના ઉપદેશથી ચગવીરને
ઓશવાલની પંક્તિમાં દાખલ કર્યાં.

આ જાસલ ગોપ્રના વંશજો દાંતીવાડા, મંદાદ્દ,
હંદ, પીંચાલી, મંદપાચલ, અદ્દપુર, પાટળ, માચોર,
રાધનપુર, કુળગિરિ, સંધાળા, મીંચડી, ઘટનગર, સદમ-
પુર, રદ્દર, દદાદ્દ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં ઉંદના રહેવામાં વનામેટથી લઘુમદ્દનીય
ભાષા નિષ્કસેલી છે.

પટ્ટુલ (ચોદ્દ) ગોપ્ર - ઓશવાલ)

(આ ગોપ્રમાં તથા તેનાં શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ વસ્યાં છે ? તે
જાણનાર માટે આ ગોપ્રનો આંશ (વંશાવલી))

મગાસો. ક. કિ. ક. ૪-૦-૦)

विक्रम संवत १२४६ मां श्रीअंचलगच्छाधीश श्री-
धर्मघोषस्वरि मोहलगाममां चतुर्मास रह्या, अने त्यांना
डोडीया रजपुत राउत श्रीवाहोलने प्रतिबोधी जैनी कर्या,
तथा ओशवालज्ञातिमां दाखल कर्या. तथा वोहोल(धोलही)
नामथी तेनी गोत्रजा स्थापी.

आ गोत्रना वंशजो मोहल, धगही तथा खीमली
विगेरे गामोमां वसेछे.

आ वंशमां थयेला खीमाए धणणी (नग)गाममां विक्रम
संवत १३६५ मां ऋषभदेव प्रभुनो प्रासाद कराव्यो.
तथा १३५५ मां लाखाए लाखा (लाखाइ) गाममां
श्री अजितनाथप्रभुनो प्रासाद कराव्यो.

कामसा गोत्र-ओशवाल.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

આ કામસા ગોત્ર પૃથુલ (બહીલ-ચોહલ) ગો-
ત્રની શાખા છે. બહુલ ગોત્રમાં યથેલા સોમાનો પુત્ર ભુંમચ
સોજત નગરના રાણા શ્રીજગાનો પ્રધાન થયો. એક દિવસે
તે મહા 'તેજસ્વી' સ્વરૂપવાળા ભુંમચને રાણાની કુંવરી
લલિતાદેવ જોવાંથી તેના પર મોહિત થઈ, અને તેને જ
પરણવાની તેણીએ હઠ લીધી, તથા અન્નપાણીનો ત્યાગ
કર્યો. ત્યારે રાણાએ પરાણે પોતાની તે પુત્રીને ભુંમચસાથે
પરણાવી, અને વિક્રમ સંવત ૧૩૮૫માં તેને કામસા ગામ
આપ્યું. અને ત્યારથી તે ભુંમચના વંશજો કામસા ગોત્રથી
પ્રસિદ્ધ થયા. તેની ગોત્રજ્ઞા તથા કર બહુલ ગોત્ર પ્રમાણે
જાણવા.

આ ગોત્રના વંશજો કામસા, ઇંદ્રવાડા, ફલવડ,
સિરીયારી, નાંદલાઈ વિગેરે ગામોમાં વસતા હતા.

चहुआण गोत्र—(ओशवाल)

(पेटा शाखाओ)

डोडीयालेचा, गोपाउत, सुवर्णगिरा, संघवी,

पालणपुरा, सिंधलोरा विगेरे.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् १२६५ मतांतरे (१२७५) मां झा
लोर नगरमां राउश्री कान्हडना राज्यमां चहुआण वंशी
भीम नामे रजपुत वसता होता. ते वखते श्रीअंचलगच्छना
श्रीधर्मधोपसूरि (भतांतरे) श्रीमहेंद्रसिंहसूरि विहार
करता त्यां पधार्या. भीम चहुआण तेमनो उपदेश सांभळी
प्रतिबोध पामी परम जैनी व्रतधारी श्रावक थया, तथा
गुरुए तेमने ओशवाळमां मेळव्या. तेमनी गोत्रजा अंबा-
इदेवी स्थापी, तेनुं स्थान भिन्नमाल नगरमां खीमजा

હુંગરીય ગાજાના ટુંકપર પ્રાસાદ છે. તેના કર—ચૈત્ર તથા આમુની પાંચમે ઘૃતસદિત ચોઝા ચોત્વાનું નિવેદ કરે, ફદીયાં આઠ અને જમણીનું કાપડું ફડને આપે, એ પૂર્વની સ્થિતિ કહી. ત્યારપછીની જન્મે, મુંડળે પરણે ત્યારે, તથા દીવાઝીય દોઢ પાલીના લાઢુ તથા દોઢ પાલીની લાપસી કરે. થાલકના થાલ પારકરે ઉતારે, ત્યારે પાલી એકના લાઢુ તથા પાલી એકની લાપસી ફરી ગોત્રજા જુહારે. તે ભીમે ઢોઢ ગામમાં શ્રીવાસુપૂજ્યજીનું જિનમંદિર અંચલગચ્છીય શ્રીજયપંમશ્વરિજીના ઉપદેશથી વંધાવ્યું, અને તે ગામનું અધિકારીપણું મઝવાથી તેના વંશજો ઢોઢીયાલેચા કહે-વાયા. આ વંશમાં ગોપાલત, સુવર્ણગિરા, સંઘવી, પાલળ-પુરા વિગેરે ઓઢકો છે.

આ ગોત્રના વંશજો ક્ષાલોર, ઢોઢ, દુજાણા, શુંદા હીયા, શુદવચી, ઘાળીલ, રાઢવરા વિગેરે ગામોમાં વસે છે. આ વંશમાં થયેલા વીરાશેટે ક્ષાલોરમાં શ્રીચંદ્રપ્રમ-સ્વામીજીનો પ્રાસાદ વંધાવ્યો. સંવત ૧૫૦૫ માં કોરંઢાના થાસી મહિરાજ શેટે અભિનંદનસ્વામિજીનું વિંચ થરાવ્યું, તથા તેની મતિષા અંચલગચ્છીય શ્રીજયકેસરીશ્વરીશ્વ-રજીય ફરી.

(૪૬)

કટારીયા ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૪૪માં પુજવાડા નગરમાં સીસો-
દીયા રજપુત રાણાશ્રી ડદયાસિંહ રાજ્ય કરતા હતા. તે
વચ્ચે તે નગરમાં ચઢુઆણ રજપુત રાણા કટારમલ્હની
પાસે ઘણું દ્રવ્ય હતું. રાજાને વિવાહમાં દ્રવ્યનો સ્વપ્ન હોવાથી
તેની પાસેથી ૭૮૭ સહ કાંઠા સુધી ભરીને ડહીની પીરો-
જીઓ લીધી, અને પાછી સગસહિત તેડલી સહ ભરીને
પીરોજી આપવાનું રાજાએ વચન આપ્યું, તથા તે કટારમ-
લ્હને તે ધન વહોરવાથી વહોરા કરી બોલાવ્યા, જેથી
તેની વહોરા અડક થઈ. એવામાં ત્યાં શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ
શ્રીજયસિંહસુરિ પધાર્યા, તેમણે તે કટારમલ્હને પ્રતિશોધીને
જેની કર્યા, અને ચક્રેશ્વરીદેવીને તેની ગોત્રજા સ્થાપી, તથા

ओशवाळ ज्ञातिमां मेळवी दीधा. ते कटारमल्लना वंशजो
कटारीया गोत्रधी ओळखावा लाग्या. ते कटारमल्लजीए
गुरुना उपदेशधी हस्ततुंडनगरमां श्रीमहावीरमधुनो जिन-
प्रासाद करान्यो.

आ गोत्रना वंशजो रोहड, पाली, सीरोही, नांड-
लाड, वेघरी, दूधवडी, लाखणी, भालणी, मोरसीम,
टुमडी, घाणसा, पारकर, राहुली, करपा, फोरटा विगेरे
गामोमां वसता हता.

आ वंशना रोहड गामना रहेवासी श्रीकरगना पुत्र
वीरजीए विक्रम संवत् १२९६मां रत्नपुरमां श्रीमहेंद्रछरि-
जीना उपदेशधी श्रीशांतिनाथजीनुं जिनमंदिर वंघाळ्युं,
तथा शुत्रुंजयनो संघ कहाड्यो, तथा सर्व मळी सात
लाख पीरोजी धर्म कार्यमां खरची.

कात्यायन गोत्र-(श्रीमाला)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया? ते
जाणवामाटे आ गोत्रनो आंनो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां भिन्नमाल नगरमां श्रीशांतिनाथ-
जीनो गोष्टिक श्रीमल्ल नामे सात कोड द्रव्यवाळो व्यापारी
हनुमंतना पाडामां वसतो हतो, ते श्रीउदयमधुरि पासे
प्रतिबोध पामी जैनी थयो. तेनी गोत्रजा नवदुर्गादेवीतुं
स्थान नगरथी दक्षिण दिशाए नवख गी वाव पासेळे. तेना
कर—वैत्र तथा आयुषामनी दशमने दिवसे रुथानी
गोत्रजा जुहार गी, हाजर न होय तो नव लींटी कंकुनी
करगी. जन्मे, परणे, मृंडगे सेइना लाट्ट, फडने चार फ-
दीयां, साडात्रण गज लुगटुं, मागा चार चौखा अयवा
घउं तथा नालीयेर वे फडने आपे. लाट्टनी नव पींडली
गोत्रजा पासे मूके, वाकी कुटुंबमां लाहे.

આ ગોવ્રના વંશજો સીદોર, હલવદ, ઘનેરા, થરાદ, રાધનપુર, અમરેલી પાસે સેલડી, મોરવી, સોદી, મંમોદ, ઠના, મીડાઢ, પીપરડી, જસદણ, લાઠી, તેરવાડા, સંખાત, પાટણ, આદિક ગામોમાં વસેછે. તેમાના કેટલાક કઢવામતિ છે.

આ વંશમાં મરોલ ગામમાં થયેલા શેઠ મુંજાણ વિક્રમ સંવત ૧૩૦૨ માં અંચલગચ્છની વલ્લમીશાલાના શ્રીપુણ્ય-તિલકચૂરિજીનાં ઉપદેશથી શિશ્વચંપ જિનમંદિર વંધાવ્યું, ત્યાં પ્રતિષ્ઠા કરાવી, અને વાવ વંધાવી. સર્વ મઠી સવા-ક્રોડ દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં સ્વચ્ચું. વિક્રમ સંવત ૧૪૬૮ માં શેઠ લીંચાણ પાટણમાં દુકાલ વસતે ઘણું દ્રવ્ય સ્વચ્ચી ધણા લોકોને ઉગાર્યા.

લંબાયતી અડક થઈ છે. આ વંશમાં જિનદાસશેઠ ત્રેણપમાં
 વસતા હતા, તે વચ્ચે વિક્રમ સંવત ૧૧૪૫ માં ત્યાં
 ભીમરાજા નામે રાણો રાજ્ય કરતો હતો, તેને સંતાન ન
 હોવાથી પોતાના પ્રધાન જોગાની પુત્રી માનાને પુત્રી કરી
 રાખી હતી. એક વચ્ચે દિવાળીને દિવસે તે રાજા તે
 માનાને પોતાના ચોળામાં લેઈ રાજસભામાં બેઠો હતો,
 તે વચ્ચે તે જિનદાસ રાજાને જુહાર કરવા આવ્યા, તેનું
 રૂપ જોઈ માના તેના પર મોહિત થઈ, રાજાએ તેનીને જિન-
 દાસ સાથે પરણવા માટે ત્રણ ચાર વચ્ચે પૂછ્યું, ત્યારે સઘળી
 વચ્ચે તેણીએ હા પાડી. રાજાએ જોશીને બોલાવી લગ્ન
 લીધું. પણ જિનદાસે કશું કે અમે વીસા શ્રીમાલી છીએ,
 અને આ માનાના પિતા દશાશ્રીમાલી છે, જેથી તે વિવાહ
 થાય નહીં. પરંતુ રાજાએ વળાત્કારે તેણીના લગ્ન જિ-
 નદાસની સાથે કર્યા, પછી તે જિનદાસ શેઠ
 ત્યાંથી નિકળી આરાસણમાં જઈ વસ્યા. અને તેના
 વંશજો એવી રીતે વિક્રમ સંવત ૧૧૮૫ થી લઘુસજનીય
 શાલાવાળા થયા. કેટલાક વર્ષોવાદ આરાસણમાં અંબા-
 દેવીના કોપથી મરકી પેલાળી, અને ઘણા સ્ત્રીપુરુષો
 મરવા લાગ્યા, એક દિવસમાં ચૌદ મળ ત્રણ શેર જેટલા

(૫૩)

સુરપની ધુવરીવાડા શ્રીમોના વેલ્લા સ્તંભો, ત્યારે આ-
 ગમન વગ્નદ યયું, અને તેથી મંત્રો નાયક સર્વ કુટુંબ-
 સરિત્ત રૂરનાં જાડ વસ્ત્રા, તથા ત્યારથી તેના વંશજો
 રાજકને ધુવરીવાડું ધરેણું પહેરાવે નહીં. પછી તે નાયકે
 સેરાડુનાં અંચલગચ્છાવીશ શ્રીમિહમમસરિત્તીના ઉપદેશથી
 વિક્રમ સંવત ૧૩૦૧માં શ્રીપુગાદિદેવનું ત્રિશ્વરવંશ મંદિર
 બંધાવ્યું, તેમજ સૂર્ય, નારાયણ તથા કૃષ્ણના મંદિરો બંધા-
 વ્યાં, અને શાવ, કુવા વિગેરે બંધાવી સર્વ મઝી ગ્રામ ક્રોડ
 દ્રવ્ય સ્વરચું. વિક્રમ સંવત ૧૩૩૬માં દુકાઢ વસ્ત્રતે તેણે
 પશું દ્રવ્ય સ્વરચી જોકોને લગાવ્યાં. સંવત ૧૩૧૧માં
 મરણની શ્રી શાર્લાણ અંચલગચ્છીય શ્રીમોમતિલકસરિ-
 ટ્તીના ઉપદેશથી પાર્શ્વનાથનું ત્રિશ્વરવંશ મંદિર તથા
 કાષ્ઠેશ્વર દત્તાત્રેય બંધાવ્યું. આ વંશમાં પાટણમાં ગોદદને
 પાંદે વસનારા જેરાવના વંશજો ગોદદીયા બદકથી
 જોચ્છાવ છે.

(૫૪)

ભા(રદા)દરાયણ ગોત્ર (શ્રીમાલી)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુમજનીય (દસા)

(પેટા શાખા)

ડહરવાલીયા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
મગાવો ક્રિ. સ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૦ માં મિત્તમાલ નગરમાં ભાદરા
યણ ગોત્રનો નાંદાનામે શ્રીમાલી પાંચ કોડનો વેપારી
વસતો હતો, તે આરુદ્રવ્રજઆચાર્યના પ્રતિવોધથી જેની
થયો. અને અંવાડનાતા જેની ગોત્રજા થઈ. તેનું મ્થાન
મિત્તમાલની પૂર્વેની પોટે ડેહર વહાર ગોઠાણી મગેવરપર
ઈશાન દિશાએ ચમકવાડીમાં છે. તે દેગી ચાર હાથવાડી
છે. તે ગોત્રજાની વપારી મૂર્તિ કરાતી જુદારે, તે ન હોય
તો પાટલાપર કંકુની વ્રગ લાદી કરે. તેના કાર-જન્મે,

મુંઢળે, પરળે તેમજ ચૈત્રી તથા આશ્વિની નોમને દિવસે
 લાપસી, પુઢલા તથા જવારના ધીચઢાનું નિવેદ કરે.
 જમણીનું કપડું તથા સેરસી ફરને આપે. દીકરી જન્મે
 શો અર્ધ કર કરે.

આ ગોત્રના વંશજો પાટણ, મોઢેરા, વલાહ, વાટદ્રી,
 કાલહરી, ઘેણુદણ, નંદાસણ, વળથલી, નવાનગર, ખેસ-
 દહી, ધોલ, અમદાવાદ, વલવાળા, રાણપુર, મીપરઢા,
 સરપદઢ, ઢાણવઢ, સંમાત, દમણપાસે રામપુર તથા વઢો-
 દરા આદિક ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૩૧૩માં પાટણમાં કોફ-
 લીયાવાઢામાં વસતા મૂલા શેઠે આદિજિનની મતિમા
 ઢરાવી શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ શ્રીઅજિતસિંહસૂરિને હાથે
 મતિષ્ટિત કરાવી. વિક્રમ સંવત ૧૪૪૫માં મોઢેરાવાસી
 ઢાવઢશેઠે શ્રીમેરુતુંગસૂરિજીને હાથે ચોવીસીની પ્રતિષ્ઠા
 મહોત્સવપૂર્વક કરાવી. ગોઢેલ્લાવાઢમાં વલામાં થયેલા
 આગમગચ્છી હીરાના પરિવારમાં પાંજરી નામ છેઢ ગોત્ર
 જુહારે છે, તથા મુંઢળે, પરળે ચાર માણાના લાઢુ કુટું-
 બમાં લાહે છે, અને થસેર લાઢુ તથા સેરસી ઇક ફરને
 આપે છે. આ વંશમાં સોમાયી સં. ૧૪૪૧ થી લઘુ-

શાલા નિકલી છે, તે પાટણમાં વસે છે. વિક્રમ સંવત ૧૩૪૫માં ચાણસમામાં વસતા વર્ધમાન તથા જયતાયે શ્રીપાર્શ્વનાથનું જિનમંદિર બંધાવ્યું, અને તેની શ્રીઅંચલ-ગચ્છાધીશ અજિતસિંહસૂરિણ પ્રતિષ્ઠા કરી. વૈજલકીના રહેવાસી વાછા શેઠે શ્રીપાર્શ્વનાથનું મંદિર બંધાવ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલગચ્છીય શ્રીભુવનનુંગસૂરિણ કરી. આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૪૪૫માં ગોહેલવાડમાં પીપરડી ગામના રહેવાસી ગોગનશેઠે સર્વ ગચ્છના મુનિઓને ગામો-ગામ વાળોતર મોકલી કપડા વહોરાવ્યા, જેથી તેના વંશજો “ હહરવાલીયા ” ની પળ ઓડક ધરાવે છે. ગોમલેજ (ચરોતરમાં માતરપાસે) ગામના રહેવાસી ભાદા શેઠે શત્રુંજયપર જિનપ્રામાદ બંધાવી તેમાં શ્રીપાર્શ્વપ્રભુની પ્રતિમા બેમાડી. સ્વેગલુમાં થયેલા જ્વાળાશેઠ વદુ ધનાઢ્ય હતા, તેમણે વિક્રમ સંવત ૧૪૨૫માં દુકાળ પડવાથી ઘણું દ્રવ્ય દાનશાળામાં વાપર્યું, અને લોકોને ડગાર્યા, એક મગેવર બંધાવ્યું, શત્રુંજયપર આદિનાથજીનું વિશાલ મંદિર બંધાવ્યું, સર્વ મઝી અગ્યાર કરોડ દ્રવ્ય ચલાવ્યું.

आग्नेय अने जाजा गोत्र—(श्रीमाखी) .

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दशा)

(पेटा शाखाओ)

गृहरलाभूत, भुरोलवहोरा, खोखोत्रा, धावलेचा

वहोरा, सिंहवाडीया, फोठारी, विगेरे.

(आं गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां श्रीमालीज्ञातिनो श्रीशान्ति-
नाथनो गोष्टिक चौद क्रोड द्रव्यनो व्यापारी बधानामे
शेठ भिन्नमाल नगरमां मातरना पाडामां वसतो हतो.
ते श्रीउदयप्रमदूरिपासे प्रतिबोध पामी जनी थयो. तेनी
गोत्रजा वरोठ्या नामे देवी हती. तेनुं स्थान गोलाणी
सरोवरनी पाळे पश्चिम दिशामां हतुं, ते चार

(૫૮)

તથા મહિપના આસનવાળી હતી, તેની રૂપાની મૂર્તિ
 કરાવી જુહારવી, તે હાજર ન હોય તો પીપળના પાનપર
 કંકુની ત્રણ લીંટી કઢાડવી. તેના કર-જન્મે, મુંડણે,
 પરણે તથા ચૈત્ર અને આસુસુદ આઠમને દિવસે લાપસી
 અને खीरवडानું નિવેદ કરે. ફડને ફડીયાં ચાર, શ્રીફલ
 વે અને જમણીનું કપડું આપે. વિક્રમ સંવત ૧૧૧૧ માં
 મુગલોણ (મુસલમાનોણ) મિન્નમાલનો નાશ કરવાથી
 તેના વંશના સોમાશેઠ ત્યાંથી નાશી મુંહરિલી ગામમાં
 વસ્યા, તેને ઘેર પુત્રના લગ્ન વાગતે પોતાના જમાઈ જાજાને
 નોતર્યો હતો. તે જાજો જ્યારે સ્નાન કરવા બેઠો ત્યારે
 તેની સાલીએ હાંસીમાં તેની પીઠ પર ડુંકકલતું પાણી
 રેડ્યું, તેથી તેનો વાંસો ઢાઢીને પાકી પડ્યો, અને તેથી
 તે મૃત્યુ વામી વ્યંતર થયો. તે પોતાના સસરા સોમાના
 શરીરમાં ઢાઢવ્ય થઈ કહેવા લાગ્યો કે, તમો જો હવે
 મારા નામથી ગોત્રજા નવીં સ્થાપો તો હું તમારા કુટુંબનો
 ધાન કરીશ. તેથી તે સોમાણ તેના નામથી પોતાની
 જાજા નામની ગોત્રજા સ્થાપી. ત્યારથી તેના વંશજો જાજા
 નાના નામથી ઓળખાવા લાગ્યા. તેના કર-જન્મે,
 જે પરણે ત્રણ સેડની ધાંની માત્રા, તેમજ ચૈત્ર તથા

આમુદ નોમને દિવસે પંજ તે પ્રમાણેજ નિવેદ કરે છે,
 બપોરમાં પુહલા કરવા. પડને સાઢી, કાપડું, નાઢીયેર
 વે તથા સાત સોપારી આપવા. તેના વંશમાં કાજાનો પુત્ર
 મૂતાં શરીરે મૂરો હતો, તેથી તેના વંશજો મૂહરલામૂત
 ઓઢકથી ઓઢસાય છે. આ વંશના કેટલાક લગુસજનીય
 પણ છે.

આ ગોશ્વના વંશજો લોલીયાળા, સાચોરા, મરોલ,
 સીદવાડા, દેમાવસી, રાક્ષસી, માલપુરા, ચીસલપુર, ધો-
 લકાપાસે રંગપુર, જારોલપાસે મ્વરહોલ, અટાલી, સીજડા,
 લોલાડા, અમલેસર, અહમદપુર, મુંજપુર વિગેરે ગામોમાં
 વસે છે.

આ વંશમાં મિદવાડામાં થયેલા પાતાનાહે શ્રીમેસ્-
 તુંગશ્વરિના ઉપદેશથી વિક્રમ સંવત ૧૪૮૬ માં શ્રીઆદિ-
 નાથજીનું મંદિર વંશાવ્યું છે. વિક્રમ સંવત ૧૫૧૭ માં
 આશા ગામમાં થયેલા ઇલાક નામના કોટે ધોવામુપૂ-
 વ્વનું શિવ કરાવ્યું, તથા તેના મંત્રિશ્રી નયકેસરીશ્વ-
 રિજીશ્વરના. આ વંશમાં લોલીઆળાપાસે છણાલી ગા-
 મમાં થયેલા ચોગ્ગાનેશ્વરના ચોગ્ગા નામની ઓઢક થઈ,
 તેને પાટળની પોવાંગી ધોવણાજામાં પોવાંગી કન્યશ્વે

વંચાવ્યાં, તથા ઘણું દ્રવ્ય खरची સ્વામિવાત્સલ્ય કર્યાં.
 આ વંશમાં લોલાડામાં વસતા જગાશેઠથી લઘુસજનીય
 શાખા નિકળી છે, અને ત્યારથી તેના વંશજો પાટણમાં
 શાહવાડામાં વસે છે. આ વંશમાં ભમરોલા વહોરા, મુરોલ
 વહોરા તથા થાવલેચા વહોરા મિંહવાડીયા, કોઠારી વિગેરે
 પણ ઓડકો છે.

કાચ્યપ ગોત્ર—(શ્રીમાલી—ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

ઓશવાલ, શ્રીમાલી.

(પેટા શાખાઓ)

લાઈ, ગટા, સંઘવી, આમાળી, ગદા, સાદુઆ,
 ગુમલીયા, સાચોરી વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. દ. ૨-૦-૦)

विक्रम सं. ७९५मां मित्रमाल नगरमां श्रीशान्तिनाथः
जीनो गोष्टिक श्रीमाली ज्ञातिनो शुना नामे काश्यपगोत्रनो
शेठ. ईशान तरफनी पोळपासे बसतो हतो. ते श्रीउदयः
ममश्रीपासे प्रतिबोध पामी जैनी थयो, तेनी खीमजा
नामे गोत्रदेवी हती, तथा तेनुं स्थान खीमजा हुं-
गरीपर हतुं, ते आठ होयवाळी तथा महिपना आसनवाळी
हती, तेनी रूपानी मूर्ति करावी जुदारवी. ते हाजर न
होय तो पाटलापर एक कंकुनी लोंटी करवी. तेना कर
—जन्मे, मुंडणे, परणे पूरसेइना लाडू करवा, तथा चित्र
अने आमुनी पांचमने दिवसे लापसीनुं निवेद करवुं. फडने
सहरखी वे, नालीयेर वे, सोशारी सात तथा जमणीनुं
बपहुं आपवुं. कोठीबडांनी काचरी पाणीपारे मूकरी.
दोहरीना जन्मवखते अरधा कर करवा. विक्रम संवत्
११११ मां मुसलमानोए मित्रमाल नगरनो नाश करवानी
आ बंशना शेठ अना त्यांथी नाशीने अचवाटी गाममां
बस्पा, विक्रम संवत् ११५५ मां तेमणे शुभर्णगिरिपर
मासाद करावीने तेमां अदारमार पीठलनी जिनमतिमा
मतिदिव करी. आ बंशमां अचवाटी गाममां बस्पा
हस्मना दुय अरधा ओढवाटज्ञातिनी श्री परम्पा, जने

(६६)

१४४५मां देधरनो भाइ देवा जुनागढमां आवी वस्वा,
तेना वंशमां भोपाल (भोपला) ओडक थइ.

पारायण गोत्र—(श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्धसजनीय (बीसा) लघुसजनीय (दसा)

(पेदा शाखाओ)

कुडशिखा, ईसराणी, ब्रह्मशांति, जाखडेचा,

झांखरीया, बालकुआ विंगेरे

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ त्रोटनो आंवो (वंशावली)

सगावो. कि. ह. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९२ मां श्रीमालीज्ञातिनी वृद्धशा-
खामां पारायणगोत्री एकवीस क्रोडनो व्यापारी सोना
नामे सेठ नैकल्यदिगानी पोलपासे महालक्ष्मीने पांटे
मिहमाल नगरनां बसवो हतो. ते श्रीउदयममधुरिगाने म-

તિલોષ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા : શાંખડી દેવી હતી, તેનું સ્થાન નગરથી દક્ષિણ દિશાએ આંબલીયાવાવના ચોયા મંડપ પર છે. તે દેવીનું મહિપનું વાહન છે. તેના કાર—જન્મે, મુંદળે તથા પરણે ચૈત્ર અને આસુની ચોથને દિવસે મોદક કરે; તથા શુક્રલા પર શાંઢ પાયરે, અને કવલીનું શાક કરે; જમણીનું કપડું ગજ સવા, સહરસી એક તથા નાલીયેર એક ફડને આપે. વિક્રમ સંવત ૧૧૧૧ માં મુસલમાનોએ મિન્નમાલ નગરનો નાશ કરવાથી તે વંશના શેઠ તિહુઅણસી ત્યાંથી નાશીને વેનપ (વેળાતટ) માં આવ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો ધરાદપાસે વાવ, મહિધાળી, ગાહાલી, વજાળા, સાંતલપુર, માડકા, સત્યપુર, નિંવાવસી, ધરાદ, તીલોડીયા, વેળવ, મરોલ, હટા, અસાર, માટકી, સીરોદી, તિલ્યાડા, શુક્લાળીયા, મોહિલવાડે પીંચરાલી, મોઢનરા, અધાર, ગેરવલું, સંભાત, વજાળા, પાટડી, નંદાયળ, કીઝરીયા, ફોલીયાળા, વીરમગામ, કપડવંજ, પાટળ, વળોદ, વઢવાળપાસે માલુદ્રો, તથા દારકા વિગેરે ગામોમાં વસે છે. આ વંશમાંથી પણ સંતુસજનીય પદ્ધતિ દશાની શાખા નિકળી છે.

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૧૮૫માં રાંકાના પુત્ર
 કપર્દી (કુડિવ્યવહારી) ગુજરાતના રાજા સિદ્ધરાજના
 દંડનાયક હતા, તેને રાજાએ છુશી થઈ વાર ગામો આપ્યાં
 હતાં. તેને ઘેર એક વચ્ચે એકીહારે પાંચસો ઘોડી વીંઆઈ,
 જેથી તેનું નામ કુડીવ્યવહારી પડ્યું હતું. તેણે વિક્રમ
 સંવત ૧૧૮૫માં પાટણમાં મહોદું જિનમંદિર બંધાવ્યું, જેની
 પ્રતિષ્ઠા શ્રીઅંચલગચ્છેશ શ્રીજયસિંહસૂરિજીએ કરી. તેમજ
 તેણે વાર કુવા તથા વાર વાવો બંધાવી. તેના વંશજો
 કુડશિખાની અડકથી પણ ઓઝાવાય છે. આ વંશમાં
 થયેલા સોમાની પુત્રી સોમાઈ કે જે સવાલાખની કિમતની
 વાળી પગમાં પહેરતી તેણે પોતાની પચીસ સહી સાથે
 શ્રીઆર્યરક્ષિતસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, અને ઘણું દ્રવ્ય ધર્મ
 માર્ગે સ્વરચ્યું, તથા તે શ્રીનામે મહત્તરા થઈ. નાના વીસલે
 એક લાખ દ્રવ્ય સ્વરચી એકવીસ જણસાથે અંચલગચ્છેશ
 ધર્મવોપસૂરિજીપાસે દીક્ષા લીધી. વજાગામાં થયેલા થાવ-
 રશેઠે ઇલીમાં જિનમાસાદ બંધાવ્યો. આ વંશના સત્યપુરના
 કેટલાક રહેવાસી ઈસરાણી અડકથી ઓઝાવાય છે. આ
 વંશમાં પાટણપાસે મોઢનગરમાં વસનારા રઘીયાના પુત્ર
 નામે વ્રજશાંતિથી વિક્રમ સંવત ૧૩૧૩માં વ્રજશાંતિ

ગોત્રની શાસ્ત્રા નિકઝી છે. આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૩૭૫માં કોલીયાણા ગામમાં કરમાશેઠથી લઘુસજનીય. શ્વેદે દશાની શાસ્ત્રા નિકઝી છે, અને તેના વંશજો અવરણી કરતા નથી. વિક્રમ સંવત ૧૪૧૮માં આ વંશમાં યયેલા મેષાશેઠે શ્રીપાર્શ્વનાથની પ્રતિષ્ઠા શ્રીમેરુતુંગહરિ-
 નીને દાએ કરાવી. વિક્રમ સંવત ૧૩૨૫માં પાંચાઢાના રહેવાસી નાગડશેઠે શ્રીઆદિનાથના વિંચની પ્રતિષ્ઠા અંચ-
 લગચ્છીય શ્રીઅજિતસિંહહરિપાસે કરાવી. આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૪૮૫માં વેળપમાં યયેલા મંત્રી રૂપાઈ કૂવો
 વંધાવ્યો, પણ તેમાંથી પાળી નિકઝ્યું નહી, રાત્રિએ પાઈ નામની દેવીએ મંત્રી રૂપાને કશું કે જો તારા પૌત્ર કાનાનો
 શલિદાન આપે તો કુવામાં પાળી આપું. આવીજ રીતનું સ્વપ્ન તેણીના મુઝા સારંગને પણ આવ્યું. ત્યારે શેઠ ચિંતા-
 તુર થયા. એવી રીતે પાંચ દિવસો વીત્યાપાદ સસરાને ચિંતાતુર જોઈ વહુએ તેનું કારણ પૂછતાં તે વાત કહી.
 વહુએ સુશીથી પુત્ર આપ્યો. ત્યારે શેઠે મહાજન એકઠું કરી તે કાનકુંઝરને પાળનામાં મુઝાઢી તે છૂકા કુવામાં
 મંપ્યાકાઢે મૂચ્યો. સર્વે કોઈ લોકો પોતપોતાને ઘેર ગયા. પ્રમાણે કુઝો જલથી ઉમરાઈ ગયો, અને પાલણું વપર તરી

નિકળ્યું, જેમાં તે વાઢક રમતો દીઠો. રૂપામંત્રીને લોકોએ
વધામણી આપી કે તારો પૌત્ર જીવતો છે. પછી તે વાઢ-
કને ઘેર લાવ્યા. ત્યારથી તેના વંશજો વાલકુઆના
નામથી ઓઢાવા લાગ્યા. તેના વંશમાં વાઢકના વાઢ
ઉતારે ત્યારે વાલકુઆનું નામ લેઈ નિવેદ ધરે. આ વંશમાં
શાંડીથલીના રહીસ રીંડાણ પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો
લઘુસજનીય એટલે દસા થયા.

વંસીયાણ ગોત્ર—(શ્રીમાલો)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(પેટા શાખાઓ)

વસા, દાધેલીયા, ઘીયા, ગાંધી, દોશી, નાગુયા વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા

કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે

જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલીજ્ઞાતિનો વૃદ્ધસજ

નીચ શાલાનો શ્રીશાંતિનાયનો ગોટિક મિશ્રમાલ નગરમાં પૂર્વતરફની પોઢપાસે કોટમાં ચોડીયારને પાઠે વંસીયાળ ગોત્રનો સાત ક્રોડનો મંત્રી ભુમચ નામે વ્યાપારી ઘસતો હતો, તે શ્રીવદયમંભદ્રરિપાસે પ્રતિવોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા નાયણી દેવી હતી. તેનું સ્થાન સ્ત્રીમજા ડુંગરીની હેઠે શ્વેદ્ર નામના કુત્રાના કાઠાપર નાગડી નામે ઘસના સ્થાનપાસે હતું. તે દેવી શોઢ ભુજાવાઢી મહિષના ઘાહનપર બેઠેલી હતી. તેનું રૂપાનું ફરું કરી જુહારવી, તે ન હોય તો પીપઢાના પાનપર કંકુની ંક લીંટી કરીને, આઘ તથા ચૈત્રની પાંચમ અથવા નોમે તથા જન્મે મુંઢળે અને પરળે ત્યારે લાપસી, સ્ત્રીચડી, પુઢલા સ્વાટા, ગઢ્યા તથા શાકુલા કરી જુહારવી, ફઢને સઢરસ્ત્રીનું કાપઢું આપે. દીકરી જન્મે અર્ધ કર ફરે. સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલમુસલમાનોં મિશ્રમાલનો નાશ કરવાથી તેના વંશના શેઠ સંઘરાજ ત્યાંની નાશીને બેવટળમાં વસ્યા.

આ વંશના વંશજો મઢેસાળા, રાજનગરમાં પવાસાની પોટમાં, માંઢવીની પોઢમાં, ઘોધા, સ્વાનદેશમાં ગાગડી, રાહોલી, ચરોતરમાં કાળલી, કાંસરી, પેટલાદ, મઢેમદા-વાદ, ઢાઢારમાં સંભાલીયા, ઘાગઢ, યાન, કંઢોરળા,

લોલીઆણા, વરલ, હના, લલતર, વળથલી, વઢવાળ,
પાટણ, મોઢપુર, મોઢેરા, મૂલી, સોજીત્રા, મુલીપાસે સ્વર-
સલ, કપડવંજ, તારાપુર, જેતપુર, દેપાવડ પાલીતાણા
પાસે તથા વરલુ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં મહિટાલ ગામમાં વસનારા મુરુખ પુન-
ર્લેખ કરવાથી તેના વંશજો લઘુમજનીય એટલે દશા થયા.
આ વંશમાં થયેલા વર્ધમાનગેટ મહિટાલ ગામમાં શ્રીઆ-
દિદેવજીનું જિનમંદિર તથા એક ગાય વંશાવ્યાં, અને તેમાં
ત્રણ લાખ દ્રવ્ય સ્વચ્ચં. આ વંશમાં થયેલા જગમલ ગેટ
એક વચ્ચે મથુરાં ગયા, ત્યાં સ્વત્તમાં શ્રીમુદ્દર્ગપાથેના
અધિષ્ઠાયકે તેને કશુ કં કર્યાં યાદગના વચ્ચે જે પાથે-
મથુરાં મૂર્તિ છે તે ત્યાં તેને દાખ આપી લેડે જવી. તે
સ્વત્તને અનુસર યાદગના પાથે મારેલા આપી તે મૂર્તિને
તે સંમાનમાં લાવ્યા, તથા એક લાખ દ્રવ્ય સ્વચ્ચં પ્રાપ્ત
- કરી તેમાં તે મૂર્તિ સ્થાપન કરી આ વંશમાં થયેલા
દેવસાનો પાંચાળ થોવામાં વચ્ચે, અને તેના વંશજો
નામુદાનો ગદકથી આ દ્રવ્યવા લાવ્યા તે દેવસાળ સત્ત
મય જિનવદ મગના મથુજવના થાવામાં થયું દ્રવ્ય સ્વ-
ચ્ચં, તથા દસ વદ તે સ્વમિવાત્મચ્ચં કરવા, આ વંશમાં

વેષ્ટેણમાં વસનારાં શેઠ સ્ત્રીમાણ ધર્મમાર્ગમાં ઘણું દ્રવ્ય
 સ્વરચ્યું, તથા ગુણજયપર હંદ્રમાલ પહેરી. આ વંશમાં પાટ-
 નમાં ગુણાગ્રેષ્ઠ ઘણા દ્રવ્યવાન હતા, તેણે પોતાના પુત્રનાં
 હાથ વચ્ચે નગરના તમામ માણસોને પશ્ચવાન લમાડી
 ઘણું સ્વરચ્ય કર્યું. તે પશ્ચવાનો કરતાં અઢાર મળ જેટલું
 દાણેલ, (દાણેલું) ધી વધ્યું, તે સઘલું ધી જાચકોને
 પીરસ્યું, તેથી તે લોકોમાં અતિસાર, શ્વાંસી વિગેરે રોગો
 પેલાના અને તેથી તે જાચકોએ કવિતાઓ જોડી તેને
 દાણેલીઆનો ઉપમા આપી, પછી તે જાચકોને મુશી
 કરયા માટે તેણે પ્રજા ગામો આપ્યાં, પરંતુ તેના વંશજો
 ત્યારથી દાણેલીયાની ઓટકથી પ્રસિદ્ધ થયા. આ વંશમાં
 પેલેલા શ્રીવંત તથા શાલા નામના ધર્મે માહત્રોએ ચુડામાં
 અધિકારપદ મેળવી ત્યાં શ્રીપાર્શ્વનાથજીનું ત્રિનમંદિર
 તથા એક ચાલ સંપાળ્યાં, અને તે ત્રિનમંદિરની પ્રતિષ્ઠા
 ગ્રંથ ૧૩૫.૧માં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીઅજિતમિહિરચરિત્રોષ
 કરી. આ વંશમાં પાટણમાં પેલેલા જમામાધી તેના વંશ-
 જોનાં દોહીની અટક પડેલી છે. આ વંશમાં કલદવંશનાં
 પેલેલા દેવાઈટના કુટુંબનાં માંડીની અટક પડેલી છે.
 આ વંશમાં વામદેવનાં પદ્મશાળનાં ગણદનાં સમનાગ

हंतो, तेनो निवास उत्तरादि पोळे गणेशने पाडे हंतो, ते उदयमंथूरि पासो प्रतिबोध पामी जैनी थयो हंतो. तेनी गोत्रजा हाखरी नामनी देवी हती, तेनुं स्थान गोलाणी सरोवरपर दक्षिण दिशाए गणेशना देहेरांपासे हंतुं. तेना कर-पुत्रना जन्मे, मुंढणे अने परणे त्रिपुरसे. इना लाडू घृत शेर पांचना फरी कुटुंबमां लाहे. आद्य वैश्यमां तेनुं निवेद नथी. फडने सदरखी चे तथा जम-णीनुं कपडुं आपे. संवत ११११ मां मुगल मुसलमानोए भिन्नमाळनो नाश करवाथी ते वंशना मोहना नामना छोट त्यांथी नाशीने छोट गाममां वस्पा.

आ गोत्रना वंशजो बीजापुर, डोड, सरा, घजाणा, जांयु, साणी, धंधुका, मंवात, गुंदी, वटवाण, गुदवच, अंजार, अमदाबाद, अरधानी, बांमागाड, वगवडी, गोडाणा, नवानगर, आलुडी, मगुडी, नरालीया, पी-पली, नारीचाणा, धंधुका, राणपुर, पालीयाद शेखपुर, नागरका विगेरे मामोमां धने छे.

आ वंशमां येन्नाकट (येणव बंदरमां) पपेळा प्यापारी जगदेबकटे जगातमाटे त्यांना राजा माथे बांयो वटकी अडार लाव लहारी वरवीने ते बंदरपानेनो सात

સજનીય શાખાનો, શાંતિનાથજીનો ગોટિક, લોઢાયળ
 ગોત્રી શાલિગનામે ચાર ક્રોડનો વ્યવહારી શેઠ પશ્ચિમની
 પોલે વસતો હતો. તે શ્રીઉદયપ્રભસૂરિપાસે પ્રતિવ્રોથ પામી
 જૈની થયો. તેની ગોત્રજા વડચીળ નામની ચાર હાથ-
 વાલી દેવી હતી, તથા તેનું સ્થાન આંવિલા નામની વાવની
 પશ્ચિમ દિશાએ હતું. તેના કર-દરવર્ષે આસુ તથા ચૈત્રની
 સાતમને દિવસે તથા જન્મે, મુંડળે અને પરળે સ્ત્રીચડી
 અને પુડલાથી ગોત્રજા જુહારે, ફડને સાડી તથા કાપડું
 આપે. સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલ મુસલમાનોએ મિત્રમાલનો
 નાશ કરવાથી તે વંશના શેઠ નરદેવ ત્યાંથી નાશી પા-
 ટળમાં જઈ વસ્યા. સંવત ૧૨૯૫ માં એ વંશના શેઠ
 નરાપાટડીમાં જઈ વસ્યા, ત્યારથી તેના વંશજો પાટલીયા
 અડકથી ઓલ્લખાય છે.

આ ગોત્રના વંશજો પાટળ, પાટડી, લસતર, નવા-
 નગરપાસે વળથલી, થાન પાસે શાહાપુર, સાડુડી, ધનુ-
 આણું, જાંબુપાસે કારીહાળી, અસાલી, વઢવાળ, રાણ-
 પુર, સેરાલુ, ગોધાવી, જોટાળા, જયતપુર વિગેરે ગામોમાં
 વસે છે.

(७९)

पारस गोत्र-(श्रीमाखी)

(पैटा शाखाओ)

महेता, छुटसखा विगेरे

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंचो (वंशावली))

मगावो. कि. रु. १-०-०)

विक्रम संवत् ७९५मां श्रीमाखीजातिनो वृद्धसवनीय
शाखानो श्रीजातिनाथनो गोष्टिक, पायसगोत्री बें क्रोदनो
प्यवहारी सोला नामे शेठ मिश्रमाल नगरमां नारायणने
पाटे ईशानसुणानी पाटे रहेंतो हवो. श्रीउदयप्रभपुरि
पासे शक्तिरोध पामी जेनी थपो. तेनी गोधना चंटीदेवी
आठ रुजावाडी महिपना साहनपर बेंटेनी त्रिशुलवाडी
हली, तेनुं स्थान गोन्गानी मरोबरनी पाटे पूर्व दिशा
ठारु हवें. तेना बार-बैर सदा आसुनी आठमे रुदा
जम्मे, हुंकारे अने परमे आठ पुढला ग्याटा रुदा गोन्गना
हरी छारो, गोधनातुं स्थानुं परं न रोद हो साटडापर

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people. The paper then discusses the importance of the study of the history of the United States in the context of the current political and social climate. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people.

(૮૩)

હ્યો, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલંગચ્છેશ શ્રીધર્મમમ્મરિજીણ
 કરી. વઝી તેમનાજ ઉપદેશથી શ્રીશુભંજયનો સંઘ કહા-
 ર્યો, તથા ગોત્રદેવીનો પણ પ્રાસાદ કરાવ્યો. સર્વ મઝી
 અને કોઠ દ્રવ્ય સ્વચ્છું. સંવત ૧૩૯૫ માં વારહીમાં
 ધનનારા ધનાશેઠના બંડજોમાં વહોરાની અઢક થયેલી
 છે. કીરાશેઠે દરિયાપુરમાં પાર્શ્વનાથનું મંદિર તથા પૌષ-
 ધગાલા બંધાવી છે, તથા જયકેસરીશ્વરિજીણ તેની પ્રતિષ્ઠા
 કરેલી છે. સંવત ૧૪૨૫ માં પાટડી ગામમાં થયેલા ગો-
 પાલશેઠ જ્ઞાનારાજ્યમાં કારભારી હતા, અને તેના બંડજોમાં
 પારિસની ઓઢક થયેલી છે.

(૮૪)

ચંડીસર ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(મુખ્ય શાખાઓ)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)

પેટા શાખાઓ.

સેલ્હોત, ઘોઘા, જાંબુઆ વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંત્રો(વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫માં ભિન્નમાલ નગરમાં શ્રીમાલ-
જ્ઞાતિનો શ્રીશાંતિનાથજીનો ગોષ્ઠિક ચંડીસર ગોત્રી ત્રણ
ક્રોડનો વ્યવહારી નારાયણ નામે શેઠ વસતો હતો, તે
શ્રીઉદયપ્રભસૂરિ પાસે પ્રતિવોધ પામી જૈની થયો. તેની
ગોત્રજા ભદ્રવાસણા નામે દેવી હતી, તેનું સ્થાન દેવાદિ-
ત્યની વાડીમાં વેહેડાંના વૃક્ષપાસે હતું. પછી તેનું બીજું
સ્થાન વેળવના પાદરમાં થયું છે. તેના કર-જન્મે, મુંઢણે,
પરણે અને અવરણીએ ફક્ત સેવથી ગોત્ર જુહારે, અને

पासे कटारी राखी तेने पण पूजे. परण्या पटी तया बन्म पटी जे पेहेली दीवाळी आवे ते दिवसे पण गोत्रजा बुडारे. चैत्री आसुनी स्थिति नथी. संवत ११८१ मां भिममालना नाश पटी शेठ परखा वेणपमां आवी बस्पा.

आ गोत्रना वंशजो वेणप, जांबु, मंडपाचल, मातर, रोही, एचम, सीहोर, घोघा, वरतेज, नवानगर पासे खीमराणा, अरणीआला सोरठमां, नवानगर पासे गाडा, मोठा, पुरद, भोइका, लीवडी, पालीयाद, सोजीत्रा, मोरवी, मूली, पुनासा, अमदावादमां शाहापुर, ऊनाऊं, धागसीणीआ, मेसाणा, फुदडी, कासरी, जालोर, धाणसा, पुनासी, खंभात, कोयरी, टीसापासे दामइ, राठद्रा, थराद, कूका, केसवाण विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां ययेला वीरदास शेठ वेणपमां लाखण-राणाना कारभारी होता, अने राणानी सोनानी कटारी ते मेंठमां बांधता. एक वखते नजदीकना भरडुआ गामना सांखलु नामना भिछे तेना घरमांथी ते कटारी चोरीने सोही गामपासे एक मटोटां वृक्षना थडनीचे दाटी. बीजे दिवसे ते भिछ थरादमां चोरी करतां तलवारना पाथी मार्यो गयो. हवे शेठे कटारीनी घणी शोध करी पण

મઝી નહી. તે ખિલ્લ મરીને વ્યંતર થયાવાદ તેણે શેઠને
 સ્વમમાં તે કટારીની ચોરીની હકીકત કહીને જ્યાં દાટી
 હતી તે સ્થાન વતાવ્યું, અને લાઘવરાણા પળ તેવુંજ
 સ્વમ જોયું. પછી પ્રભાતે વીરોશેઠ તથા રાણો બન્ને
 પરિવારમતિ ત્યાં જઈ જમીન લોદી તો તે કટારી દિવા-
 ળીને દિવસે માત વર્ષોવાદ મઝી આવી, અને વાજતે ગા-
 જતે તે કટારી ઘેર લાવ્યા. ત્યાગથી તેના વંશજો ગોવ્રજા
 માથે કટારીને પળ પૂજે છે. આ વંશમાં મંડપાચલમાંથી
 જાંવુમાં વમેલા મેઘા ઝેટયા તેના વંશમાં મેલોત ઓઢક
 નિકઢી છે, તેઓ પણ કટારી પૂજે છે, મુથળ પહેરતા
 નથી, વાંઝળી પુવરી ન પહેરે. પ્રથમ પુત્રના જન્મ વ્યવે
 ચાર માણાનું દઢ ગોવ્રમાં લાદે છે, તથા રૂપીયો એક
 પડને આપે છે. ચીતે પુત્રે રૂપમાં કરે છે, તથા પડને
 એક રૂપીયો આપે છે. રૂકરે જન્મે દોઢ કોરી આપે છે,
 અને અવગળી સાંચમે પ્રદાને કરે. પટકો મેન્દોતનો કા
 છે, આ વંશમાં યવલા જળા ઝેટ મવન ૧૭૭૫ વૈમાક
 મુદ ૧૨ મે પુનામા ગામમાં ત્રિનમદિર વંધાવ્યું, અને
 તેની પ્રવચનચહેરા શ્રામદ્રમપરિજાગ પ્રતિષ્ઠા કરી.
 મરત ૧૦૦૦ના શોકરેટ પુનામા ગામમાં શ્રીમદવનાય

જીનો પ્રાસાદ બંધાવ્યો, તથા શ્રીમેરુતુંગપુરિજીએ તેની પ્રતિષ્ઠા કરી. આ વંશમાં સંવત ૧૪૫૫માં મોરબીમાં વસનારા દેવદાશેઠે પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો લઘુસંજનીય પટ્ટે દશા થયા. આ વંશમાં મેઘાશેઠથી જાંબુઆ ઓઢક પણ થઈ છે.

આ વંશમાં ફાલોરમાં થયેલા રાજ્યાધિકારી જોગા શેઠે ધર્મ ધર્મ કાર્યો કર્યા છે. આ વંશમાં સં. ૧૬૪૪માં થયેલા ધરમસીથી ધોધાનાગની પૂજા થવા માંડી છે, તેથી તેના વંશજો ધોધા અટકથી પણ ઓઢાયા છે.

વિપાપહાર ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવામાટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. ક્રિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૪૪૭ વૈશાક વદ ૧૧ સુરવારે યરાદ શાસે પાઠવી નામના ગામમાં તથા ચોઢા પર્યં પડી કંદ્ર-

उपदेशणी श्रीगतिनाथआदिक पचीस जिनविंशो नवा
मराठ्या, तथा सत्यपुरमां आवी त्यां श्रीवीरमधुनो जिन-
मामाद वंशायीने ते गुरुने हाथे प्रतिष्ठित करावी पचीस
हजार पीरोजी खरची.

बीजल गोत्र-(श्रीमाली)

(त्या गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे त्या गोत्रनो थांवो (वंशावली))

मगावो. कि. रु. २-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां श्रीमालद्रातिनो गतिना-
थनो गोष्टिक चौद श्रोदनो व्यापारी वर्धमान नामे शेट
दक्षिणती पोटे महाभायाना पाटाला विजनाथनो वमतो
हो, ते श्रीउदयमधुरिषामे नविराध पानी जेनी वयो.
तेनी गोष्टका राजवडेनी नामे हती. तेनु स्थान गीतम-
धर मरोडर तथा बीडा जुममां ते मरोडरनु नाम गोष्टानी
मरोडरपर एक तिमनी देगीमां हतुं. ते देती शरद्व्यावाटी
मिहना सादनदाली हती. तेनु स्थानु पा वरी हजे, ते

हाजर न होय तो पीपळनुं पान पाटलापर मूकी ते पर कंकुनी व्रण लींटी करीने जुहारे. तेना कर-जन्मे, मुंडणे, परणे, अने चैत्र तथा आसुनी आंठमने दिवसे सडना दरना लाड्ड, लापसी तथा खीरवडांना निवेदथी पूजे. नालीयेर एक तथा जमणीनुं दोढ गज कापडुं, साडी तथा फदीयां चार फडने आपे. दीकरी जन्मे अर्ध कर करे. संवत् ११११ मां भिन्नमालनो नाग थवाथी ते वंशना शेठ शोभा त्यांथी नाशीने समुद्र किनारे वेनपपासे मुद्दिरोली गाममां जड वम्या.

आ गोत्रना वंशजो मुद्दिरोली, थालाज, काकरेची विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां काकरेचीमां थवेला याग तथा धनराज शेठे एक ला व द्रव्य खर्चीने श्रीकृष्णदेवमृनो मा-माद करगव्या. तेनी प्रतिष्ठा श्रीजिनेंद्रपूरिण करी, तेमत्र तेजोए एक वाव तथा दानगाळा करगी वणु द्रव्य खर्चुं. संवत् १२८२ मां थवेला वडराज, विजय तथा जादव शेठे अथळस द्रव्य खर्चीने गुरुजयनी पात्रा करी मयवीरद मेळवु, तथा दानगाळा करगी.

9

1.

4

5

—

■

2 -

100

2000

5

→
F

1000

4

1

4

2

1

5

+

4

हाजर न होय तो पीपळनुं पान पाटलापर मूकी ते पर कंकुनी त्रण लींटी करीने जुहारे. तेना कर-जन्मे, मुंडणे, परणे, अने चैत्र तथा आसुनी आंठमने दिवसे सइना दरना लाडु, लापसी तथा खीरवडांना निवेदथी पूजे. नालीयेर एक तथा जमणीनुं दोढ गज कापडुं, साडी तथा फदीयां चार फइने आपे. दीकरी जन्मे अर्ध कर करे. संवत ११११ मां भिन्नमालनो नाश थवाथी ते वंशना शेठ शोभा त्यांथी नाशीने समुद्र किनारे वेनपपासे भुहिरोली गाममां जइ वस्या.

आ गोत्रना वंशजो भुहिरोली, थालाज, काकरेची विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां काकरेचीमां थयेला धारा तथा धनराज शेठे एक लाव द्रव्य खरचीने श्रीऋषभदेवप्रभुनो प्रासाद कराव्यो, तेनी प्रतिष्ठा श्रीजिनेंद्रसूरिए करी, तेमज तेओए एक वाव तथा दानशाळा कगावी घणुं द्रव्य खरच्युं. संवत १२८२ मां थयेला वछराज, विजय तथा जादव शेठे अर्धलक्ष द्रव्य खरचीने शत्रुंजयनी यात्रा करी संघवीपद मेळव्युं, तथा दानशाळा करावी.

શર, વીકાનેર, ગૂઢા, પાટણ, અમદાવાદ, ગોલકોંડા, થરાદ, અંજાર, આસોળા, ધીળસં, મુરાચંદ, સાચોર, ગળોદ, રાધનપુર, ચુરાનપુર, મંગાળી, નાગોર, કાલુ, ઘડેપુર વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૩૪૧ માં રતનપુરમાં થયેલા ગોવિંદશેઠે શિખરવંધ વહોતેર જિનાલયો શ્રીઆ-
 દિનાય પ્રભુનો અદ્ભુત પ્રાસાદ વંધાવ્યો, તથા તેની પ્ર-
 તિષ્ઠા શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયશેખરમુરીશ્વરજીએ કરી,
 મુનુજયનો મંથ કહાડી ત્યાં તેમણે ધ્વજા ચડાવી, સાક-
 રની પરચ વાંધી, માલ પહેરી, મંથવીપદ પ્રાપ્ત કર્યું, સંઘને
 જમાડી જળદીઠ એકેક રૂપીયાની પ્રભાવના કરી ઘેર
 આવી દેશતેહું કરી સર્વને પવવાન જમાડી ઘર દીઠ
 એક સાડી, એક થાઝી તથા તેમાં એકેક રૂપીયો અને
 એક શેરનો મોતીચુરનો લાઢુ નાણી આણા શેહરમાં
 લાળી કરી ઘણું દ્રવ્ય ગ્વરચ્યું. તેમ વીજાં પણ ઘણાં ધ-
 મનાં કાર્યોં કર્યાં. પારકર દેશમાં વસનારા આ ગોત્રના
 વંશજો જન્મે, મુંઢણે તથા પરણે અને આમુ વદ ચૌદસે
 લાપસી, વઢા તથા તલ્લવટથી ધૂપ દીપમહિત ગોત્રજા
 સુશરે છે, તથા આગઠ માઢાત્રણ ફરીયાં મૂકી અને

(૧૪)

વાઝક સોંપી દીધો, હમ્મીરજીએ કુટુંબસહિત જૈનધર્મ સ્વીકારી ચાર વ્રતો ધારણ કર્યાં, તથા તે વાઝકનું સખતસંઘ નામ પાડ્યું, મહાકાલી (ચામુંડા) ને ગોત્રજા કરી સ્થાપી, નગરના લોકો પણ હાર્પિત થયા. પછી જ્યારે તે મહોટા થયા ત્યારે હજારો ગમે લોકો તે સખતસંઘના ગુણો ચોલવા લાગ્યા, અને તેથી તેના વંશજો સહસગુણા ગાંધીથી ઓઝાવા લાગ્યા. રાત્રિ શ્રીજેસંગે શત્રુંજયતીર્થનો સંઘ ફહાડી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, સોના મહોરોની લહાણી કરી, ગુરુએ તેમના પરિવારને વૃદ્ધસજનીય ઓશવાઝમાં મેઢવી દીધા. શ્રીજેસંગજીએ ચોર્યાસી ગચ્છોમાં પહેરામણી કરી આગમોના પુસ્તકો લખાવી ઘણો યશ સંપાદન કર્યો. ગોત્રજા મહાકાલીનો (ચામુંડાનો) કર—જન્મે, મુંડણે, પરણે સવાસેર ઘટની લાપસી, સવાસેર વાકુલા કરી જુહારે. પછી ભારમહે વ્રતઉચ્ચાર કર્યો, ત્યારથી તે કર ન કર્યો પરંતુ યથાશક્તિ આસુ વદ ચૌદસે ગોત્રજાપાસે દીવા ભરે છે.

આ ગોત્રના વંશજો રતનેશ્વર, ચિત્તોડ, માલપુર, મેવાડમાં વડોદરા, કિસનગઢ, પારકર, આમોદ, સુર, આધી, રવ, વાગડ, મુજ, અમરકોટ, વાહડમેર, આસો-

देवाणंदसखा—(ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ)

बृहदसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दसा)

(पेढा शाखाओ)

गोसलीआ गोठी विगेरे

(गोसलीयानी पेढा शाखाओ)

चोयाणी, बीसलाणी, हीराणी, देसलाणी, भुलाणी,

फोक्लीया, मूलाणी, थावराणी विगेरे.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गांमोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् १०२५मां गंगाना किनारापर मुक्ते-
सरगढमां नागरजातिना गौतमगोत्रीय घणा विप्रो बसता
हता. त्यां समस्त भरतखंडना घणा दुःखीया लोको
आवी ते विप्रो पासे पोताना मस्तकपर करवत मूकाशी
आपघात करता हता. ते विप्रोना वंशमां संवत् १२५२

(९६)

श्रीफलवधारे छे. आ वंशमां संवत १७५३ मां पारकरमां
थयेला तिलाशाहे ज्ञानपंचमीनुं उजमणुं करी घणुं द्रव्य
धर्म कार्योंमां खरच्युं. वीकानेरमां थयेला खेनदासशेठ
यणा दातार थयाछे, तेमणे नेवुहजार पीरोजीनुं दान
देइ दीक्षा लीधी हती. आ वंशमां गोलकंडा गाममां थयेला
धनाशेठ चारित्र लेइ शत्रुंजयपर पचीस दिवसोनुं अनशन
करी देवलोके गया. कालुगामगां थयेला पोमा शेठे पो-
तानी स्त्रीसहित दीक्षा लेती वेळाये घणुं द्रव्यदान कर्तुं
छे. उदेपुरमां थयेलो सादूल सन्यस्त लेइ पचीस दिवसनुं
अनशन करी शत्रुंजयपर धर्मध्यानथी देवगत थयो.

देवाणंदसखा—(ओशवाख)

(मुख्य शाखाओ)

शुद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दसा)

(पेटा शाखाओ)

गोसलीआ गोठी विगेरे

(गोसलीयानी पेटा शाखाओ)

घोयाणी, बीसलाणी, हीराणी, देसलाणी, भुलाणी,

कोरुलीया, भूलाणी, धावराणी विगेरे.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् १०२५मां गंगाना किनारापर मुक्ते-
सरगदमां नागरदातिना गौतमगोत्रीय घणा विप्रो बसता
हता. त्यां समस्त भरतगुंडना घणा दुःस्वीया लोको
आसी ते विप्रो पासे पोताना मस्तकपर करवत मूकधी
आपयान करता हता. ते विप्रोना वंशमां संवत् १२५२

(९८)

महांतरे (१२५५) मां औदिच्य ब्राह्मणजातिना दिनकर-
भद्रादिक ते करवत मेलवानुं कार्य करता हता, एवामां
अंचलगच्छार्थाय शोधर्मवोपसृति विहार करता मुक्तगामां
पद्यार्था, अने एवी रीते मनुष्यवध न करवा पाटे तेंपणे
तेथोने उपदेश कर्वा. विप्रोए कथुं के तमो जो कंठक
तमाग धर्मना चमत्कार बतावो तो अमो तमागे अहि-
सामय जेतवमं मरीकारिणें. पळी गुरु उपगउपर एकामो
आठ कामर्त्ताआ पावर्ग तेपर हाथमां नवकारावली छेद
मय ज्ञान करवा वे. एकेके मणीण तेना शिष्यो एकेकी
वर्गना तमनी नीचेवा कहाडता गया. एवी रीते त-
कार बळना एकमा आठ मणका गणायावाद सर्व काम-
र्त्ताआ छेद ते नवकारा गुरुद्वाराजने अथवा आकाशवा
म मय वातावरण बदला न विप्रोए जोया. जेवी मनमां
चमत्कार करवा, तव मय आठ दिनकरभद्र, तेना पुत्र
मनकरा जा नव मोववन, नाकलचद तथा पुण्यवद
आदिच्य वगैरे जेनी भवा अने दोनानी एकाम
मय बळलना न मनुष्यवध करतारी करवतने संताना
मयवर्तन करी नासे. तेओनी मोवजा मुद्रायावली
कामर्त्ता आठ मणका गणायावाद सर्व काम-
र्त्ताआ छेद ते नवकारा गुरुद्वाराजने अथवा आकाशवा

તથા તેનીના નિવેદ માટે આસુ તથા ચેન્નની પુનમે એકસો
 આઠ નાલીયરનો હોમ કરે. ત્યારપાદ તે દિનકરમટ્ટના
 કુટુંબને ધીજા તેની જ્ઞાતિના બ્રાહ્મણોએ જ્ઞાતિવહાર કર્યું.
 તેથી સંવત ૧૨૬૧માં આચાર્યશ્રીએ દિલ્હીના સંઘને
 એકઠો કરી તે કુટુંબને ઓશવાલજ્ઞાતિમાં મેલ્લવી દીધું.
 તેના વંશમાં દિનકરમટ્ટથી શ્રીજી પહેલીએ ધયેલા માપા-
 નંદના દેવાણંદ તથા તેના રામા, રામચંદ્ર, ધીજયચંદ્ર,
 ચપરસી, રૂપસી, છજુ, ગમુ, રાયમલ, જયમલ, જેસલ,
 અને ગોસલ નામના અગ્યાર પુત્રો થયા. તથા તેઓ સ-
 ચલ દિલ્હીમાં આવી વસ્યા. એવી રીતે દેવાણંદદાદાનો
 પણો પરિવાર હોવાથી તેના વંશજો દેવાણંદસિંહાથી
 ઓલસાવા લાગ્યા. પછી અંચલગચ્છીય શ્રીમેરુતંગવરિ-
 જીના ઉપાધ્યાયજીના કહેવાથી દિલ્હીમાં મંકટ ફેલાવાનું
 જાણી ધીજા મીટ્ટીયા આદિક ઘણ કુટુંબોમાથે તે
 દેવાણંદગિરિવાગોશના માણમો પણ દિલ્હી ઝોડાને સંવત
 ૧૪૧૫માં રૂદાચૂદા ગામોમાં વસ્યા. તેમાના એકના
 વંશજો જાહોરમાં, ધીજાના સીરોદીમાં, શ્રીજા રામચંદ્રના
 હીરોરીમાં (સીરોરમાં), હીરચંદના મધામરાટણમાં,
 એકના પારદરમાં ગોટી ચોટકવાજા, રૂપમીના ટોટીમાં,

(૧૦૦)

હજુના હુરાનપુરમાં તથા ગોસલના કચ્છમાં અને હાલારમાં છે, તથા વીજાઓ વીજે વસ્યા છે.

એવી રીતે આ ગોવ્રના વંશજો સીરોહી, રાડદ્રહ, ભાપીપાસે વામી, કહરી, ભિન્નમાલ, હુનાગઢ પાસે જોસીપુર, ગુઢા, ભાટડ, પાનેલી, પોકરણ, જેસલમેર, પાટણ વિગેરે ગામોમાં વસે છે, ગોસલનો પરિવાર કચ્છ તથા હાલારમાં માંઢા, વસડ, હુયડી, ચંગા, મળગોલ, સામરાડ, કોટડી, રાફુદઠ, ડવાસંગ, ચેલા, હુમરા, સંભાલીયા, સરમત, તરધરી, મુઢાટોડા, કોકલી, આરીઆના, કોંજ, પડાણા, સાંગણની હુંસ, સામરાડ, ગોધરા, હાલારપુર, ત્રાહી, રંગપર, ધ્રોઠ, સખપર, વીદડા, જોગવડ, આખર, વીરમતું ગામ, ભાગની વીસોતરી, સોનારડી, ધારહી, વેરાજા, મુંદરા, યોડાયા, નારાણપુર, સીડોડ, કોટડી, હુજપર, લાઆવાવર, હાપા, છીકારી, સ્વડવા, વીપલ, સીળ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સંવત ૧૪૭૩માં સત્યપુરમાં થયેલા મંત્રી મેઘાણ શ્રીમહાવીરપ્રભુના વિવતી પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે. સં. ૧૫૭૨માં સીરોહીમાં થયેલા મીંદા તથા નેતાણ શ્રીવાસુ

ગચ્છીય શ્રીભાવસાગરમૂરિજીવ કરી છે. આ વંશમાં
 ગોસલાળી (ગોસલીયા-કચ્છી હાલાઈ ઓશવાળ) તે
 ક્ષેત્રપાલના તથા ઢાઢીના ધગલપાસે ઢાઢલમાંતાના કર
 કરે છે, અને ધાઢકના ઘાઢ ત્યાં જતરાવે છે. ઘરમુંદીયે એક
 પાલીના પુટલા, એક પાલીના કોરા ધાઢુલા, અને સવા
 પાલીનો પીંડો કરી જુહારે છે. તથા ગોત્રજાના અંગીયાર
 પાલીના લાઢવા કરે છે. તથા હાલારના ગોસલીયા પુત્ર
 અન્ને આસાપુરા તથા રોક્ષીને જુહારે છે. એવી રીતે આ
 ગોસલના વંશમાં ધોયાળી, ઘીલસાળી, હીરાળી, દેસ-
 લાળી, મુળા(લા)ળી, કોકલીયા, મૂલાળી, ધાઢરાળી
 વિગેરે ધળી ઓટકો કચ્છી ઓશવાળોમાં છે. જોગવદમાં
 ધાંપાચી તથા માંટામાં દેવાચી લઘુમજનીયની (દગ્ધાની)
 શાલા નિકઢી છે. મળગોલના રહેવાસી નાગાજળે અમ-
 રસાગરમૂરિના ઉપદેશથી ધળાં ધર્મકાર્યો દ્રવ્ય સ્વરથી
 કર્યાં છે. માંડા નિવાસી ઘીસાળ તથા મેતાળ ત્યાં ધાવો
 ધંપાચીને સ્વામિવાત્સલ્યમાં ધળું દ્રવ્ય સ્વરચ્છું છે. કચ્છ
 મલીયાના રહીમ મૂળાશાહે મૂલામર નામનું તટાવ ધંપા-
 ચ્છું છે. કચ્છ સાનરામાં ધપેલા ધારટના પુત્ર પદમસીવ
 સંવત ૧૭૪૫માં ત્યાં મુરિપિનાયનો કિસરધંધ નામના

गौतम गोत्रं—(श्रीमाछी—तथा ओंशवाल)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्धसजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दशा)

(पेठा शाखाओ.)

महोवा, यशोधन, भणसाली, वीसरिया, शंखेश्वरीया,

पुराणी, धुरीयाणी, भरकीयाणी, घटा, छे,

वहाणी, पवाणी, मालाणी घेलाणी विगेरे

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया

कया गाममां कोण कोण पुरुषो थयो ? ते

जाणवा माटे आ गोत्रनो आंचो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां श्रीभिन्नमाल नगरमां श्री-
शान्तिनाथना गोष्टिक विजयनामे शेठ वसता हता. ते-
मने श्रीउदयप्रभसुरिजीए प्रतिबोधीने जैनी कर्या. तेनी
गोत्रजा गाजणा नामे देवी हती, तेनुं धीनुं नाम नारा-
यणी देवी हतुं. तेनुं स्थान खीमजा हुंगरीपर गाजणाहुंके
हतुं. तेना कर-आसु तथा चवनी पांचमे बोळा चोखानुं

(૧૦૪)

ઘૃત નાચી નિવેદ કરે. ફડને આઠ ફદીયાં તથા જમણીનું
 કાપડું આપે. પૃવીજ રીતે જન્મે, મુંડણે તથા પરણે કર
 જાણવા. દીકરી જન્મે અર્ધ કર કરે. તે વિજયશેઠ પૂર્વની
 પોઝતરફ સમરમંથ નામના પાડામાં વસતા હતા,
 તથા ચાર કોડના વ્યાપારી હતા. મંવત ૧૧૧૧ માં
 મુગલમુમલમાનોખ મિન્નપાલ નગરનો નાશ કરવાથી
 તેના વંશના શેઠ મહંદ ત્યાંથી નાજીને ચાંપાનેર પાસે
 માલેજ નગરમાં વસ્યા. ત્યાં તે ઝૂચીમ જાતના કરીયાણાનો
 વ્યાપાર કરતા હાવાથી તેમની માંડગાલી (મળસાલી)
 ઓઢક થઈ. તેમને મંવત ૧૧૭૨ માં શ્રી હૃદયમધમુરિષ
 સર્વથી પ્રથમ પ્રતિષ્ઠા, અને તેથી શ્રામાલી પ્રાપ્તિના
 તે સર્વથી પ્રથમ જૈન શ્રાવક થયા તે મહંદના યશોધન
 અને સોમાનામે કે પુત્ર થયા

મહુ નગર માલેજ રાય મળમાલી મુતવલ
 તાન પુત્ર જયવત રસાધન નામ નિર્મલ ૩
 પાલે પાવત રાય કાલે શ્રાવક શ્રા મદગદા
 નમો દેવી શ્રવક શ્રાવી પદાવા નલકદા ૩
 શ્રાવીવા શુભુત પદવ મન શ્રા રાંદન શુભિવા ૩
 ધન ધન રસાધન રાય નમો ચરગા નલ ચાલકવર ૩

धरी भाव मन शुद्ध बुद्धि पय प्रणमे सहि गुरु ।
 आज सफल मुज दिवस पुण्ये पामीयो कल्पतरु ॥
 जन्म मरण भय मीति रिति सावयवय साखे ।
 समकीत मूल सुधाधु देव गुरु धर्मद आपे ॥
 परिहरी पाप शुभ आचरे धरे ध्यान धर्मनुं महोता ।
 ए श्रीमाली धुरसखा धन धन जसोधन ए सखा ॥२॥
 उपरनी मार्चीन कविताथी एम जणाय छे के अ-
 चलगच्छीय श्रीआर्धरक्षितमूरिजीना उपदेशथी भाछेज
 नगरना भणसाली वंशना जसोधन नामे शेठ सम्य-
 कत्वधारी शुद्ध आवक संवत ११६८ मां (पाठांतरे
 ११७९) मां थया. अने तेमनाथी यशोधन शाखाना
 श्रीमाली वंशजो थया. तेमनुं मूल गोत्र गौतम, तथा पछी
 महोता नामथी प्रसिद्ध हतुं. तेनी पाछळथी गोत्रजा अंवावी
 देवी हती, तेमना यशोधन शाखावाळाना कर-जन्मे, मुंढणे,
 परणे त्यारे तेर मोटी पालीना लाटवा गोत्रजाआगळ
 परावे. जमणीनुं फपहुं जरदोरीयो रातो, नीलो के पीलो
 पटावे. चंद्र आसुनी आठमे दोढ पालीनी लापमी करे,
 तथा दीवेळ पृत शेर दोढ चटावे. अवरणीमां छ पालीना
 लाटवा, दोढ पालीना तलवटथी गोत्रजा शुद्धरे

અંચલગચ્છાથી શ્રીભાવસાગરજીના સુરિપદ મહોત્સવમાં
 પચાસ હજાર દ્રવ્ય સ્વરચ્ચું, સંઘવી મીમાના માફ માણાના
 સંતાનો કચ્છી, બોશવાલ યવા, અને તેઓ વીસલદેવ
 રાજાના કારભારી હોવાથી વીસરીયામેતા કહેવાળા સં.
 ૧૨૨૬માં ઘુમલીમાં થયેલા જેતા ગ્રેટે દોઢલાખ ટંક
 સ્વર્ચીને વાવ વંધાવી, તથા ત્યાંના વિક્રમાદિત્ય રાણા
 તરફથી તેને ઘણું માન મળ્યું, તે વાવ જેતાવાવના નામથી
 ઓઝસ્વાય છે. આ વંશમાં પુરાણી, ધુરીયાણી, છેવઠળીયા,
 પવાણી, માલાણી, ઘેલાણી, મરફીયાણી, ઘટ્ટા વિગેરે
 ઓઢક છે. આ વંશમાં તણુગાળામાં થયેલા માંડળનો
 પરિવાર લઘુસજનીય પટલે દશા થયેલો છે. આ વંશમાં
 ઘણાઓ કચ્છના ગામોમાં જૂદીજૂદી સાલોમાં દેશતેહાં,
 ધીના સ્થાણાં વિગેરે કરેલાં છે, અને તેમાં ઘણું ધન
 સ્વરચ્ચું છે. આ વંશના પ્રથમ પુરુષ યશોવને માટે જ આદિક
 સાત ગામોમાં માન જિનમામાદો વંધાવ્યા છે. આ વંશમાં
 શંખેશ્વરીયાની અટકવાળાઓ પૃથ્વિ જન્મે ત્યારે શંખેશ્વર-
 જીના મામાદમાં બળ મન કપટાંની ઝોઝી વાંધે છે, અને
 તેમાં શ્રીફલ પુરુ, સાત મોપારી અને એ માણા પોરવા
 નામે છે, અને તે પાઝકને તે ટોઝીમાં દીંચોલે છે. પા-

(૧૦૮)

ઝકના મસ્તકપર સાથીયો કરી ચોલાથી વધાવે છે. તથા મહોટા પુત્રનો એક કાન વીંધે છે, ફડને ચાર ફદીયા અને સાત સોપારી આપે છે, તથા ગોરળી જમાડે છે. સંવત ૧૨૯૫માં થયેલા રીડાના પુત્ર જીવાશાહે શંખેશ્વરજીના પ્રાસાદનો ઉદ્ધાર કરાવ્યો છે. આ વંશમાં વાસ-રોડાના રહીસ પર્વતે પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો દશ થયા છે. સંવત ૧૩૯૫માં ધોલકામાં થયેલા સાલીંગની સ્ત્રી સુહવદેણ “ નાઈળી ફડ ” નામની ગોત્રજાને જુહારવાથી તેના વંશજો તે ગોત્રજા જુદા કરથી જુહારે છે. સંવત ૧૩૭૫માં વર્ધમાનશેઠ માંડલમાં આવી વસ્યા, તથા તેઓ ત્યાં મહત્પદે સ્થિત થયેલા હોવાથી તેના વંશજો મહોતા ઓડકથી ઓઝાવા લાગ્યા. સંવત ૧૧૯૫માં મારાજમાં થયેલા અમાશેઠનો પરિવાર ઓશ-વાલ થયો છે.

(१०९)

... लोलाडीया गोत्र-(श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दसा)

(पेदा शाखाओ)

पारेख, कोठारी.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

वृद्धसजनीय श्रीमाली प्रातिना भाळेज पासे नापा
गाममां लूणग नामना शेठने संवत १२२० मां अंचल-
गच्छेश श्रीजयसिंहयूरिण प्रतिबोधीने जैनी कर्या. तेमणे
नाणावाल गच्छना श्रीरामदेवयूरिजीने आचार्यपदवी
आपवामी जयसिंहयूरिना उपदेशवी एक लाग्य द्रव्य
सरस्चुं, तथा चक्रेश्वरी देवीनी प्रतिमा, जीरावला पार्श्व-
नापनी प्रतिमा, तथा जीवंतस्वामिनी प्रतिमा भरावी.
तेना वंशजो लोलादा गाममां वसवाची लोलाडीया गो-
त्रची मसिद्ध थया.

(११०)

आ गोत्रना वंशजो लोलाडा, वीरमगाम, पाटला, वडारुआ, राणकपुर, जांघु, वाराही, राधनपुर, समी, कटारीया, धोल, थराद, देगाम, भालेज, खंभात, पाटणपासे वसई, डभोई, सलखड, पाटण, नवानगर, गंधार विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां पारेख, कोटारी विगेरे अडक छे, तेमज तेमां वृद्धसजनीय (वीसा), तथा लघुसजनीय (दशा) नी पण शाखाओ छे. आ वंशमां थयेला नाथाशेठे धोलमां शिखरवंध जिनमासाद कराव्यो. संवत १४४५मां बांभ-णोली गामना रहीस जेठाशेठे पुनर्लघ्न करवाथी तेना वंशजो लघुसजनीय (दशा) थया. संवत १४०५मां जीर्ण-दुर्गना रहेवासी वीरमशेठना वंशजो पण दशा थया.

देहिल गोत्र—(श्रीमाझी)

(आ गोलमां तथा तेनी शाखाओमां कया कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

(૧૧૧)

વિક્રમ સંવત ૭૯૬ માં શ્રીમાલી જ્ઞાતિનો ઘૃદ્ધસ-
 બનીય દેહિલ ગોશ્રી દ્વાવા નામે શેઠ મિત્રમાલમાં વ્રણ
 કોડનો વ્યવહારી વસતો હતો, શ્રીઉદયમખચરિ પાસે
 તે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા દેહિલી દેવી ચાર
 મુજાવાઝી હતી. તેનું સ્થાન ગોલાળી સરોવરપર હતું.
 તેના કર-જન્મે, મુંડળે, પરળે તથા આસુ અને ચૈત્રની
 ઝાઝમે સવા વ્રણ પાલીની લાપસી, અને પુઢલા કરે.
 શ્રીફલ તથા જમણીનું કપડું ફરેને આપે. સંવત ૧૧૧૧
 માં મિત્રમાલનો નાશ થવાથી તે વંશના શેઠ નભા ત્યાંથી
 નાશી સંભાવપાસે મલાડા ગામમાં વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો મલાડા, કુકડા, અઘાર, ગાંફ,
 અરપાળા, તારાપુર તથા કાલાવડ વિગેરે ગામોમાં
 રહે છે.

(११२)

महालक्ष्मी गोत्र—(श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दशा)

(आ गोलमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवामाटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९२ मां भिन्नमाल नगरमां श्रीमाली
ज्ञातिनो वृद्धसजनीय शाखानो मना नामे शेठ महालक्ष्मी-
ना पाडामां वसतो हतो, ते श्रीउदयप्रभसुरिपासे प्रतिबोध
पामी जैनी थयां. तेनी गोत्रजा महालक्ष्मी देवी हती.
तेना कर—चैत्र तथा आमुनी आठम वटेव तथा महा-
मुद आठमे चोव्या, चोव्या, व्यापमी, घारडां, वडां, पुडला
तटेवली काचरी अने वाकुळानुं नैवेद्य करी जुहारे. तथा
कुटुंबमां लाहे. फड्ने माडळो तथा कपडुं आपे. जन्मे,
मुंडणे, ऽरणे वण सेडना लाडवा कुटुंबमां लाहे तेना
वंशमां थयेव्या मोहननी म्ही पद्मापर लक्ष्मीदेवी तुष्टमान

થયેલી હતી, શ્રેષ્ઠી અનાના પુત્ર આમદ ઘણા દ્રવ્યવાન થવાથી શાલિમદ્રનીપેઠે સુખ મોગવતા, તેને શેઠ સ્ત્રીઓ તથા આઢગ્રીસ પુત્રો હતા, અને તેથી તેનો વંશ વધુ વૃદ્ધિ પામ્યો. તેના વંશમાં થયેલા હામા શેઠે મહાલક્ષ્મીના મંદિરમાં ધોતીયું પહેરતાં તે પહી જવાથી નગ્ન થવાને લીધે તેનાપર દેવી કોપાયમાન થયાં. તેથી તે ત્યાંથી નિકઢ્ઢી હારિજમાં આવી વસ્યા, આ વંશમાં થયેલા આમાના પુત્ર ચાંપાશેઠ વનરાજ ચાવડાના અણહિલપુર-પાટણમાં પ્રધાન થયા, આ વંશમાં પાટણમાં થયેલા જોગીશેઠ મહામાગ્યશાલી તથા દ્રવ્યમાન થયા, જેના નામથી પાટણમાં જોગીવાઢો પ્રસિદ્ધ છે.

આ ગોત્રના વંશજો હારિજ, પાટણમાં જોગીવાઢે, રાજકાવાઢે, સિદ્ધાંતિનેપાઢે, હાથીજળપાસે યાઢલી ગામમાં પઢાવલ, રાધનપુર, જુનાગઢ પાસે ગલોલ, આધાવાઢ, વઢા, ઘોરીઆવી, કપઢવંજ પાસે સ્વઢાવલ, સલખણપુર ત્રિંગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સલખણપુરમાં વસનારા લખાશેઠના વંશજો પુનર્લપ્ત કરવાથી લઘુસજનીય પટલે દશા થયેલા છે, સાલાવાઢમાં સોઢીસેસરમાં વસનારા સંધાના પુત્ર

ગોવતા અંબાર દેવી હતી. તેનું સ્થાન ગોલાળી સરોવર પર
 ચંપકવાદીમાં હતું. તેના કર-ચૈત્ર તથા આસુની પાંચમે
 પાંચ પુટલા કરી જુદારીયે. તે સમયરશેઠના નાના ના-
 મના પુત્રના પુત્ર કુરજીને સિકોતરી માતાનો વરગાંઢ
 હતો. તેથી તે ઘણું કષ્ટ પામી મરવા પડ્યો. તે વચ્ચે
 શંભુશ્વર ગચ્છના શ્રીવદ્યમમશ્વરિ વિહાર કરતા મિત્ર-
 માલમાં પધાર્યા. તેમને પ્રભાવિક જાણી કુરજીના પિતા
 નાનાશેઠે પોતાના પુત્રનું કષ્ટ દૂર કરવા વિનંતિ કરી.
 ગુરુ કશું કે જો તમારો તે પુત્ર અમોને ચોરાવો તો હું
 ડપાય કરી તેનું કષ્ટ દૂર કરું. શેઠને જો કે તે એકનો
 એક જ પુત્ર હતો, પરંતુ પુત્ર જીવતો રહેશે એમ વિચારી
 સાચિપૂર્વક તે કચૂલ કર્યું. ગુરુના મંત્રજાપથી તે સીકો-
 ચરી સાત દિવસો સુધી ઊંધે મસ્તકે તેના ઘર આગલ
 ટીંગાઈ રહી, તથા પછી ડરીને તેણીએ તે કુરજીના શરી-
 રને છોડી દીધું, તથા તેથી તે સાવધાન થયો. પછી
 પોતાના વચનને અનુસરી નાનાશેઠે તે પાલકને ગુરુને
 સોંપી દીધો. ગુરુ તેનો ઢાલો કાન ચીંચી તેમાં લીંબડાની
 સડી નાખી. તે કુરજીની ઉમર તેર વર્ષની હતી, અને
 તેના ઢાલ તે ગામના એક ઘાઙુકારની પુત્રી સાથે યયાં

हतां. ते कन्याने खबर थइ के, मारा भर्तारने आ जतिओ
जति करशे. एम जाणी ते बुद्धिवंत तेर वर्षनी वालिका
पोताना मातपिताने कहा विनाज शरम मूकी उपाश्रये
आवी गुरुने नमी कहेवा लागी के गुरुजी ! हुं आपनी
पासे कंडंक मागवा आवी छुं, गुरु तेणीने ओळखता न
होवाथी बोल्या के मारी पासे जे हशे ते हुं तने आपीश.
एवी रीने गुरुने वचनथी बांधीने ते वालिकाए कबुं के
आ बालक मारो भर्तार छे, माटे मने ते आपो ? त्यारे
गुरुए विचारमां पड़ी कबुं के. जो तारा मातापिता सहित
तुं मिथ्यात्व छोडीने जैनधर्म स्वीकारे तो हुं तने आ
बालक पाओ आगुं. पछी ते कन्याए घेर आवी ते हकी-
कत पोताना मातपिताने कही, त्यारे पुत्रीना आग्रहथी
तेओए शुद्ध श्रावक धर्म स्वीकार्यो. तेज बखने जूदा
जुदा गोत्रवाळा ते शेठना पांच मित्रोए पण मिथ्यात्व
छोडी जैनधर्म स्वीकार्यो. तथा तेमने गुरुए पोरवाड
जातिमां भेजव्या, अने एवी रीने नीचे मुजब प्राग्वाड
(पोरवाड) जातिना सर्व मळी मान गोत्रो जैनी थयां.

पापच गोत्रो-शेठनाना. पुष्पायनगोत्री-शेठ माधव,
कारिम गोत्रो-शेठनागड, आग्नेय गोत्री शेठ जूना,

વૈષ્ણવન ગોત્રી શેઠ રાયમલ્લ, વત્સ ગોત્રી શેઠ માંણીક, તથા માઢર ગોત્રી શેઠ અનુ. તેમાંના પહેલાં પાંચ ગોત્રીય શેઠ નાનાની ગોત્રજા ચામુંડાદેવી (વીજું નામ ફલદેવી) થી. તે આઠ મુજાઓવાળી, તથા મહિપના વાહનવાળી છે. તેના કાર-જન્મે, મુંડળે, પરળે ત્યારે લાપસી કરી ગોત્ર જુહારી કુટુંબમાં લાહે. ઘશેર ધી, ચાર ફદીયાં તથા થીફલ લે ફડને આપે. રૂપાનું ગોત્રજાનું ફરું હાજર ન હોય તો પાટલાપર કંકુની સાત લીંટી કરી જુહારે. ધંત્ર તથા આમુની દશમે પણ ઉપર મુજબ નિવેદ કરી ગોત્ર જુહારે, અને પુત્રનો એક ઢાલો કાન વીંધે. સંવત ૧૧૧૧માં ભિન્નમાલનો નાશ થવાથી તે વંશના શેઠ રૂપા ત્યાંથી નાશીને કૌલીહારામાના મીલડીગામમાં આવી ઘસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો મીલડી, મંભાત, ધોલકા, બેજલપુર, સોલીયાણા, મુરત, ચોટોનરી, ધોલકા, અસા-ઉલ, ઘટવાળ પાસે સાહુ, ઢંડાટ્ટા, લગ્નતર, વીરમગામ, માંટલ, અમદાવાદ, ઘટોદરા, તથા ઘટવાળ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં યાત્રણ ગામના રદીમ ટ્રોણાશેટે થી-

(૧૧૮)

શાંતિનાથપ્રભુની પ્રતિમા ભરાવી, અને તેની પ્રતિષ્ઠા સંવત
૧૨૮૫માં અંચલગચ્છીય શ્રીઉદયપ્રભસૂરિજીએ કરી. આ
વંશમાં વેજલપુરવાસી સુરાશેઠ જૈનધર્મ છોડી મિથ્યાત્વી
થયો, પરંતુ તેમ કરતાં રાત્રિએ વ્યાલ્લભમાં ગરોલી પડવાથી
સમજીને પાછો જૈની થયો, તથા શ્રીમેરુતુંગસૂરિજીનાં
ઉપદેશથી તેણે જિનપ્રતિમા ભરાવી, તે કાપડનો વ્યાપારી
હોવાથી તેના વંશજોમાં દોષી અડક થઈ. આસાડલીમાં
વસનારો દેવગજ જ્ઞાનેરાત્રનો વેપાર કરતો, પરંતુ ધુતારા-
ઓએ તેનું અઘાર વ્યાવની કિમતનું જ્ઞાનેરાત્ર ઠગી લેવાથી
તે લાચાર બની ગામ છોડી વઢવાણ પાસે સાલુ ગામમાં
આવી વસ્યો. તથા તેનો પુત્ર હાંમા (ચીંતું નામ ડાયો)
વઢવાણના શ્રાધ્ધજ્ઞોની મોંઘતથી મિથ્યાત્વી થઈ
ગયો. અને તેના વંશજો પણ મિથ્યાત્વી થયા.

(૧૧૯)

પુષ્પાયન ગોત્ર—(પોરવાન)

(મુખ્ય શાખાઓ)

દસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)

(પેટા શાખાઓ.)

પારેલ, દ્રોણ, શ્વેરી વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કય
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

પાપચ ગોત્રમાં જળાવેલા અને સંવત ૭૯૫ માં !
ત્રિશેષ પામી, જૈની થયેલા પુષ્પાયન ગોત્રવાળા, અ
શેઠ નાનાના વેચાઈ શેઠ માયવ, તેની મૂળ ગોત્રજ્ઞા ઝંવા-
દેશનું મૂળસ્થાન ગિરનાર પર છે. અને પાટલધી મીમજ્ઞા
ગોત્રજ્ઞાનું સ્થાન ભિન્નમાલપાને મીમજ્ઞાટ હુંગરીપર છે.
તેના કુર—ચંપ્રી તથા આગુની પાંચમે, તથા જન્મે, મું-
દ્યે, પરમે લાપસી પુદ્ગાધી ગોત્રજ્ઞા જુદાગીયે, ગ્વાની
મૂર્તિ તૈયાર ન હોય તો પાટલાપર અથ્થો ગત્ત માનું તુ

જર ન હોય તો પીપલના પાનપર ષળ લીંટી વંકુની કરે. ચૈત્ર, આશુ, માદે અને ષષ્ટેવે, અને જન્મે, મુંડળે પરળે ત્યારે લાવેસી અને સ્ત્રીચડીના નૈવેદ્યથી જુહારે. શ્રીકલ કે, જમણીતું કપડું અને ચાર ફરીયાં ફરને આપે. એવી રીતે તે નરસંગના વંશજો ગોત્ર જુહારે છે. તે નરસંગના પુત્ર વર્ધમાનની ગર્ભવતી સ્ત્રી માનાણ સ્વમમાં હાથી જોયો, અને તેથી તેણીના પુત્રનું નામ હાથી પાડ્યું. યૌવનવયે તે વાઘેલા મંડલીક રાજાનો મંત્રી થયો. અને તેણે અંચલગચ્છાથીશ શ્રીમહેદ્રપુરિજીના ઉપદેશથી દર્દાંધલીમાં યુગાદિજિનનો માસાદ કરાવ્યો, શુભ્રંજયઆદિક તીર્થોના સંઘ કઢાડી યાત્રા કરી સર્વ મંઝી અઢાર લાખ દ્રવ્ય તેણે ત્રિસલપુરઆદિક ગામોમાં ધર્મ-કાર્યોમાં સ્વરચ્યું. જોટાણાગામમાં વસનારા મળોરસીણ પાંત્રીસ લાખ દ્રવ્ય સ્વરચીને ઘણાં ધર્મકાર્યો કર્યાં. જાંઘુ-સરમાં વસનારા દ્રોણ શેઠથી દ્રોણશાલા નિકળેલી છે. પાટણમાં વસનારા જયવંતશેઠ જીવેરાતનો વ્યાપાર કરતા, તેથી તેના વંશજો જીવેરી અડકથી મમિદ્ધ થયા.

तमोने संतान थशे. धांधलशेठ पण गुरुना वचनपर विश्वास लावी मिथ्यात्व तजी जैनधर्मनुं सेवन करवा लाग्यो. त्यारवाद तेनी गोत्रदेवी उच्छुप्ताए स्वप्नमां धांधलशेठने कशुं के हवे तमोने पुत्र थशे. प्रभाते शेठ पोतानी ते गोत्रदेवीना मंदिरमां ज्यारे आव्या, त्यारे फूलवाळी गोखरुनी एक डाखरी कोइए तेणीना हस्तमां मेळेली दीठी. शेठ ते गोखरुनी डाखरी लइ वेर आव्या. वळी रात्रिए देवीए तेने स्वप्नमां कशुं के तने जे पुत्र थाय. तेनुं गोखरु (कांटीओ) नाम पाडजो, तथा आजथी हुं उच्छुप्तादेवी पण गोखरु नामथी तमारा वंशमां पूजाइश. तेना कर चैली, आमो, महा तथा बैसाखे, तेमज जन्मे, मुंडणे अने परणे त्यारे खीर, लापसी, कुर, मग, वडां, पोळी, पुडला, बाहुला तथा सालणां (रायतुं) ए नव वस्तुना निवेद करवां. जमणीनुं कपडुं फडने देवुं. पुत्री जन्मे अवे कर करवा. पळी गुल्फ ते धांधलशेठना परिवारने ओगवाळ जातिमां मेळवी दीधा. तेना वंशमां सं. ११६५ मां थयेल्ला सोमाशेटने गरीरे पित्तना विकार थदाथी ओपव माटे लींवडाना वृक्षतीचे ते लींवोडी बीगवा बेटो, एवामां वनो पवन वावाथी ते लींवडानुं झाड पडवाथी

(૧૨૬)

તે મરણ પામી વ્યંતર થયો, તથા લીંચડાનો અંધિયાક થયો. તેણે તેના પુત્રને સ્વપ્નમાં કહ્યું કે, હવેથી તમો મારા નામથી પણ અસાદ તથા કાર્તિક સુદ પાંચમે દહના લાઢવા કરી કુટુંબ જગજો. ત્યારથી તે સોમાના વંશજો લીંચડીયા ઓઢકથી પ્રસિદ્ધ થયા. સંવત ૧૩૩૫માં સુલતાન અલાઉદ્દીને રણધંધોરનો નાશ કરવાથી તે વંશના શેઠ માળા ચાંપાનેરમાં આવી વસ્યા. આ વંશમાં અમદાવાદમાં થયેલા નગાશેઠ સોનાનો વ્યાપાર કરતા હોવાથી તેના વંશજો સોનીની ઓઢકથી ઓઢાવા લાગ્યા. કેટલાક વર્ષોવાદ તેમના વંશમાના દેવસીશેઠ જ્ઞવેરાતનો વેપાર કરતા હોવાથી તેના વંશજો જ્ઞવેરી ઓઢકવાળા થયા.

આ ગોત્રના વંશજો અમદાવાદ, સંભાત, ગ્રાણજ, સિંધુવાસ, જ્ઞાંજીડી, ધીકાનેર, જોધપુર, મેહતા, નાગપુર, પાલી નવાનગર ત્રિગેરે ગોમોમાં વસે છે.

આ વંશમાં થયેલા સંઘાશેઠે સંવત ૧૫૨૧માં શ્રીઆદિનાથના વિંચની અંચલગચ્છીય શ્રીજયકેસરીશ્વરિના ઉપદેશથી પ્રતિષ્ઠા કરી છે. આ વંશમાં થયેલા સંગ્રામ સોનીજ શત્રુંજયપર ચોમુખ જિનપ્રાસાદ વંધાવ્યો છે.

(१२६)

हरिया गोत्र-(ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दशा)

(पेटा शाखाओ)

सहसगणा, कका, सांइया, ग्रथलीया,

मरुथलीया विगेरे.

(परपेटा शाखाओ)

बीजल, पांचारीया, सरवण, नपाणी, साइया, कपाइया,

दिन्नाणी, कोराणी, वकीयाणी, नकीयाणी, पंचायाणी

माणकाणी, खेतलाणी, मोनगाणी, सधराणी,

कायाणी, हरियाणी, हरगणाणी, पेयडाणी,

मायाणी, पेथानी, आमराणी, अम-

गणी. ढामरीया विगेरे.

(आगोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया

कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते

जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. न. ४-०-०)

મારવાડના આવેલા શાહોર નામના કોદેરવાળે સા-
 લ્લાખાલની ગામમાં શાહોરના પરપારવંશના દરિયેન્દ્રના
 પુત્ર રણમલ્લનો નવો પરખેલો પુત્ર હરિશો સાટ્યાપર
 હતો હતો. ત્યારે તેની સ્ત્રીને ઘોટલેથી પડેલો સર્પ મેને
 હંસવાથી તે મૃતકની પેટે મૃતિલ પડ પડ્યો. મેને મૃત્યુ
 પામેલો જાણી સ્વજનવર્ગ દમ્પત્તને છેદ ચાલ્યા. પુત્રના
 અંચલગણ્ડીય શ્રીધર્મપોષણરિપ તે માર્ગે આવતાં લોકોનો
 વિલાપસ્વર સાંભળ્યો, તથા કોઈને પૂછવાથી તે હરિયા
 કુમારની હકીકત જાણી. ત્યારે આચાર્યશ્રીએ પોતાના
 શિષ્યને મોકલી તે મૃતકને પાછું વળાણું, તથા હરિયાને
 સાટ્યાપર પુવાડી ગુરુએ ગારુડી મંત્રજાપ કરવાથી ત્યાં
 પાંચ હજાર સર્પો હાજર થયા. પછી ગુરુની આજ્ઞાથી જે
 સર્પ હરિયાને ઢસ્યો હતો, તે સર્પ પોતાનું ક્ષેત્ર પાછું ચૂસી
 લીધું, ધીજા સર્વ સર્પો ચાલ્યા ગયા. હરીયો કુમાર જાગૃત
 થઈ શુદ્ધિમાં આવ્યો, તથા ગુરુને પગે પડ્યો. ત્યારબાદ
 તે રણમલ્લ વિગેરે સર્વ પરિવારે ગુરુમહારાજના ઉપદેશથી
 જૈનધર્મ અંગીકાર કર્યો. સર્પ પણ ગુરુને નમી પોતાને
 સ્થાનકે ગયો. તે રણમલ્લનું પૂર્વે તાતોલા પરમાર ગોત્ર
 હતું. અને હરીયાના વંશજો હરિયા ગોત્રથી ઓઝણાવા

(१२५)

हरिया गोत्र—(ओशवाल)

(मुख्य शाखाओं)

हृदयजनीय (धीमा), लघुमजनीय (दशा)

(पैदा शाखाओं)

सहस्रगता, कका, माइया, ग्रथलीया,

मन्थलीया विगोरे.

(पम्पटा शाखाओं)

वीजक, पांचागीया, सरवण, नयाणी, माइया, कयाइया,

दिवाणी, कोराणी, ककीयाणी, नकीयाणी, पंचावणी

सज्जानी, मेदडाणी, मोयणी, गधराणी,

कावणी, दन्दिणी, दरवाणी, पैदाणी,

बावणी, रियाणी, आवसणी, अय-

मणी, कयलीया विगोरे.

आगेचसां नया तेनी शाखाओंसां कया

कया माजसां कोरा कोरा पुचरी खवा ? ते

नयाका नाते ह्या गोत्रनी आवां (वेदावर्त)

मयावी. हि. म. ४-४-४

ચાર ઝાસાઓ છે. પછી ગુરુજી જાલોર તથા ભિમમાલ
 વિંગેરેનો સંઘ એકઠો કરી તે દરીયાના કુટુંબને ઓગ્રવા-
 ળમાં મેઝવી દીધા. વઢી તેઓમાં મરુપલીયા નામની પણ
 અડક છે. દરિયાપ ભાલણી ગામમાં શ્રીશાંતિનાથજીનું
 મંદિર તથા એક વાવ સંવત ૧૨૯૬માં વંધાવી. વઢી આ
 વંશમાં વીજલ, પાંચારીઆ, સરવળ, નપાળી, સાડ્યા,
 કપાડ્યા, દિઘાળી, કોરાળી, વકીઆળી, નકીઆળી,
 પંચાયાળી, માળકાળી, ચેતલાળી, સોમગાળી, સધરાળી,
 કાયાળી, દરિયાળી, દરગળાળી, પેથડાળી, સાંયાળી,
 પેથાળી, આસરાળી, અમરાળી, ઠાસરીયા વિંગેરે અડકો છે.

આ ગોત્રના વંશજો મેમાળા, આરીગ્વાળા, સામ-
 રાઈ, ચાંગા, ચેલા, ડમરા, લોંઠીયા, તોગાચી, સામરાઈ,
 કપાડ્યા, ટીંવડી, અમરકાટ, હાલ્ખાપર, કાંટડી, દ્રોળીયા,
 જલરા, ચેરાજા, હાલાર્ચીસોતરી, ડુમરા, હાપા, રાયધળ-
 શર, સ્વજુરડા, પડાળા, સેલડી, વાહરા, જાંજરી, સીળ,
 માટલી, ગ્રાંમડી, મુરાની હુંસ, ચેહડ, જાંજર, જોગવડ,
 માવતની વીસોતરી, ચારદી ફરુલ, મુદ્દસલ, હાથીની
 નાટ્ટરી, ટવાસંગ, વીરમની વીસોતરી, ડુમરા, લટેરડી,
 સામરાઈ, ગોધરા, હાપાને ગામ, લાજી, પાંકી, વિદલા,

लाग्या. ते हरीयानी मामल नामनी दीकरीने देदीया
 गोत्रमां पग्णावी हती, पंगु कर्मयोगे ते बालरंडा थयेली
 हती. ते आठम, पाग्वी विगेरे पर्वाने दिवसे पौषध आ-
 दिक वणो तप कर्ता. एक दिवसे ते घरमां काउसग-
 ध्यानमां हती, एवामां वग्मां आग लागवाथी कुटुंबे
 कड्या छतां पण ते वद्दाग निकळी नही, जेथी वळी मृष्टु
 पामीने ते कट्टिवाळी व्यंतरी थड. तेणीण प्रत्यक्ष थड
 कडुं के हवेथी माग मामरीयां तथा पीयरीयां एवळे
 हरिया तथा देदीया गोत्रवाळां भोण मने गोत्रजा म्यापवी,
 हुं तमागे उदय कर्गण पळी ते वने गोत्रवाळां भोण ते
 मामलदेवीने पोताती गावजा कर्गण म्यापी. तेना कर-
 जन्मे, मुंडणे, पणजे त्यागे मया पाटीनी व्यापरी, मया
 पाटीना लाडवा, मया पाटीना व्यापरी, मया पाटीना
 तयवटना पांडा अथ मया पाटीना वाहुला तयज दीवाळीण
 मावापाटीना लाडवा कर गोत्रजा मुडागव अमारगीण
 श्रीकृष्ण तथा कपट एक कडने प्राण तथा अथ पाटीना
 लाडवा, अने, पाटी एक घड अथवा चोखा कडने प्राण
 तथा एक पाटी तडनी घड कर्ग गावजा मुडागे, अ-
 गोत्रदी महमनजा, शक, लाडवा तथा वयकया नामनी

(૧૨૧)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી) :

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

મારવાડમાં આવેલા જેસલમેરમાં વિક્રમ સંવત ૧૨૫૫માં દેવદ નામના ચાવડા રાજપૂતને દેવેન્દ્રસિંહચરિણ (પાટાંતરે-જયદેવચરિણી) અથવા જયસિંહચરિણ મતિ-બોધીને જૈની કર્યો, અને તેથી તે ચારગ્રંથધારી શ્રાવક થયો, અને તેથી તેને ઓશવાલજ્ઞાતિમાં મેલગી દીધો. તે દેવદના પુત્ર જ્ઞામરે જ્ઞાલોર નગરમાં એક લાખ સીતે-ર હજાર ટંક સ્વરચીને શ્રીઆદિનાથ મહુનો શિશ્વરચંદ્ર માસાદ વંધાવ્યો, તથા આજ્ઞા દેશમાં વસુઆદિકની રક્ષાની કરી ઘણા બંદીઓને છોડાવ્યા. તેની ગોત્રજ્ઞા મામલદેવી નામે હતી. હતીયા તથા દેદિયા આ બંનેની ગોત્રજ્ઞાના સરખા કર છે. તે જ્ઞામરના દેદીયા નામે પુત્ર હતા, અને તેથી તેના વંશજો દેદીયા ગોત્રથી મસિદ્ધ થયા. આ વંશમાં થયેલા જેઠાણંદશેઠ ઘણાજ દ્રવ્યવાન હતા, તેમણે શત્રુંજયનો મહોશ્વે સંધ ફઢાડી ત્યાં એકઠા

જૂનીયા, પીપરીઆ, લઠેરડી, ચાલાહીઓ, સોનારડી, હુચડી, મોરાલા, મુંદરા, લાખાપુર, રતાડીઆ, મુજપર, માઢીઆ, આસંચીઆ, કારાધોધા, ઘાટા, પુનડી, ગેલુડા, રંદાલા, દેવાને ગામ, ગજળને વેરાજે, મુંદાલા, કેહરની-નાંદુરી, જોહાને ગામ, સેરડી, માંઢા, રાફુદડ, માટલી, ઢીકારી, સીંદણ, કજુરડા, મુરાની હુંસ, નિમરા, દેવરીયા, રેરમલની નાંદુરી, યાગડના ઘીદઢા, કોઢાય, યાગડે જર, યાગડે વસહી તથા રાયણસુડી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સ્વાસ્થરમાં માણકાળીના વંશમાં ધયેલા સંવર્ષી મીમણશેટે સં. ૧૪૪૧માં ગુરૂંજય તથા મોડી પાર્શ્વનાથનો સંપ કહાડી ધણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે, તથા મસિળના પુત્ર માણકર્યા માણકાળી ઓઢક નિકઢી છે. છત્રામાં ધયેલા રાણાશેટે સંપ કહાડી ગુરૂંજયની જાત્રા કરી, તથા મોડીપાર્શ્વનાથની જાત્રા કરી, પેર આવી દેગટેડું કરી જ્ઞાપી કરી ધણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તેના વંશજો રાણાળી ઓઢકવાલા છે. સંવત ૧૬૭૨માં રથામંગના રહીમ મહી-યાના પુત્ર કાથડ આદિક ચારે માહખોઈ ગુરૂંજયની યાત્રા જુદું જ લઈત કરી ધણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તથા જગમણું કરી જામપી ઉપર દિગાઈ એક વાલ વંપાલી, ધરાઈની ધયેના

થયેલા જૂદા જૂદા દેશના વાવન સંઘવીઓમાં અગ્રેસર પદ લેઈ ઘણું દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં સ્વરચ્ચું આ વંશમાં સંવત ૧૫૯૫માં રાહુથડમાં વસનારા દેડાશાહે ઘણું દ્રવ્ય સ્વચીને અનેક ધર્મકાર્યો કર્યા છે. તે દેડાશાહને માંડલ, ઘડીઓ, રાજો, ડાહીયો, નાગડો અને લાખો નામના છે પુત્રો થયા. તેમાંથી માંડળનો પરિવાર ઢવાસંગમાં, ઘડીઆનો સોનારડીમાં, તથા ભાળના ગામમાં, તથા માંઢામાં. રાજાનો કજૂરડીએ, વાલાહીયે તથા મુજપુરમાં. ડાહીઆનો દેવલીએ તથા મહાળે. નાગડ્યાનો સંભાલીયે અને લાખાનો વસડમાં છે. આ વંશમાં કરણાણી, ઢુંગરાણી, માળકાણી, નોડાણી, પુનરાજાણી, પોમસીયાણી, ગુણપાલાણી, સધ્યાણી, ગાગાણી, તેજપાલાણી, મેલાણી, રાણાણી, દેપાલાણી, મેઘાજલાણી દેયાણી વિગેરે ઘણીઓડકો છે. આ વંશની વૃદ્ધસજનીય (વીસા) તથા લઘુસજનીય (દશા) એમ બે શાખાઓ પળ છે.

આ ગોત્રના વંશજો નાની મોટી સ્વાસ્થર, ફરાદીયા, વીંદડા, તણુઆળા, વારોહી, વીસોતરી, કુંદરડી દેદાની, હસરા, ભાડીયા, ગુંદારા, ઢવાસંગ, તિથ (વાગડ), ચંગા, મહાળા, રાસંગપુર, સામરાડ, આરિસાળા, મેમાળા

કુળીયા, પીપરીઆ, લઠેરડી, બાલાહીઓ, સોનારડી,
 છુવડી, મોરાલા, મુંદરા, લાલાપુર, રતાડીઆ, મુજપર,
 માહીઆ, આસંચીઆ, કારાધોધા, વાઢા, પુનડી, મેલડા,
 વરાલા, દેવાને ગામ, ગજળને વેરાજે, મુંદાલા, કેદરની-
 નાંદી, જેહાને ગામ, સેરડી, માંઢા, રાફુદડ, માટલી,
 ઢીકારી, સીદળ, કજુરડા, મુરાની હુંસ, નિમરા, દેવરીયા,
 વેરસલની નાંદી, વાગડના પીદડા, કોઢાય, વાગડે
 તથા વાગડે વસહી તથા રાયળખુડી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં શાસ્ત્રરમાં માણકાળીના વંશમાં થયેલા
 સંઘર્ષી મીષળગ્રેટે સં. ૧૪૪૧માં શરૂંજય તથા મોટી પાર્શ્વ-
 નાથનો સંઘ કહાડી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે, તથા મસિળના
 શુભ માણકાળી માણકાળી ઓઢક નિકળી છે. છસરામાં
 થયેલા રાણાગ્રેટે સંઘ કહાડી શરૂંજયની જાત્રા કરી, તથા
 મોટીપાર્શ્વનાથની જાત્રા કરી, ઘેર આવી દેગતેદું કરી
 જ્ઞાપી કરી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તેના વંશજો રાણાળી
 ઓઢકવાળા છે. સંવત ૧૬૭૫માં દશામંગના રદામ મહી-
 રાના પુષ કાપડ આદિક વારે મારખોષ શરૂંજયની યાત્રા
 હુંદર સહિત કરી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તથા જગમગું કરી
 જાનવી ઉપર દિગ્દાષ્ટ એક વાર વંધાવી. વરાળીનાં વંશના

મેલ્હાળી ઓડકના સહજાશહે કીડાણામાં નકટીને કાઠે
 વાવ વંધાવી છે, તથા સાત જમણવાર કરી. સંવત ૧૭૪૫માં
 મોરાલામાં થયેલા મોળા વિગેરે ત્રણ માઈઓઈ પોતાની
 મારી માતાની શિશ્વરવંધ દેરી કરી દેશતેહું કરી તસો
 મળ ઘૂતનું સ્વરચ કર્યું, તથા સંઘ કહાડી શત્રુંજયની યા-
 ત્રા કરી. દેસલપુરમાં થયેલા દેવને ત્યાં ઉપાશ્રય કરાવ્યો
 છે. સંવત ૧૭૬૮માં દેસલપુરમાં જેતાશહે શત્રુંજયની
 યાત્રા કરી ઘેર આવી વાવ વંધાવી છે. મુજપરમાં સાગરના
 પુત્રો જગા તથા કાલાઈ દેશતેહું કરી, સજનસારણા કરી
 વાવ વંધાવીને, તથા યાત્રા કરી ઘણું દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં
 સ્વરચ્યું. સંવત ૧૭૬૪માં મુજપરમાં લુંભાના પુત્ર રણમહે
 ધર્મકાર્યોમાં ઘણું ધન સ્વરચી દેશતેહું કર્યું હતું, તેમાં તેણે
 સાતમો મળ ઘૂત વાપર્યું હતું, તથા તે રણમહેને કચ્છના
 રાઓ શ્રીદેસલજી તરફથી ઘણું સન્માન મળ્યું હતું. સં.
 ૧૭૪૫માં મજનના વેગાજામાં વમનાગ માંગીયાથી લપ્પુ-
 મજનીયની (દશાની) ગાથા નિકઢી છે. સં. ૧૬૪૭માં
 મોજાઈ વેળાદીયાથી માઈની વાટે મોજાવાવ વંધાવી છે.
 સંવત ૧૭૨૭માં દેવન તથા મોજાઈ લુગડીમાં મેલો કરી
 ઘણું દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં સ્વરચ્યું. સંવત ૧૬૭૪માં મગાના

રહીસં હરરાજે વર્મ માર્ગમાં ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું. આ વંશના
 બાંદા, ચંગાઝાદિક ગામોમાં ઘણા માણસો લઘુસજનીય
 (દશા) થયેલા છે. તેમજ આ વંશની ઘણી સ્ત્રીઓ પો-
 તાના મર્તાર અથવા પુત્રસાથે ચિતામાં બઢીને સતીઓ
 થયેલી છે.

વોરીના ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

શ્વસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા) :
 (આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો(વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૨૬માં નગરપારકારના રહેવાસી
 ઉદેપાલ સત્રીયને પુણ્યતિલકચરિષ મતિવોધી જૈની કર્યા.
 તેની ગોત્રજા અંધિકા દેવી છે. તેના કર-માદા, ચૈત્ર,
 વૈસાક, તથા કાર્તિકની પુનમે સ્ત્રીચ, પુદલા તથા ઘૃત
 ચૈત્ર સવાયી ગોત્રજા. સુહારે, તથા જમણીનું કપડું ગજ સવા

कत जणावतां मंत्र प्रयोगथी गुरुए तेने साजो कर्यो. पछी रूपचंदे पोताना तावाना चार गामो गुरुने आपवा मांड्यां, पण निस्पृही गुरुए ते न लेतां तेमने जैनधर्म स्वीकारवा कहुं, तेओए पण खुशी थइ कुटुंबसहित जैन धर्म स्वीकार्यो. तेओ सायलाना ठाकोर होवाथी ते सामतसिंहना वंशजो स्याल गोत्रथी प्रसिद्ध थया. गुरुए तेमने ओशवाळ ज्ञातिमां भेळवी दीधा. त्यांथी तेना वंशजो कुंभलमेरमां जइ वस्या. तेमना वंशमां महिपाशेठ महाभाग्यशाली अने धनवंत थया, तथा तेमणे त्यां विशाल जिनप्रासाद बंधाव्यो. आ वंशनी नीचे मुजव चार ओडको थइ. सायलेचा बहोरा, स्याल, सचीया अने सांड. आ वंशमां भुदेसर क्षेत्रपालनुं वडांनुं निवेद करे छे. तथा आगामी नामनी चोत्रजा पूजे छे.

आ गोत्रना वंशजो खेरवा, खुड, बगडी, पाली, गुजबची, अठाणा, हिंगोल, पीलवणी, मोमेसर, नाडोल, पनोती, देमुरी, पदमसरनागृहा, तलाव, गुडल, खीपाडा, खोड, सोजत, भेवला, सोजतपासे रहनडी, सादरी, मेवाडे पलामला, धांमली. मिलमावावडी विगेरे गामोमां बसे छे.

(૧૧૯)

સંવત ૧૬૭૪માં મહા વદી ૧૩સે આ વંશમાં ઠાકુ-
રના પુત્ર સ્વરહય તથા સ્ત્રીમાણ શ્રીઆદિનાથનું વિવ રણ-
ધીરના પુન્ય માટે મરાણું, અને તેની શ્રીભાવસાગરસુરિ-
નીંણ પ્રતિષ્ઠા કરી. સંવત ૧૬૮૭માં સ્વેરવામાં થયેલા
દેશરથેટે દ્રવ્ય સ્વરચીને ઘણાં પુન્યકાર્યો કર્યા છે.

મહાજની ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(પેટા શાખા)

નાત્રેચા, જેસલમેરા, પારકરા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ મં. ૧૩૮૨માં વાહડમેરમાં પરમાર વંશના ઢાંગર
શાખાના સમરય નામના રાજપૂતને શ્રીજયાનંદસુરીંણ પ્રતિ-
ષ્ઠાની કર્યા. તેની અંબાદેવી ગોત્રવા મ્યાપી. તેના
કર-જન્મે, ખુંડળે પરળે ત્યારે એક સેદના વાટની લાપસી

करी जुहारे. दीवाळीए एक माणानुं घडनुं दळ करी जुहारे.

आ गोत्रना वंशजो धवा, भुआद्र, गुढला, कुपाउत, माडणनी वसही, भुआद्रि, खांडप, वीसलपुर डेडरा, सिणाधरी, चडद्रह, गोधावी, वाहडमेर, पारकरमां सुरला, पोढोधी, काच, कच्छमां लोद्राणी, भाद्रेसी, वीलाडा, विशाल, मेहवेची, कडरी, विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां सामंतना वंशना महाजनो नात्रेची नामनी गोत्रजाने माने छे, ते देवीनुं स्थान छेवटणपासे नाथरा गाममां छे. प्रथम ते नात्रेची नामनी जोगणी हती, ते सामंत मोहोताने घेर भिक्षा मागवा आवी, ते वखते घरमां कोड न होवार्थी तेणीण ते सामंतना बाळक छोकुराने मारी आभूषण उतारी लावूं. तेनी खबर पडवार्थी ते नात्रेचीने पकडीने हाटमां घृती. त्यां मरीने ते व्यंतरी थड. सामंतना कुटुंबने पीढवा लागी. अने कहेवा लागी के मने गोत्रजा हरी स्थापना. तो ह तमोने सहाय करीश, पछी तेने गोत्रजा वरा स्थापना. अने तेना वंशजो नात्रेचा कहेवावा लाग्या. तेना कर— जन्मे मृदणे परणे त्वारे तथा होळी अने दीवाळीए एक पाटी घडुनी लापसी, धीकळ एक, पडाइ एक तथा एक पाटीनी चुवरी तथा

(૧૪૧)

હકતી એક મૂકી જુદારે. સામંતનાં પુત્ર પૂદાકે સંવત
૧૪૬૮ માં શ્રીશીતલનાંયજીનું તથા પંચતીર્યના ચિંત્ર મ-
રાખ્યો, તથા તેની શ્રીઅંચલગચ્છીય શ્રીમેસ્તુંગચ્છરિજીએ
મથિષ્ટા કરી. આ ઘંઘમાં પારકરા, જેસલમેરા વિગેરે ઓ-
રકો છે. જેસલમેરા પરણે ત્યારે ઢમરાના ફૂલ તથા તેલચી
લેશપાલને પણ પૂજે છે.

મહુકીયા ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(પેટા શાખા)

મંદારી, ગાંધી.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોનાં કોણ કોણ રહ્યો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આ નો ઘંઘાદણી)

મગાવો. ક્રિ. ૪. ૮-૦-૦)

વિશ્વમ હવે ૦૧ - ૨૧ સિદ્ધાન્ત નવામાં કાલકર
શ્રીશી સિદ્ધાન્ત નામે ધર્મશાસ્ત્રનાં કાલ કાલકરો કર-

બહારી દક્ષિણની પોળે ચંડીશ્વરના પ્રાસાદ સામે વસતો
 હતો. તેની ગોત્રજા સ્વિમજાદેવી હતી. તેના કર—આસુ
 તથા ચૈત્રની આઠમે, તથા જન્મે, પરણે અને જડવાસે
 પુરસેડના લાડુ કરે, અથવા ત્રણશેર ધીની માત્રા કરી
 જુહારે. કપડું એક ફડને આપે. પુત્રીના જન્મે એક માણાની
 લાપસી કરે. સંવત ૧૧૧૮ માં ભિન્નમાલનો નાશ થવાથી
 તેના વંશના સમરથ શેઠ ત્યાંથી નાશી રત્નપુરમાં જઈ વ-
 સ્યા, અને ત્યાંના ઠાકોર વીરમદેવના મંડારી થયા. સં.
 ૧૨૨૩ માં તેના વંશમાં મંડારી ગોદા મહેસરી ધર્મ પા-
 ળતા હતા. એવામાં ત્યાં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયસિંહસૂરિ
 ચતુર્માસ રહ્યા. તે વખતે શ્રીચક્રેશ્વરીદેવી તથા મહાકાલી
 દેવી સ્ત્રીઓનું રૂપ કરી તેમના વ્યાખ્યાનમાં આવતી.
 એવી રીતના ગુરુના અતિશય દેસી તે ગોદામેહસરી પ્રતિ-
 બોધ પામી જૈની થયા. તેણે તેમના ઉપદેશથી શત્રુંજય
 અને ગિરનારનો સંઘ કહાડ્યો, તથા ઘણા શેહેરોમાં લ્હાણી
 કરી સવાલાશ દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, અને સંઘવીની પદવી મેળવી.
 તેના વંશજો મહુડીમાં વસ્યા, અને તેથી મહુડીયા નામથી
 પ્રસિદ્ધ થયા. ત્યાં નોડાશેઠે જિનમંદિર બંધાવ્યું. નોડા-
 શેઠના પુત્ર સોમાની વહુની અઘરણી હોવાથી તે સોલો

મરી આવતી હતી, એવામાં વરસાદ વરસવાથી તે કાદ-
 માં લપસીપડી મરણ પામી, તથા વ્યંતરી થઈ પછી તેની
 પ્રગટ થઈ કાંઈ કે તમારા વંશમાં હવેથી અઘરણી કરવી
 નહીં, જેથી આ વંશમાં સંવત ૧૨૬૩થી અઘરણીનો સોચો
 મરતા નથી.

આ ગોવ્રના વંશજો જોધપુર પાસે સીલવડ, ગુદાડ,
 ઘુરાંજ, મીલાસણ, સીવાદ, લુણોટ્રી, જોદવાડા, રેવતડ,
 ઘાટવાડા, માહુડ, સીવાદ, ઘોડીમ, મિત્રમાલ, પાનસ,
 કાવિશ્ર, પોસાણ, અમદાવાદ રાજપુરવાડે, પાટણ, નુહરિ,
 રાજપુર, દમોડ વિગેરે ગામોમાં વસ્યા.

આ વંશમાં દમોડમાં વસનારા વર્ધમાન રેઠથી સં.
 ૧૨૮૫ માં ગાંધીની ઓટક થઈ છે.

(१४४)

सोनगिरा गोत्र—(ओशवाल
चहुआण गोत्रनी शाखा)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवामाटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)
मगावो. कि. रु. ४-०-०)

आ गोत्रमां सिंवागी नामनी देवीने जुहारे छे.
रोना कर—पुत्र जन्मे त्यारे नव पासेरनी गोळनी ला-
पसी करे. पुत्र परणे त्यारे बहुना पीयरथी आठ गजनो
चंद्रवो चडे. नव गजनी पिडाइ गोत्रजाने चडे. मोकाना
परिवारवाळा जलहेरी देवीने जुहारे छे. तेओ भाद्रवा
तथा महासुदी चौदसे अढी पासेरनी वी गोळनी लापसी
करीने जुहारे छे. जन्मे परणे त्यारे गजनो
चंद्रवो तथा एक गज जन्मे एक जु-
हारे छे. बळी सोना ते-
ज्या बरो, एक त-

एक

(૧૪૫)

આ ગોત્રના વંશજો સાંઢેરા, શાલાની સાદદી, વા-
પરા, ચોટ, પાવા, નાકલી, પાચેટી, ચિત્તોડ વિગેરે
ગામોમાં વસે છે.

કેસવાણેચા ગોત્ર—

(પેટા શાખાઓ)

સદાણી, મુંઢાંઢેચા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રના વંશજો ફીલવાડા, ચિંદારા રોહાડા,
મુંઢાડા, નંદાણા, ધૂસી, કોટ, ચાણુદ્ર, સાંઢેરા, નામી,
બાકુડા, રતલામ, પંદાણ, સાદરીપાસે રાજપુર, ભામરી,
વસ્તુ, ચીમેલ, મળીયારી, પાલાદ, પાલી, નાંડલાદ વિગેરે
ગામોમાં વસે છે.

આ ગોત્રના વંશજો સદા નામના પૂર્વજને શેર થી ગો-
ળના નિવેદયી પૂજે છે. તથા આ વંશના મુંઢાંઢેચા નામની
ઓદક છે.

(૧૪૬)

સીસોદીયા ગોલ-(ઓશવાલ)

(આ ગોલમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રની અંબાવિ ગોત્રજા છે, તથા તે સાથે તેઓના
પૂર્વજ જિંદો પૂજાય છે. તેના કર-અંધારી અજવાળી દ-
શમે દહીં દૂધ વાપરી નાખે, માગસર સુદ દશમે ગોત્રીઓ
એકઠા થઈ જમે ત્યારે તથા જન્મે, પરણે સવા શેર ધી
ગોઝના નિવેદથી જુહારે. સીમાડાના ક્ષેત્રપાલને સવાશેર
તેલ તથા એક ટાંક સીંદૂર ચડાવે, તથા અઢી પાસેર ધી
ગોઝનું નિવેદ ચડાવે. જિંદા પૂર્વજ માટે પીપલે એક વહેડું
અને એક લોટો પાણી દશ દિવસ મુઘી રેડે.

આ ગોત્રના વંશજો ઁંડાડ, દાદાવસહી, વણેવડ,
સીમેલ, સીંદુ, મિંચાડી, નાંડલાડ, રોહડવલ, ચવરડા,
સંઘાડા વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(૧૪૭)

નિધુયા ગોત્ર-(પોરવાડ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયાં ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
મંગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રની અંધિકાદેવી ગોત્રજા છે. તે સાથે કો-
રાનો ક્ષેત્રપાલ પણ પૂજાય છે. તેના કર-જન્મે, પરણે
મવાશેર ઘીનું નિવેદ કરે, તથા અઢીપાણેર તેલ અને
મવાટાંક સિંદૂરથી ક્ષેત્રપાલને પૂજે. નવું ધાન્ય આવે ત્યારે
એક પાલી જવારના ઘાફજા તથા એક પાલીના
ચણદ કરે.

આ ગોત્રના વંશજો નાંડલાઈ, ઘંદેલા, ઘીજાપુર,
વિંગેરે ગામોમાં વસે છે.

(१४८)

काश्यप गोत्र (प्राग्वाट)-(पोरवारु)

~~~~~
(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)
मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां श्री भिन्नमाल नगरमां
प्राग्वाट ज्ञातिनो वृद्धसजनीय शाखानो नरसिंह नामे का-
श्यपगोत्री वार कोडनो व्यवहारी शेठ गढनी अंदर र-
हेतो हतो. तेना घरपासे कालिकादेवीनो प्रासाद हतो.
एक दिवसे ते नरसिंह शेठे ते कालिकाना प्रासादमां
वेसीने हजामत करावी. तेथी ते देवीए कोपायमान थइ
तेने कुष्टी कर्यो. पछी जेम जेम ते पोताना रो.नी चि-
कित्सा करे, तेम तेम ते रोग वृद्धि पामवा लाग्यो. ए-
वामां शंखेश्वर गच्छना नायक श्रीउदयप्रभसूरि त्यां
पधार्या, तेमने प्रभाविक जाणी ते शेठे पोतानो ते रोग
मटवामाटे उपाय सूचववानी विनंति करी. पछी गुरुए

દેવીનું આરાધન કરી સંતુષ્ટ કરી, જેથી તેનીપ્રતે નર-
 સિંહશેઠને રોગરહિત કર્યાં. અને ત્યારથી તે નરસિંહશેઠે
 જનન્યમ સ્વીકાર્યો. તેની ગોશ્રજા અંધિકા, તેના પર-દર
 વર્ષે ચંચી, આમૃત, ચલેલ તથા માદીપૂર્ણિમાએ ઘૃત શેર
 દળના મીઠા પુદાણા, ફરંચો, ધારદાં, ઘાકુલા તથા ચો-
 લા ધોલાનું નિવેદ કરી જુહારે, પહેને આઠ પદીયાં
 શ્રીપલ ચાર, ઘવં અથવા ચોલા માળા ચાર, અને જમણીનું
 કપડું આપે. જન્મે, મુંડણે, નિશાલગ્રહણે તથા પાણિગ્ર-
 હણે પણ તેજ કર છે. અથવા ટુંકામાં સવાશેર ધીની પુ-
 દલા વિગેરે વસ્તુઓ કરી ગોશ્રજા જુહારે. ગોશ્રજા ચાર
 શુભાવાઝી સુવર્ણની હોય છે, તે હાજર ન હોય તો પાટ-
 શાપર કંકુની લીંટી કરી પૂર્વ અથવા ઉત્તરસન્મુખ બેસી
 જુહારે. તે નરસિંહ શેઠનો પુત્ર નાનગ કર્મયોગે દ્રવ્યહીન
 થવાથી તથા ગોશ્રજા દેવીએ સ્વપ્નમાં આવી કહેવાથી શુ-
 જરાતમાં ગાંધુ નગરમાં આવી વસ્યો. ત્યાં ભૂમિ खोदતાં
 નિષાન મળવાથી તે કોટીશ્વર થયો. પશ્ચાત્માં સંવત ૮૦૨
 માં વનરાજ આવડાણ અણહિલપુર પાટણ વસાવ્યું, અને
 તે નાનગ શેઠને દંડનાયકની પદવી આપી. તે નાનગના
 પુત્ર લહિરને વનરાજે દાથીઓની खरीदीमाटे સિંહલદ્વીપે

(१५०)

मोकल्यो, त्यांथी ते सातसो हाथी खरीदी लाव्यो, जेथी वनराजे खुशी यइने सांडथलुआदिक चोवीस गांमो तेने वक्षीस आप्यां. ते लहिर शेठे पोतानी माताना नामथी नारंगपुर नामे गाम वसाव्युं, तथा त्यां शंखेश्वरगच्छीय श्री धर्मचंद्रसरिजीना उपदेशथी संवत ८३६ मां तेणे श्री पार्श्वनाथजीनुं जिनमंदिर बंधाव्युं. तेना वंशमां के टलीक पहेडीओ गयावाद वीरचंद शेठनी बीजी स्त्री वीरमतीने स्वप्नमां देवता पासेथी कमल मळ्यां, अने ते कमलोवडे तेणीए श्रीविमलनाथ प्रभुने पूज्या. त्यारवाद तेणीए केटलेक महीने एक उत्तम लक्षणवाळा पुत्रने जन्म आप्यो, अने शेठ वीरचंद मंत्रीए स्वप्नने अनुसार तेनुं विमल नाम पाड्युं. पछी ज्यारे ते सात वर्षनो थयो, त्यारे वीरमंतोश्वरे पोतानुं आयु फक्त छ मासनुं जाणी पाटणना राजानी आज्ञा लेइ संघसहित शत्रुंजय गया, तथा त्यां घणुं द्रव्य धर्मकार्योमां खरची संथारादीक्षा लेई स्वर्गे गया, अने तेना पेहेली स्त्रीना वडा पुत्र दशरथ संघ लेइ घेर आव्या, हवे ते विमलना मामा त्यां कुटुंबमां क्लेश थवानी शंकाथी पोतानी वेहन तथा विमलने लेइने वागडमां आवेला पोताना गेहडी नामना गाममां

બાબા ત્યાં તે વિમલનો મામો છેતી કરે છે, અને વિમલ
 તેના ઢોર ચારે છે. એવી રીતે અનુક્રમે વિમલ ત્યાં શેઠ
 પનો યયો. તે જે ઘનમાં ઢોર ચારતો હતો, ત્યાં અંવા-
 તાનું મંદિર હતું. તેણીએ એક વચ્ચે તે વિમલની પરીક્ષા
 માટે સુંદર સ્ત્રીનું રૂપ કરી ભોગ માટે માર્થના કરી, પરંતુ
 વિમલ જરા પણ ચલાયમાન ન થયો. ત્યારે તેણીએ પ્રસ-
 ન થઈ તેને નિધાન દેવા હ્યું, તથા પાંચ ગાઉ યુગી જાય એવી
 ધાણકલા દીધી, અશ્વલક્ષણનું જ્ઞાન આપ્યું, સ્ત્રીપુરુષના લ-
 ક્ષણનું જ્ઞાન આપ્યું, અને અદ્ભુત અસરકલા આપી, તથા
 હમેશાં સાન્નિધ્ય કરવાનું વચન આપ્યું. પછી અનુક્રમે
 તેના ભ્રાત્ર યયાબાદ તે યજરાતના રાજા મીમનો મંત્રી
 (સેનાપતિ) યયો, ત્યારબાદ તે રાજા સાથે ઘણે કાળે
 અગવનાવ થતાં તે ચંદ્રાવતીમાં આવી વસ્યો, અને ધાર
 રાજાઓને જીતી તે ત્યાંનો રાજા યયો. પછી આયુર્વેદપર
 તેણે અપાર દ્રવ્ય સ્વરચીને શ્રીઆદિનાથજીનો અદ્ભુત
 પ્રાસાદ વંધાવ્યો, અને ત્યાં અદારમાર સુવર્ણમિશ્રિત મધુની
 પ્રતિમા સ્થાપી, અને તેની પ્રતિષ્ઠા વૃદ્ધમીય શાલાના શ્રી
 સોમમમ્હરિજીએ કરી, આ વિમલમંત્રીશ્વરે આરાસણા,
 કુંમારીયાઆદિક ગામોમાં ઘણાં અદ્ભુત જિનમંદિરો વં-

ધાવ્યાં છે. * આ વિમલમંત્રીને પુત્ર નહોતો, પરંતુ તેના
 ઓરમાન ભાઈ દશરથના પુત્રો નેઢા અને વેઢા પાટણના
 રાજા કરણના મંત્રીઓ થયા. તેઓએ આરાસણ ચંદ્રાવતી
 આદિકમાં વળાં જિનમંદિરો વંધાવ્યાં, અને જૈન ધર્મનો
 મહિમા વધાર્યો, તેઓએ વઢી વિમલવસહી પાસે (આવુ-
 પરના વિમલશાહના દેહરાં પાસે) હસ્તિશાલા કરાવી
 તેમાં દશ હસ્તીઓ કરાવ્યા, તથા તે પર વિમલના માતા-
 પિતાઆદિક દશ પૂર્વજોની મૂર્તિઓ સ્થાપન કરી, તથા
 ઘોડાપર વિમલની મૂર્તિ કરાવીને વેસાડી, કાલાંતરે મરકી
 આદિકના ઉપદ્રવથી ચંદ્રાવતી નગરી ડઝડ થઈ.

---

* વિમલમંત્રિનું વિશેષ વૃત્તાંત તેના ચરિત્ર તથા
 રામપરથી જાણી લેવું.

માંડલ કોટા ગોત્ર-(પોરવાડ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રમાં જન્મે, પરણે ત્યારે વરકાળા પાર્શ્વના-
 થજીની સ્નાત્ર મળાવે.

આ ગોત્રના વંશજો નાંડલાઈ, ઘાહડવસહી તથા
 માંડિરા વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(१५४)

काला परमार गोत्र—(ओशवाल)

(पेटा शाखा)

आसाढीया, बुरड, रायपुरीया,

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवामाटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो कि. रु. ४-०-०)

आ गोत्रना वंशजो नागोर, नांडलाइ, रायपुर,
थोभडा, वीकानेर, पालणपुर, नागपुर, राधनपुर, चि-
त्तोड विगेरे गामोमां रहे छे.

(૧૫૫)

હાલણ ગોલ-(ઓશવાલ)

(પેટા શાખા)

પાવેચા,

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
મગાવો કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૧૬ માં હાલોર નગરમાં સોનગીરા
સોઢા વંશના કાન્દહડદે નામના સોલંકી રજપૂત રાજ્ય ક-
રતા હતા, તે વચ્ચે ત્યાં પધારેલા સ્વાતિ આચાર્યનો ઉ-
પદેશ સૌંધઝી પોતાના પુત્ર રાયધન સહિત કાન્દહડદે ચા-
ર વ્રતધારી શ્રાવક થયા, તથા તેમણે હાલોરમાં ચંદ્રગ્રભ-
સ્વામિનું જિનમંદિર વંધાવ્યું. ત્યારબાદ તેમની મધમની
મચાવદેવી નામની કુલદેવી પોતાને પાઢાઆદિક જીવોનું
ચલિદાન ન મળવાથી તેમના કુટુંબને પીડા કરવા લાગી
ત્યારે ગુરુમહારાજે ચક્રેશ્વરી દેવીનું આરાધન કરી તે સ-
ચાવદેવીને સમ્યક્ત્વધારી કરી, અને જીવવધનું ચલિદાન

(૧૫૬)

વંધ કર્યું. તેમના વંશમાં કેટલીક પહેડીઓ ગયાવાદ તેના વંશજો પાછલથી જૈનધર્મ છોડીને પાછા મિથ્યાત્વી થઈ ગયા. વિક્રમ સંવત ૧૧૭૩માં તેમના વંશમાં પારકરમાં આવેલા પીલુડા ગામમાં રાવજી નામે ઠાકોર થયા. તેમની સ્ત્રી રૂપાંદેવીની કુષિણ લાલણ તથા લખધીર નામના બે પુત્રોનો જન્મ થયો. તેમના લાલણને શરીરે કોઢનો રોગ થયો. એવામાં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયસિંહસૂરિ ત્યાં પધાર્યા. રાવજીનો કારભારી દેવસી નામનો ઓશવાળ પરમજૈની હતો. તેણે રાવજીઠાકોરના કહેવાથી લાલણનો કોઢ મટાડવા માટે શ્રીજયસિંહસૂરિજીને કોઈક ઉપાય સૂચવવાની વિનંતી કરી. તે પ્રભાવિક આચાર્યશ્રીએ ભાવિ-લાભ જાણીને જૈનધર્મની ઉન્નતિ માટે તેમની પાસે મહાકાલીનું આરાધન કરાવી તેનો તે રોગ દૂર કર્યો. ત્યારપછી લાલણે પોતાના માતપિતા સહિત વિક્રમ સંવત ૧૨૨૯માં મિથ્યાત્વનો ત્યાગ કરી જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો, અને પોતાની ગોત્રદેવી તરીકે મહાકારી (અંવાડ) દેવીનો સ્વીકાર કરી તેનું સ્થાપન કર્યું, તથા પીલુડામાં આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી શ્રીશાંતિનાથજીની દેરી કરાવી. તેના વીજા ભાઈ લખધીરે જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો નહીં. આચાર્યશ્રીએ લાલણને

તેના માતાપિતા સહિત દેવસીની સહાયથી ઓશવાલજ્ઞા-
 તિમાં મેલવી દીધા. છેવટ લાલણને પિતાના કારજ વચ્ચે
 માફો સાથે તકરાર થવાથી તે રીસાઈને પોતાની માતા
 તથા કુટુંબસહિત કચ્છમાં આવેલા ઢોળ ગામમાં પોતાને
 મોશાલ આવ્યા, તથા તેમના મામાને સંતાન ન હોવાથી
 પોતાનો સઘળો ગરાસ તેમણે લાલણને આપ્યો. ત્યાં લા-
 લણે પોતાની માતા રૂપાદેના સ્વર્ગગમનવાદ તેમના અગ્નિ-
 દાહને સ્થાનકે તેમની મૂર્તિસહિત દેરી બંધાવી, તથા પા-
 છઝથી તેમના ઘણાકરા વંશજો પણ પોતપોતાના માતાની
 દેરીઓ ત્યાંજ બંધાવતા ગયા, જે હાલમાં તે આશુના
 સ્થાન તરીકે ઓળખાય છે, લાલણના વંશજોની વરફ-
 ન્યાની છેડાછેડી હાલ પણ ત્યાંજ છૂટે છે. ત્યારવાદ એક
 દિવસે પોતાની ગોવ્રજા સ્થાપવાના હેતુથી લાલણે મહા-
 કાલી દેવીનું અઢમના તપપૂર્વક આરાધન કર્યું, ત્યારે તે
 દેવી પોતાનું ભયંકર ચિત્રાલ રૂપ કરીને મહિપના આસ-
 નપર સ્વારી કરીને પ્રત્યક્ષ થઈ, તેમનું શસ્ત્રધારી ચિત્રાલ
 રૂપ જોઈ લાલણ ભય પામીને વ્રણ પગલાં પાછા હટી ગયા
 એવી રીતે પોતાના સેવકને ભયમીત થયેલા જાણીને તે
 દેવીએ પોતાનું તે ભયંકર સ્વરૂપ સંદરીને અતિશય ગર્વ

(१५८)

तथा मनोहर एवं कमलासन लक्ष्मीदेवीनुं स्वरूप कर्णु.
त्यारे लालणे पण भयरहित थइ तेमनी स्तुति करी, अने
मागणी करी के हवेथी तमो मारा वंशजोनी कुलदेवी
थजो, तथा मारा वंशजोने सर्व प्रकारनो वैभव आपवामां
सहाय करजो, देवीए कहुं के, हे वत्स ! प्रथम तुं मारां
भयंकर स्वरूपथी डरीने त्रण पगलां पाछळ हठी गयो,
तेथी हुं तारा वंशजोमां वीजी पहेडीए लक्ष्मीरूपे सहाय
करीश, तथा मारुं आराधन करनारने हुं तुष्टमान थइश,
तथा तारा वंशजोनी शाखाओ आंवाना वृक्षनीपेठे विस्तार
पामशे. एटलुं कही ते देवी अदृश्य थयां. एवी रीते विक्रम
संवत् १२२९मां लालणे लक्ष्मीदेवीनुं (अंवाइमातानुं)
स्वरूप धारण करनारी एवी ते कहाकाली देवीने पोतानी
गोत्रजा तरीके स्थापी, अने न्यारथी तेना वंशजो "ला-
लण" नामथी प्रसिद्ध थया. एवी रीते आ लालण वंशना
स्थापनारा ते लालण श्रेष्ठ श्रोत्रयसिंहसूरिना उपदेशथी
वार व्रतधारी शुद्ध श्रावक थया.

मूल रजपुत वखतनी गोत्रजा मचावदेवीनुं स्थान
झालोरमां छे. तथा वीनुं स्थान भिन्नमाल नगरमां खी-
मजा हुंगरीपर गाजणाटुंके छे.

બેની તથા પછી ગોત્રજા દેવી મહાકાલીનું સ્થાન
 પાષાગદ વપર છે, તથા અંચાદ માતાનું સ્થાન ગિરનાર
 પર છે. કર—જન્મે, મુંઢણે, પરણે પારકર દેશની ૧૮
 પાલી પડેનો દલ ફરી તેના મોદક કુટુંબમાં લાવા, ફ-
 રને ધીફલ એક તથા કપડું ગજ એક દેવું. મેંસને પાઠી
 આવે ત્યારે વે પાલીની છાપસીનું નિવેદ કરવું, પાઠો
 આવે, અથવા ગાય ધીઆય ત્યારે પાલી એકનું નિવેદ ક-
 રવું. કાંકણ છોડે ત્યારે ઘડં ટોકડીયા આઠ, સાંદ શેર
 વે અને પૂત શેર વેનું મગદ કરવું, તથા ધીદડ એક
 અને જમણીનું કપડું ગજ એક એ મમાણે નવો કર છે.

કુકહેસરવાટા સુત્રવાટનો કર—પદમુદી શેર સાત,
 સાંદ શેર સાતનું પૂતમાંહે મગદ કરવું, ધીફલ એક જ-
 ઘારવું; જમણી ગજ એક અને તેલ શેર વાંચ સુત્રવાટને
 ચઢાવવું.

શુના કર—પરણે, મુંઢણે, જન્મે પોર્ણી સત્તા મગદ,
 ધીદડ એક તથા જમણી ગજ એક પૂત શેર એક ગજા
 તેલ શેર અરણી પાષાગદવાટી ગોત્રજા હુદારવી.

આ ન્યત્રણ ગોત્રના વંશરો હુંડા, વરાનદાર, મંજાર,
 જવરવારકર, રાહા, હુડ, અરણાટ, કોટાગ. મોંચ,

(१६०)

सिद्धपुर (सिंध), जेसलमेर, वडोद्रा (सोरठ), मांडवी, लुअडी (पारकर), भलसारण, राडद्रहा, वाटा, टाकी, कोटडोया, पंचालीया, राधनपुर, सीयाणी, सुराचंदे, भादरेसा, नसरपुर, लोद्राणी, महेवेची, केरवाडा, सेओ, वाडमेर. साचोरा, कोटडा, वीरावाच, रामनीओ, पीलुडा तथा आधी विगेरे गामोमां वसे छे.

आ लालणना वंशमां नगरपारकरमां थयेला बेला-जीना पुत्र वरजांग तथा जेसाजीए पाखीने दिवसे आठ पहोरानो पोसह कर्यो हतो, ते दिवसे मंधाकाळे लक्ष्मी-देवी स्त्रीनुं रूप करीने तथा श्वेत वस्त्र पहेंरीने तेने घेर आवी, तथा जेमाजीनी स्त्रीने कथुं के मने रातवासो रहेवाने स्थान आपो, जेमाजीनी स्त्रीए घणा आदरमान-पूर्वक तेणीना पग धोड घरमां विछानापर मुवाडी, प्रमाने जेमाजी पोसह पारी वंग आव्या, पछी देवपूजा तथा गुरुभक्ति करीने पारणुं कग्वा वेंटा, न्यागे तेनी स्त्रीए कथुं के आपणे न्यां गत्रे प्राहुर्जा स्त्री आव्यां छे. ते हजु उर्यां नथी, माटे तेने पण उडाडीने जमवा बेमाडीयें. जेमाजीए कथुं कोण स्त्री आवी छे ? अने ते क्यां छे ? त्यारे तेणीए गत्रिनो वृत्तान्त कय. जेठे कथुं त्यारे तो

તેને ઝઘાડીને તુરત જમવા બેસાડો, ત્યારે જે ઓરઠામાં
 તેણીને ઘુઘાંટી હતી, તે ઝપાડી જોયું તો ત્યાં કોઈ પણ
 સ્ત્રી નજરે પડી નહીં, અને તેથી સર્વેને આશ્ચર્ય થયું. પછી
 રાષ્ટ્રિય જેસાને સ્વપ્નમાં આવી લક્ષ્મીદેવીએ કયું કે તારા
 પુણ્યથી વિચારીને હું આજથી તારે પેર રહી છું, તારી
 સ્ત્રીને મને ઘણું આદરમાન દીધું છે. પછી તે જેસાજીના
 ઘરમાં ઘણું દ્રવ્ય થયું, અને તેથી તેણે ગુજરાતમાં આવી
 પાટણ, અમવાવાદ, સંભાલ તથા વીરમગામ આદિક ગ્રામ
 ગુજરાતમાં, તથા ચિત્તોડ નાગોર, ઝાંધપૂર, નારોદી,
 નાટલાદ, જેસલમેર, પાટમેર, કોટડા, અમરકોટ, પાર-
 પાર, સાધોર, મિહમાલ વિગેરે મારવાદ તથા મેવાદમાં
 સર્વ ગણે સંપત્તિ રાંટની તથા ત્યાં ત્યાંના સિકામોની
 સ્ત્રી કરી, અને અમરકોટમાં ડિગ્ગરચંદ્ર જૈનનંદિર સં-
 ધાપ્યું, તથા ચતુર્વિધ સંપત્તિ ધની મનિ કરી. જો
 રીને તે જેસાજી અંબલગચ્છમાં ધનાઢ મમાવિદ થાવદ
 દણ છે, થઈ તેણે પીટુદામાં પણ જિનનંદિર સંધાપ્યું.
 અને " હેમો જગદાશ્વર " વ્યું રિગદ થરાપ્યું.

વિક્રમ સંવત ૧૫૨૦માં વામન તુદ ૮મે પીટુદા
 મામણે કા સંધ્યા થયેલા કોર મોડા ત્યાં જિનનંદિર

(१६२)

बंधाव्युं, अने अंचलगच्छना आचार्य श्रीसिद्धांतसागर-
सूरिजीए तेनी प्रतिष्ठा करी. संवत १७८८मां नवानगरमां
थयेला जामसाहेबना कारभारी शेठ तलकशी जेसाणीए
पूर्वे मुसलमानोना जोरथी बंध रहेलां शेठ वर्धमानशाहना
देरासरने फरीथी समरावी श्रावण वद सातमे सर्व विंवीनी
फरीथी प्रतिष्ठा करावी.

॥ वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनं वृत्तांत. ॥

आ लालणना विस्तारवाळा वंशमां अनुक्रमे पंदर
पहेडीओ गयावाद कच्छमां सुथरी पासे आवेला आरी-
खाणा नामना गाममां विक्रम संवत १६३०नी लगभगमां
अमरसिंह नामना शेठ वसता होता. तेमनी वैजयंती ना-
मनी सर्वगुणनपन्न स्त्री होती. एक वखते रात्रिए स्वप्नमां
तयोए वृद्धि पामती एवी समुद्रनी वेळा पोधी. त्याखाद
सपूणे स्वप्ने तेणीए एक महाभाग्यशास्त्री पुत्रने जन्म आ-
प्यो. तथा स्वप्नने अनुमारे अमरसिंह शेठे ते पुत्रनुं " वर्ध-
मान " नाम पाळुं त्याखाद केटलेक काळे तेणीए पद्म
स्वप्नशी सूचित थयेला एक बीजा पुत्रने जन्म आप्यो
तथा तेनुं पण स्वप्नने अनुमारे " पद्मसिंह " नाम राख्युं

અનુક્રમે વન્નેને પરણાવ્યાબાદ અમરસિંહ ધર્મારાધનપૂર્વક સ્વર્ગે ગયા.

હવે એક સમયે તે વર્ધમાનશાહ પોતાના લઘુ વંધુ પદ્મસિંહ સહિત પ્રભાતમાં પોતાના ઘરના ઓટલાપર બેસી દાનવળ કરતા હતા, તેવામાં એક યોગીજી તેમની પાસે આવી મોજન માગ્યું. ત્યારે તે વન્ને દયાલુ ભાઈઓજી તેને ધૃતમિશ્રિત ઉત્તમ મોજન આપ્યું, અને તેથી તે જોગી ત્યાંજ તેમની ઢેલીના ઓટલાપર બેસી મોજન કરવા લાગ્યો. તે વન્ને ભાઈઓ પણ સ્નાન કરી જિન પૂજા માટે પોતાના ઘરદેરાસરમાં ગયા. ઓટલામાં તે યોગી પોતાનું એક તુંબડું તે ઢેલીના આડસરમાં ડંચે દોરીથી વાંધીને ચાલ્યો ગયો. જિનપૂજન કરી તે વન્ને ભાઈઓ જ્યારે ઢેલીમાં આવ્યા ત્યારે તેઓજી ત્યાં તે યોગીને જોયો નહીં, તેથી તેઓજી ઘરના માળસોને તે સંબંધિ પૂછતા તેઓજી કહ્યું કે, અમોજી તેને અહીં મોજન કરતો બેઠેલો જોયો હતો, પરંતુ પછી તે ક્યારે અને ક્યાં ગયો? તેની અમાને સ્મર નથી. ત્યારે તે વન્ને ભાઈઓજી દિચાવું કે મોજનની સંતોષ પામીને તે ક્યાંક પોતાને સ્થગનદે ચાલ્યો ગયા હશે, એવ વિચારી તેઓ પોતપોતાને કામે લાગ્યા. હવે

(१६४)

ते आडसरमां उंचे टांगेलुं तुंवहुं छमास सुधी कोइने दृष्टिए पड्युं नही, तेमते योगीना आववानी वात पण सर्व कोइ विसरी गया.

एवामां एक दिवसे रात्रिए ते तुंवडांने बांधेलो दोरो जीर्णताने लेइ अकस्मात् त्रुटी जवाथी ते तुंवहुं डेलीमां नीचे खाली पडेली बांधांनी कडाइमां जइ पड्युं, अने ते तुंवहुं फुटी जवाथी तेमां रहेलो सिद्धरस ते बांधांनी कडाइमां फेलाइ जवाथी ते कडाइ स्वर्णमय थइ गइ. हवे प्रभाते ते वने भाइओए ते बांधांनी कडाइने स्वर्णमय थयेली जोड, ते तुंवडांना डुकडा आसपास विखरायेला जोग्या. ते जोइ तेओने याद आव्युं के, खरेखर छमास पेहेलां आवेला ते यागिना हाथमां तुंवहुं हनुं, अने खरेखर ते तुंवडामां आ सिद्धरस भरेलो होवो जोइये. पछी कडाइमां जे कंड बाकी बघागानी रम पड्यां रली हवो, हे रमवड कमाने तेओए बीजां बांधांना बागणने छेपन करवाथा त पण स्वर्णमय थयुं.

त्य. ग. वा. ते तुवर्णना बचागथी तेओने एक लाख कोरी इनाज थड. पछी त धन छेडेने ते वने भाइओ डुकडविल बडावती नगरीमां आकी बघ्या. ते समये

આ મદ્રાસની નગરી કચ્છ દેશનું, એક મહોટું ચંદર હતું, અને તેથી ચીન, મલબાર આદિક દેશોમાંથી ત્યાં ઘણાં વહાણો આવજા કરતાં હતાં, અને રેશમ, સાકર, સોપારી, ઇલચી આદિક વસ્તુઓનો ત્યાં વહોઝો વ્યાપાર ચાલતો હતો. તે જોઈ પશ્ચિમી પોતાના વંદિલવંધુ વર્ધમાનશાહેને કહ્યું કે, જો આપની આજ્ઞા હોય તો હું અહીંથી અનાજ-આદિક વહાણમાં ભરી વ્યાપાર માટે ચીન જાઉં. ઈવી રીતે વ્યાપાર માટે તેને ઉત્સાહિત જોઈને વર્ધમાનશાહે પણ તેમ કરવાની તેને સમ્મતિ આપી. પછી તે એક મહોટા વહાણમાં અનાજઆદિક અર્ધે લાસ કરોડની કિંમતનો માલ ભરી ત્યાંથી ચીન તરફ રવાના થયા, અને કુશલરૂપે પોતાના કંઠાન નામના ચંદરમાં ઉતર્યા.

અહીં મદ્રાસની વર્ધમાનશાહે પણ એક વહાણ મોકલીને મલબારઆદિક દેશોમાં અનેક આવજા કરીયા-જાઓનો વ્યાપાર કરવા માંડ્યો, તેમજ તેમણે મદ્રાસની સહુર કિનારા પર એક કોટાર સંપાડ્યો. તેમની કબજામાં રાજાની નીતિ જોઈને મલબારઆદિકના પણ વ્યાપારીઓ રહી ગયા. તેમજ તેમણે મલબાર મોસાલી, ઇલચી, ચી, ચંદનઆદિક વસ્તુ માટે મોકલવા સારા, મહા

अनुक्रमे ते वर्धमानशाहनी कीर्ति तथा लक्ष्मी इति
पामवा लागी.

पद्मसिंहे पण चीनदेशना कंतानबंदरमां जइ पोतानो
माल वेंची घणो नफो मेळव्यो. त्यां तेने त्यांना युलन-
चंग नामना एक करोडपति चीना व्यापारी साथे मित्राइ
थइ. पळी पद्मसिंहे पण त्यांथी रेशम, साकर विगेरे वस्तु-
ओ खरीदी पोताना वहानमां भरी भद्रावतीतरफ जवानी
तैयारी करी, त्यारे ते युलनचंग पण हिंदुस्तानना व्या-
पारथी वाकेफ थवा माटे पद्मसिंह साथे तेज वहानमां
चळ्यो. एवी रीते ते पद्मसिंह छ मासवाद ते मित्रमहित
भद्रावतीमां कुशलक्षेमे आवी पहोंच्यो, तथा वहानमांथी
सर्व माल उतारी वखारोमां भयी, अने धीमे धीमे नफो
मळवावी ते माल तेओए वेची नाक्यो. युलनचंग पण
एक मामगुर्ची तेओने त्यां परोणातरीके रख्यो, अने ते
वने भाडोनी नीति तथा प्रतिष्ठा जोइ घणो खुशी थयो.

छी तेणे पोताना देशतरफ जती वेळाने ते वने भाड-
ओने कटु के, हवेथी हुं मारो घणो माल तमोने वैचवा
माटे चीनथी मोकलावाय, ते तमारे हकगोर्ची वेची आ-
ख्यो. एम कशी तेणे पोताना देशमां जइ तेओने लागोनी

કિમતનો માલ વેચવામાટે ભદ્રાવતીમાં વહાણો મારફતે.
મોકલી આપ્યો, અને તેની હકશીથી તે વસ્ત્રે ખાઈઓ પાસે
છાત્રો ગમે દ્રવ્ય થયું.

પ્રવામાં શ્રી અંબલગચ્છાધીશ શ્રીકલ્યાણસાગરસુરિ
વિહાર કરતાયકા ભદ્રાવતીમાં પધાર્યા, ત્યારે આ વસ્ત્રે
ખાઈઓ ઘણા મહોત્સવપૂર્વક તેમનો નગરમાં પ્રવેશ ક-
રાવ્યો. આચાર્યશ્રી પળ ઉપાશ્રયમાં પધારી શ્રોતાજનોની
સમામાં શ્રીશત્રુંજય તીર્થના અનુપમ માહાત્મ્યનો ઉપદેશ
કર્યો. તે સાંભળી તે વસ્ત્રે ખાઈઓ શત્રુંજય તીર્થનો સંપ-
દ્દાદી યાત્રા કરવાનો મનોરથ કર્યો, તથા પોતાનો તે
મનોરથ આચાર્યશ્રીને નિવેદન કર્યો. આચાર્યશ્રી પળ
અનુમોદન આપી વર્ધમાનશાહના મસ્તકપર સંઘપતિપણાનો
વાસક્ષેપ નાણ્યો. પછી પોતાના વડિલ ચંદુની આજ્ઞાથી
પણસિંહશાહે ઉમા થઈ સર્વ સંપત્તિ તીર્થોપિગજનો યાત્રા
માટે આવવાને નિમંત્રણ કર્યું, તથા કલુંકે માર્ગમાં વાહન,
તથા ભોજનપ્રાદિક સર્વ ગર્ય સર્વ યાત્રાવ્યયોને અમારા
તરફથી મળશે. આચાર્ય શ્રીકલ્યાણસાગરસુરિજીને પણ
શરિષ્ઠાસદિત સંપત્તિ પધારવામાટે વિનંતિ કરી કલું-
કે, જલો જલિંધી વહાણોમારફતે નામનાવંદરે જઈશું.

माटे आप पण रणने मार्गे त्यां तुरत पधारवा कृपा करशो.

पछी आचार्यश्रीने वंदन करी ते वने भाइओए घेर आवी कुंकुम पत्रिकाओ लखी देशावरोमां यात्रार्थी माणसोने निमंत्रण कर्या, तथा पोताना लालणगोत्रीओने संघमां पधारवाने विनंति करवामाटे कासदो मोकल्या. वर्धमानशाहना पुत्र वीरपाल, वजपाल तथा भारमल्ल तथा जगड्ड अने पद्मसिंहशाहना पुत्र श्रीपाल, कुरपाल तथा रणमल्ले मळीने संघमाटे वहाणो, अनाज, घृत, तंबूओ विगेरेनी व्यवस्था करी. पछी शुभ दिवसे सर्व यात्रिको तथा कुटुंब सहित भद्रावतीथी वहाणोमारफते प्रयाण करी तेओ नागना बंदरे आव्या. त्यां बंदरना किनारापर सेंकडोगमे रंगवेरंगी तंबूओ उभा कर्या, अने तेमां सर्व यात्रिकोए उतारो कर्या.

हवे ते समये ते नागना बंदर नवानगरना राजा श्रीजशवतसिंहजीना तावानुं हतुं. पछी ते वर्धमानशाहे पोताना भाइ पद्मसिंहसहित त्यांना ते राजाने मळीने तेमने मोनामोहोरोथी भरेलो थाल भेट कर्या. त्यारे राजाए पण खुशी थइने तेमने कथुं के, अमारा मरखुं जे

‘હું કાર્ય હોય તે કહો ? ત્યારે વર્ધમાનશાહે કહું કે હું
 અહીંથી સંઘસહિત શત્રુંજય તીર્થાધિરાજની યાત્રાએ જઈ
 છું, માટે માર્ગમાં સંઘના રક્ષણમાટે એકસો હથીયારબંધ
 માણસો આપવાની મેહેરવાની કરો ? ત્યારે મહારાજાએ
 પણ પોતાના એકસો હથીયારબંધ મુખડો તેમને સોંપ્યા.
 પછી પોતાના મંત્રીની પ્રેરણાથી મહારાજાએ તે ઘને મા-
 આઓને કહું કે, યાત્રાએથી પાછા આવ્યાવાદ તમો જો
 અહીં નવાનગરમાં નિવાસ કરી વ્યાપાર કરશો તો હું
 તમારા માલની કચ્છના રાજ્યથી અરધી જગત લેશ,
 તેથી તમોને અને મને પણ લાભ થશે, તેમજ તમોને અહિં
 સર્વ પ્રકારની સગવડ કરી અપાવીશ. ત્યારે તે ઘને મા-
 આઓએ પરસ્પર દિવાર કરી મહારાજાની તે માગણી સ્વી-
 કારી. મહારાજાએ પણ મુશ્કી થઈ તેઓને ઘણા આપ્યું.
 પણો વિગેરેનો કિમતી શિરપાવ આપ્યો, પછી મહારાજાના
 હુકમથી નવે રાજદ્વારી માણસોએ પણ સંઘની સામગ્રીમાટે
 પણી કિમતી મદદ કરી, અને તે ઘને માઆઓએ પણ તે
 મદદ રાજદ્વારી માણસોને પોષાક સન્માન વિગેરેથી
 મુશ્કી કર્યા.

પછી મીને સર્વ સ્થળોની મામતી મહિત મેંધે આપે

(१७०)

नवानगरथी प्रयाण कर्युं, त्यारे तेमां नीचे मुजव सामग्री हती.

५०० रथ	५०० उंट
७०० गाडां	१००० खचर
९०० घोडा	२०० रसोइया
९ हाथी	१०० कंदोइ
१०० वाणंद	२०० साधुओ
५० नाटकीया	३०० साध्वीओ
२० वाजांवाळा	१०० चारण
१५० तंबु खोडनारा	

ए रीतनी सामग्री हती, तेमज सर्व मळी ते संघमां पंदर हजार माणसो हतां, रणमार्गे आचार्य श्री कल्याण-सागरजी पण पोताना शिष्यपरिवारसहित त्यां पधार्या तथा संघनी सामग्री जोइ घणाज खुशी थया एक सु-शोभित रथमां सर्व विघ्न निवारनारी विराजमान थयेली श्री शांतिनाथजीनी मूर्ति पण साथे हती. मार्गमां जे जे गाममां जिनमंदिर आवतुं, त्यां पूजा भणावी ध्वजारोपण करवामां आवतुं हतुं, तथा साधर्मिकोनुं स्वामिवात्सल्य

पण करता होता. एवी रीते प्रमाण करीने अनुक्रमे सर्व
संघ शुभ्रजय तीर्थनी नजीक आवी पडोच्यो. त्यां शुभ्र-
जयी नदीना किनारापर तंबूओ खडा करवामां आल्या,
तयां सर्व यात्रिकोए तेमां मुकाम कर्चो.

पछी मभाते श्रीकल्याणसागरजी महाराजना आदे-
शमुजव संप्रति एवा ते घने भाइओए विधिपूर्वक गिरि-
पूजन कर्चुं, तथा याचकोने घणुं दान आप्णुं. पछी ते
घने भाइओए संधसहित गिरिराजपर चढी आचार्यश्रीए
पठावेली विधिमुजव श्रीरूपभदेवप्रभुनुं पूजन कर्चुं, तथा
ते बसते विविध प्रकारना वाजिशोना नादोवडे सर्व प
र्यंत गाजी रक्षो हतो. एवी रीते घणाज आढंबरयो मसुनी
पूजा करी संधपनिए याचकोने घणुं द्रव्य आपी संतुष्ट
कर्चो. पंदर दिवसो सुधी संघ सहित त्यां रद्दी गिरिरा-
जनी मदछिणा विगेरे करी तेमणे त्यां नाना प्रकारना
मोटोत्सवो कर्चो. पछी त्यांची प्रमाण करी संधसहित
तेओ नवानगर पाते ज्यारे आवी पडोच्यो, त्यारे
महाराजा जयवंतमिहजीए मोटोटा आढंबरपूर्वक मार्गवुं
करी तेओने नगरमां प्रवेश कर्गळ्यो, ते बसते नगरने
रंगवेरंगी पवजापटाकभोवडे दयगारवामां आप्णुं हतुं.

(१७२)

ते वखते संघपति वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहे पांच हजार सोनामोहोरोनो भरेलो थाल महाराजाने भेट कर्यो. तथा महाराजाए एण घणा आदरमानथी तेमने वस्त्राभूषणो भेट कर्या. वळी ते वखते महाराजाए फरीने तेओने नवानगरमांज निवास करवा माटे कहेवाथी तेओए पण संघने पेहेरामणी आपी विसर्जन करी कुटुंबसहित नवानगरमां निवास कर्यो, तथा तेमनी साथे संघमां आवेला पांच हजार ओशवाळोए पण पोतानी आजीविका माटे त्यांज निवास कर्यो.

आचार्यश्री कल्याणसागरजी पण त्यांथी विहार करी अन्य स्थानके पधार्या.

अहीं अनुक्रमे तेओनो व्यापार घणोज वृद्धि पाम्यो, तथा तेथी महाराजाने पण घणो लाभ थयो, अने महाराजानी तेमना साथे घणी प्रीति थइ.

पद्मसिंहशाहनी स्त्री कमलादेवी घणीज बुद्धिवान होवाथी एक दहाडो तेणीए पोताना जेठ वर्धमानशाह तथा पोताना स्वामी पद्मसिंहशाहने विनंति करी के, लक्ष्मीनो स्वभाव हमेशा चंचल छे, माटे बुद्धिवानोए तेने

ધર્મકાર્યોમાં જોડી તેનું સાર્થક કરવું ઉચિત છે. તે સાં-
 મઠી તેઓ પણ નવાનગરમાં એક વિશાલ જિનમંદિર
 બંધાવવાનો નિશ્ચય કર્યો. ત્યારબાદ તે જિનમંદિરનું સ્વાત
 મુહૂર્ત જોવરાવ્યા માટે તેઓ તુરત વિનંતિ લખીને શ્રી-
 કલ્યાણસાગરચરિત્રીને ઘોલાવ્યા. આચાર્યશ્રી પણ ધાર્મિક
 વ્રતિ જાણીને તુરત ત્યાં પધાર્યા, અને ઘણાજ આઢંચર-
 પૂર્વક તેમનો નગરમાં પ્રવેશ કરાવ્યો. આચાર્યશ્રી પણ
 ઉત્તમ મુહૂર્ત જિનમંદિર માટે જોઈ આપવાથી તેઓ દશ
 હજાર સોનામોઢોરો નહારાજા જામશ્રીને આપી તે માટે
 જમીન સ્વીકારી તથા વિક્રમ સંવત ૧૬૬૮ના શ્રાવણ સુદ
 પાંચમને દિવસે ઘણા મહોત્સવપૂર્વક તેઓ તે મહાન
 જિનમંદિરનું સ્વાતમુહૂર્ત કર્યું, તથા તે લખતે તેઓ યાચ-
 કોને ઘણું દ્રવ્ય આપ્યું. તે જિનમંદિર પાંચવા માટે કચ્છ
 દેશમાંથી લોળાવેલા એકમો સળાટો તથા પાંચશો ઘીજા
 માણમો, એમ સર્વ મઠી છત્રો માણસો કામે લાગ્યા હતા.
 ધર્મમાનસાદની સ્ત્રી નવરંગદેવી તથા પદ્મિદેશાદની સ્ત્રી
 કમલાદેવી ધાંધાર તે સર્વ કારીગરોને લેણાં, દ્રવ્ય તથા
 શામળોઆદિકના ઇનામો આપીને વત્સાદિન કરતી હતી.
 એવી રીતે આઠ વર્ષો ગુપ્તમાં તે જિનમંદિરનું ઘણુંગૂઠું

(१७४)

कार्य संपूर्ण थइ गयुं, तथा भमतीनी वन्ने चोमखोपरनी शिखरो अने तेना उपरना भागना रंगमंडपो तथा झरुखाओ जेटलुंज कार्य बाकी रह्युं, त्यारे तेओए उमदा पापाणआदिकनी पांचसो एक प्रतिमाओनी आचार्य महाराज श्रीकल्याणसागरजी पासे अंजनशलाका करावी. मूलगंभारामां एकसरखा प्रमाणवाळी श्रीशांतिनाथजीनी त्रण प्रतिमाओनी विक्रम संवत १६७६ना वैसाख सुद ३ बुधवारे पहेली प्रतिष्ठा, तथा संवत १६७८ना वैसाख सुद ५ शुक्रवारे भमती विगेरेमां बीजी प्रतिष्ठा श्रीकल्याणसागरसूरिजीना हाथथी करावी. ते वखते तेओए घणुं द्रव्यदान करी बहु पुण्य उपार्जन कर्युं. त्यारवाद तेओए शत्रुंजयपर, मोडपरमां, तथा छीकारीमां जिनमंदिरो बंधावी जिनप्रतिमाओनी प्रतिष्ठा करावी.

वळी तेओए नीचेमुजव रत्नोनी जिनप्रतिमाओ पण भरावी.

बर्धमानशाहे नवहजार मुद्रिका खरचीने रिष्टरत्ननी श्रोनेमिनाथ प्रभुनी एक प्रतिमा करावी.

पद्मसिंहशाहे नवहजार मुद्रिका खरचीने माणेकरत्ननी श्रीवामपूज्यस्वामिनी एक प्रतिमा करावी.

વર્ધમાનશાહની સ્ત્રી નવરંગદેવીએ દશહજાર મુદ્રિકા
સ્વરચીને શ્રીપાર્શ્વનાથજીની નીલમની એક પ્રતિમા કરાવી.

પદ્મસિંહશાહની સ્ત્રી કમલાદેવીએ દશહજાર મુદ્રિકા
સ્વરચીને નીલમની શ્રી મહિનાથજીની એક પ્રતિમા
કરાવી.

એવી રીતે તેઓના કુટુંબના સર્વ માણસોએ કસોટી
આદિક ઝમદાપાપાણોની જિન પ્રતિમાઓ કરાવી.

એવી રીતે તે સમયે તે ઘણે ભાઈઓએ શુભ માર્ગમાં
પણું દ્રવ્ય સ્વરચી અતિશય પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યું.

હવે તે ઘસતે નવાનગરના મહારાજા જસવતસિંહ-
જીનો હૃદય ઠકર નામનો લુહાણા જ્ઞાતિનો એક સ્વખા-
નપી હતો. મહારાજાની વર્ધમાનશાહ તથા પદ્મસિંહશા-
હ પર યજ્ઞી પ્રીતિ જોડીને તેના હૃદયમાં દેવો ઉત્પન્ન થઈ,
તેથી તેણે ત્યાગ જોડીને એક ઘસતે મહારાજા જામસાહેબને
અરજ કરી કે, આજે અમુક રાજ્ય કાર્ય માટે નવહજાર
સોનામોહોરોનો ગ્રંથ છે, અને આ સમયે આપણા સ્વખા-
નામાં નેટલી ઝીલક નથી, માટે જો આપ દુરુમ કરો તો
હું તેટલી સોનામોહોરો દાલ વર્ધમાનશાહ પાસેથી ટાંચીની
લાવું, અને સ્વખાનામાં આધેરથી નેમને હું પાટી મરી આ-

(१७६)

मीश, त्वारे जामसाहेबे तेम करवानो तेने हुकम कर्यो,
एटले तेणे नव हजार कोरीनी वर्धमानशाह उपरे चीठी
लखीने ते नीचे जामसाहेबनी सही करावी लीधी.
पछी ते दुष्ट खजानचीए घेर आवी ते नव हजारना
आंकपर वे मींडा चडावीने नवलाख कोरीनी ते
चीठी करी, पछी तेणे पाछले पहोरे वर्धमानशाह पासे
आवीने तं नवलाख कोरीनी चीठी बतावी ते वांची आ
श्रय्य पासी वर्धमानशाहे पोताना भाइ पद्मसिंहने बोलावी
ते चीठी बतावी. ते वांच्याबाद वन्ने भाइओए विचार्यु
के खरेखर महाराजासाहेब आपणापर कोपायमान थया
होय तेम संभवे छे. पछी पद्मसिंहे पोताना वडीलवंधुने
कहुं के, तमो आ हडमत ठकरने आपणी वखारे तेडी
जाओ, हुं थोडीवारमांज त्यां आवी सवळी रकममाटे
वंदोवस्त करुं छुं. पछी वर्धमानशाह ते हडमत ठकरने
साथे लेइ पोतानी वखारे आव्या अने पद्मसिंहशाह ते ची-
ठीनी हकीकतथी वाकेंफ थवामाटे महाराजा जामसाहेबनी
मुलाकाते गया, परंतु महाराजासाहेब ते वखते जनानखा-
नामां होवाथी तेने तेमनो मेलाप थयो नही, तेथी
निराश थइ त्यांथी पोतानी वखार तरफ चाली निकल्या.

૨૫. એવામાં માર્ગમાં ચંચારમાં તેઓને એક અતિશય ચૂદો
 યોગિરાજ મળ્યો, અને તેણે તે પદ્મસિંહશાહપાસે ભોજન
 માગ્યું. પદ્મસિંહશાહે પણ તેને કોઈ કંદોઈની દુકાનપરથી
 મનગમતું ભોજન અપાવ્યું, તથા તેની આકૃતિવિગેરે જોડેને
 તેને પાદ આપ્યું કે, જે યોગિરાજ આરિસ્વાળમાં અમારા
 ધરની દેલીના આદસરમાં સિદ્ધરસનું તુંવડું સટકાવી
 ગયો હતો, તેજ સ્વરેસ્વર આ યોગિરાજ છે. એવામાં તે
 યોગિરાજે પદ્મસિંહશાહને પૂછ્યું કે, હે વત્સ ! આજે તું
 સદાસ કેમ દેશ્વાય છે ? ત્યારે પદ્મસિંહશાહે તેમને ટુંકામાં
 તે પીઠીની રફીકત કરી જણાવ્યું કે, આ વસ્તે અધારી
 પાસે ચંચારની પેટીમાં પક્ત નવહજાર સોનામોહોરોન
 ઝાલકમાં છે. તે સાંભળી તે યોગિરાજે પોતાની વિશાળ
 થડામાંથી એક જડી કઢાઈને પદ્મસિંહશાહના હાથનાં
 આંધી, તથા પોતે કંઈ પણ સોલ્યા શાલ્યાવિના એકદમ
 અદ્યય વાળ્યો. પદ્મસિંહશાહે આમતેમ ચંચારમાં તેને પડી
 અગોષ ઝોપ્યો, પરંતુ તે કોઈપણ અગોષ દર્શિત્વ પાળ્યો નહીં.
 હવે તે જડી લેઈને પદ્મસિંહ પોતાની ચંચારે આપ્યા,
 તથા જોડાના સ્ટિકકંપુને એજંતમાં સર્વે રૂપાંત કરીને,
 સોયનો મેલાવ, તથા તે જડીની રફીકત કરી મંદ્યા-

(૧૭૮)

વીને તે જડી તેમના હાથમાં આપી. તે જોઈવર્ધમાનશાહે વિચાર્યું કે, સ્વરેશ્વર યોગિનું સ્વપ્ન ધારણ કરનારી તે આપણી ગોત્રદેવીજ તને દર્શન આપીને આ અણીને વસ્ત્રતે ચિત્રાવેલની જડી આપીને આપણને સહાય કરી છે. હવે આ જડીને આપણે આપણી નવ હજાર સોનામોહોરોની થેલીમાં રાખીને આ હડમત ઠકરને નવલાખ સોનામોહોરો તોલી આપીયે, કેમકે હવે આ ચિત્રાવેલની જડીના પ્રભાવથી તેમાંથી લાખોગમે સોનામોહોરો કહાડતાં પણ નવ હજારની મૂલ રકમ તેમાં ચાલાસજ રહેશે. પછી તેઓએ નવલાખ સોનામોહોરો તેને તોલી આપી, તે પણ આશ્ચર્ય પામી મયથી કંપતોથકો તે સોનામોહોરોની થેલીઓનું ગાડું ભરી ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો, અને ત્યારથી તે વર્ધમાનશાહની વચ્ચારનું નામ નવલાખાના નામથી પ્રસિદ્ધ થયું, કે જે નામથી આજે પણ તે મકાન ઓઠ-વાય છે.

ત્યારવાદ તે બંને ભાઈઓએ ઘેર આવી વિચાર કર્યો કે, હવે આ શહેરમાં રહેવું લાભકારક નથી. એમ વિચારી તેઓએ પ્રભાતમાં પોતાનો કિમતી માલ વહાણમાં ભરી નાગનાવંદરથી કુટુંબસહિત ભદ્રાવતી તરફ પ્રયાણ કર્યું.

તેઓની સાથે તેમની નોકરી વિગેરેના આશ્રયવાળા તથા સ્નેહી સંબંધિઓ વિગેરે મઠીને ચાર હજાર ઓશવાળ-જાતિના માણસો પળ નવાનગર છોડી મદ્રાવતી તરફ મથાણ કર્યું. ત્યારવાદ મહારાજા જામસાહેબને આ હકી-કતની સ્વર મલવાથી તેમણે તે લુહાણા હડમત ઠક્કરને મારી નાખ્યો, તથા વર્ધમાનશાહેને પાછા ચોલાવવા માટે પોતાના હજુરીઓને મોકલ્યા, પરંતુ તેઓ પાછા આવ્યા નહીં. મદ્રાવતીમાં પહીંચતાં જ કચ્છના મહારાજા શ્રીમાર-મહિજીએ તે વસ્ત્રે માફાઓને ઘણું જ સન્માન આપ્યું, અને તેથી તેઓ કુટુંબ સહિત મદ્રાવતીમાં રહી ચિત્રાવેલની જાડીના મથાવથી પોતાનો વ્યાપાર કરવા લાગ્યા. તથા માવિમાવના મવલવણથી તેઓએ નવાનગરમાં બંધાવેલાં તે શ્રીશાંતિનાથજીના જિનમંદિરનું ઉપર જણાવેલું વાકીનું કાર્ય અપૂર્ણ રહી ગયું.

એવામાં આચાર્ય મહારાજ શ્રીકલ્યાણસાગરજી પણ વિહાર કરતાયકા મદ્રાવતીમાં પધાર્યા, ત્યારે તે વસ્ત્રે મા-ફાઓએ મહોત્સવપૂર્વક તેમનો નગરીમાં મવેશ કરાવ્યો, ત્યારવાદ એક વસ્ત્રે આચાર્યશ્રીના પૂજવાથી તેઓએ ન-વાનગરનો સર્વ પુલોત વધી સંમગ્યાવ્યો, તથા તે સાથે

योगी पासेथी मळेली चित्रावेलनी जडीनी- हकीकत पण कहीने पूछयुं के, हे भगवन् ! ते योगी कोण हतो ? अने शामाटे तेणे अमोने वे वखत सहाय करी ? ते संबंधि कंइ हकीकत आपसाहेवना ध्यानमां होय, तो अमोने निवेदन करो ? त्यारे महाकालीना वरदानवाळा आचार्य-श्रीए पण ते महाकालीनुं आराधन कर्युं. तेथी महाकालीए प्रत्यक्ष थइ आचार्यश्रीने तेमना पूर्वज लालण संबंधि सर्व वृत्तांत कही संभळाव्यो, अने कहुं के मारां वचनथी वंधायेली हुं लालण वंशना मारा भक्त एवा त्रीजी पहे-डीना दरेक पुरुषने सहाय करुं छुं, अने तेथी योगी-रूपे में ते वने भाइओने वे वखत सहायता करी छे. पछी आचार्यश्रीए पण ते हकीकत ते वने भाइओने जणावी, ते सांभळी तेओ वनेए अत्यंत आनंद पामी आचार्यश्रीने पूछयुं के, अमारी ते गोत्रमातातुं स्थान क्यां छे ? अमोने तेमनां दर्शन करवानी घणीज अभिलाषा छे. आचार्यश्रीए कहुं के ते महाकाली देवीनुं स्थान गुजरा-तमां आवेला पावागढपर छे.

त्यारवाद मभातमांज तेओ कुटुंबसहित त्यांथी प्रयाण करी स्थलमार्गे पावागढपर गया. त्यां तेमणे पो-

बानी गोत्रदेवीनी मूर्तिना दर्शन करी स्तुति करी. पछी रात्रिण ते देवीए पण पोताना अत्यंत शांत, अने महा-
 वैजस्वी स्वरूप सहित तेओ बन्ने भाइओने मत्स्य दर्शन
 आपीने कपुं के, तमारा पूर्वज लालणनी भक्तिधी वचन-
 बडे बंधायेली एवी में तमोने योगी स्वरूपधी वे वखत
 सहाय आपी छे, एम कही तेणीए पोतानी एक स्फटि-
 कनी मूर्ति तेओने आपी पोते अदृश्य थयां. पछी ते बन्ने
 यादओए पोतानी ते गोत्रजादेवीना मंदिरनो त्यां जीर्णो-
 द्धार कराव्यो, तथा तेमने नमीने कुटुंबसहित पाछा
 तेओ मद्रावतीमां आव्या.

त्यारवाद श्री कल्याणसागरस्वरिजीना उपदेशधी
 वर्धमानशाहनी स्त्री नवरंगदेवीए सिद्धचक्रना आराधन
 रूप तप करीने, वे लाख मुद्रिका खरची तेनुं उजमणुं
 कयुं. तेमज पद्मसिंहशाहनी स्त्री कमलादेवीए ज्ञानपंचमीनो
 तप करी वे लाख मुद्रिका खरची ज्ञानपंचमीनुं उजमणुं
 कयुं, तथा घणा आगमग्रंथो विगेरे लखाव्यां. वर्धमान-
 शाहे पोताना सर्वधी लघु पुत्र जगड्ना विवाह भसंगे
 ण लाख मुद्रिका खरचीने याचकचारणोने चार हजार
 खंड बंधीस आव्या. पद्मसिंहशाहे पण पोताना पुत्र रणम-

હુનો વિવાહ ત્રણ લાખ મુદ્રિકા खरचीને કર્યો. આ વર્ષમાનશાહનું સંસ્કૃત ચારિત્ર રચનાર મહાકવિ શ્રી અમર-સાગરસુરિજીને આચાર્યપદવી આપવામાં તે વન્ને भाइओए वेलाख मुद्रिकानुं खर्च कर्युं. પોતાના સાધર્મિઓના ઉદ્ધાર માટે શ્રીકલ્યાણસાગરસુરિજીના ઉપદેશથી તે વન્ને भाइओए सर्व मळी सात लाख मुद्रिका खरची.

एक वखते श्री कल्याणसागरजी महाराजे ते वन्ने भाइओने कहुं के, आ भद्रावती नगरी बहु प्राचीन छे, प्रथम तेनुं कोशांची नगरी नाम हतुं, तथा अहिं आ श्री-महावीर प्रभुनुं प्राचीन जिनमंदिर संप्रतिराजानुं बंधावेलुं छे, ते जिनमंदिरनो प्रथम घणी वखत जीर्णोद्धार थयेलो छे, अने हाल पण तेना जीर्णोद्धारनी जरूर छे. ते सां-भळी आ वन्ने भाग्यशाली भाइओए दोढ लाख मुद्रिका खरचीने तेनो जीर्णोद्धार कराव्यो.

त्यारवाद तेओए बंधावेलા નવાનગરના શ્રીશાંતિના-થજીના દેરાસરનું અપૂર્ણ રહેલું કાર્ય સંપૂર્ણ કરવામાટે ત્યાં રહેતા પોતાના ત્રીજા भाइ चांपसीशाहने वे लाख मुद्रिका मोकलावी, પરંતુ भाविप्राबल्यताથી ते कार्य संपूर्ण થયું નહીં. તેમજ તેओए તે વિશાલ જિનમંદિરના હમેશ માટેના

सर्व सारं पोतानी नव घाडीओ, चार खेतरो, तथा
एकावन हाटोनी पंक्ति समर्पण करी.

त्यारबाद एक दिवसे श्रीकल्याणसागरसूरिजीना
उपदेशयी तेओए सर्व तीर्थोनी कुटुंबसहित यात्रा कर-
वानो निश्चय कर्चो. तेथी तेओए मयम गिरनारपर जइ
त्यांनी यात्रा करी वे लाख मुद्रिका खरचीने त्यांना
श्रीनेमिनाथ मधुना जिनमंदरनो जीर्णोद्धार कर्चो. पछी
तेओए शत्रुंजयतीर्थनी यात्रा करी त्यां वे लाख मुद्रिका
खरचीने ध्वजारोपण कर्चुं. त्यारबाद तारंगे आषीने
तेओए अढीलाख मुद्रिका खरचीने त्यांना श्रीअजितनाथ-
जीना जिनमंदिरनो जीर्णोद्धार कराव्यो. पछी आयुपर्वत-
पर जइ त्यांनी यात्रा करी विमलशाह तथा वस्तुपालनां
मळी बन्ने जिनमंदिरोनो पांच लाख मुद्रिका खरचीने
तेओए जीर्णोद्धार कराव्यो, तथा ते जिनमंदिरोनी कारि-
गिरि जोइ तेओ अत्यंत आनंद पाम्या. पछी सम्मेत-
शिखरपर जइ त्यांनी यात्रा करीने अढीलाख मुद्रिका
खरचीने त्यां पावढीओ बंधावी. त्यारबाद तेओए बैमार,
चंपा, काकंदी, पावापुरी, राजगृही, बाणारसी, हस्तिना-
पुर विगेरे तीर्थभूमिओनी यात्रा करीने त्यां पशुं द्रव्य खरच्युं

एवी रीते अनेक प्रकारनां सुकृतोवडे पोताना आ-
 त्माने पवित्र करी श्रीवर्धमानशाह शेठ पोतानुं व्यासी
 चपोनुं आयुष्य संपूर्ण करी आराधनापूर्वक भद्रावतीमां
 स्वर्गे गया. तेमना अग्निसंस्कारनी जगोए तेमना भक्ति-
 वंत लघुबंधु पद्मसिंहशाहे ऋण लाख मुद्रिका खरचीने एक
 अतिकारिगिरीवाळी विशाळ वाव बंधावी, के जे वाव
 हालमां महोटी सेलरवावना नामथी ओळखाय छे, तथा
 ते वावना किनारापर एक शांतिनाथ प्रभुनो देहेरी बं-
 धावी, तथा तेमना कारजमां चार लाख मुद्रिका खरचीने
 समस्त कच्छ तथा हालारने मिष्टान्न भोजन कराव्युं.

त्यारवाद पद्मसिंहशाहे ऋण पोतानो अंतसमये पोताना
 वडिलबंधु वर्धमानशाहना वीरपाल, विजपाल, भारमल्ल
 तथा जगडु नामना चार पुत्रोने, तथा पोताना श्रीपाल,
 कुरपाल तथा रणमल्ल नामना ऋण पुत्रोने पोतानी पासे
 बोलावी द्रव्यआदिकना भागोमाटे तेओनो अभिप्राय
 पूछयो. त्यारे तेओए कहुं के, अमो सर्वने हवे जूदा थवानी
 इच्छा छे, माटे द्रव्यनो भाग वहेंची आपो ? ते सांभळी
 पद्मसिंहशाहना हृदयमां जरा खेद तो थयो, परंतु तेओनी
 इच्छा विभक्त थवानी होवाथी चित्रावेलनी जडीयुक्त

મોનામોહોરોની ઘેલીવાઝી તેણે પેટી ઉઘાડી, પછી તે
 ઘેલીમાંથી સાત લાખ મુદ્રિકાઓ ડ્યારે તે ગણી રહ્યા.
 ત્યારે તેને સમયે તે જઠી દેવિક પ્રભાવથી અદ્ભુત થઈ ગઈ,
 તથા ઘેલીમાંની મુદ્રિકાઓ પણ ખલાસ થઈ. તે જોઈ પ-
 ષ્વસિંહશાહે વિચાર્યું કે, 'સ્વરેસ્વર આ લોકોના માગ્યમાં
 હશે. તે ચિત્રાવેલની જઠી નથી. પછી તેણે તે સાતે પુ-
 ણ્યોને સરસે માગે તે એકેક લાખ સોનામોદોરો આપી દીધી
 તથા તેઓને કુલદેવીની પ્રસન્નતાઆદિક પોતાનું સર્વ
 ઇષ્ટતાંત્ર આદિથી કહી સંમળાવ્યું. 'મહાકાલીએ આપેલી
 પોતાની સ્ફટિકની મૂર્તિ વર્ધમાનશાહના શુદ્ધ પુત્ર ધીરપા-
 લને સોંપી, અને કાનું કે આનું પૂજન કરવાથી સર્વ પ્રકાર-
 નાં વિઘ્નોનો વિનાશ થશે, તથા કષ્ટ પડ્યે અદ્ભુતના તપ-
 પૂર્વક તે કુલદેવીનું સમ્યક્ પ્રકારે આરાધન કરવાથી તે
 પ્રત્યક્ષ થઈ તમારા કુટુંબનાં કષ્ટોને દૂર કરશે. ત્યારવાદ
 તે પશ્વસિંહશાહ અરિહંતઆદિકના શરણપૂર્વક આરાધના-
 સહિત પોતાનું સીતોતેર વર્ષોનું આયુ સંપૂર્ણ કરી શાંત
 ચિત્તથી સ્વર્ગે ગયા. પછી તેમના શ્રીપાલ આદિક પુત્રોએ
 મઝીને સમયાનુસાર તેમનાં ફારજાવિગેરે કર્યાં.

વર્ધમાનશાહ તથા પશ્વસિંહશાહની સ્ત્રીઓ પોતાના

પતિના સ્વર્ગગમન પહેલાંજ શુભ ધ્યાનથી કાઠ કરી સ્વર્ગે ગઈ હતી. ત્યારવાદ કેટલોક સમય વીત્યાવાદ તે જાહોજલાલીવાળી પ્રાચીન ભદ્રાવતી* નગરીમાં દૈવયોગે મહામારીનો ઉપદ્રવ થયો, અને તેથી ત્યાં ઘણા માણસો મૃત્યુ પામવાથી ધીમેધીમે તે નગરી ઉજ્જડ થઈ ગઈ. તે વખતે સર્વ લોકો તે નગરી છોડીને જૂદીજૂદી જગોળ જઈ વસ્યા. વર્ધમાનશાહના વીરપાલ આદિક ચારે પુત્રો કુટુંબ સહિત ત્યાંથી નિકળી ભુજમાં જઈ વસ્યા, તથા પદ્મસિંહ-શાહના ત્રણે પુત્ર પોતાના કુટુંબસહિત ત્યાંથી નિકળી માંડવીમાં જઈ વસ્યા. વર્ધમાનશાહના સર્વથી નાના પુત્ર જગદુશાહ મહાબુદ્ધિવાન તથા ઘણા ઉદાર દિલના હતા, તેમણે વૃદ્ધાવસ્થાએ પહોંચેલા એવા શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિ-જીને આમંત્રણ કરી મહોત્સવપૂર્વક ભુજનગરમાં પધરાવ્યા, અને તેમની અત્યંત ભક્તિ કરી. ગુરુમહારાજે પણ તેમના પિતા શ્રીવર્ધમાનશાહનું સર્વ ઘૃતાંત તેની પાસે કહી સંભ-લાવ્યું. તે સાંભળી અત્યંત ખુશી થયેલા જગદુશાહે પિતૃ-ભક્તિ માટે તેમનું ચરિત્ર સંસ્કૃત ભાષામાં કાવ્યવદ્ધ રચ-વા માટે આચાર્યશ્રીને વિનંતિ કરી. જેથી આચાર્યશ્રીએ

---

* હાલમાં તે ભદ્રેસર (વઘરી) કહેવાય છે.

જાણ પોતાના મહાકવિ શિષ્ય અમરસાગરસૂરિજીને ચરિત્ર રચવા માટે આદેશ કર્યો. અને તેથી તે મહાકવિ શ્રીઅમરસાગરસૂરિજીએ વિક્રમ સંવત ૧૬૯૧ના શ્રાવણ સુદ સાતમને દિવસે શ્રીવર્ધમાનપદ્મસિંહચરિત્ર નામનો સંસ્કૃત કાવ્યવદ્ધ ગ્રંથ રચીને સંપૂર્ણ કર્યો. તે ચારિત્રનો ભાવાર્થ છેદને આ સર્વ વૃત્તાંત* છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. તે માટે તે ચરિત્રને અંતે શ્રીઅમરસાગરસૂરિ લખે છે કે—

તનુજો વર્ધમાનસ્ય । જગદ્ગુઃ સર્વં તોલધુઃ ॥

ઔદાર્યધર્મગામીર્યા—યનેકગુણમંડિતઃ ॥ ૧ ॥

આહવામાસ મૂર્તિદ્રાન્ । વૃદ્ધાન્ કલ્યાણસાગરાન્ ॥

શુભોગ્નગરે ભવત્યા । મહોત્સવપુરસ્તરં ॥૨॥ યુગ્મં ॥

ચક્રે તેન મદામક્તિ—ગુરુણાં વિનયોજ્જ્વલા ॥

ગુરુભિર્ગદિતં તસ્ય । પિતૃવૃત્તં મમં તતઃ ॥ ૩ ॥

તત્ શ્રુત્વા જગદ્ગુસ્તૂર્ણ—મમંદં મુદમુદ્ધદન્ ॥

પિતૃપિતૃવ્યમદ્ભક્તિ—પરઃ કીર્ત્યમિલાગુકઃ ॥ ૪ ॥

* અમારા તરફથી પ્રથમ છપાઈ બહાર પડેલ શ્રીવિજયનાંદાશ્યદય મહાકાવ્યમાં કોઈ વર્ધમાનગાદનું જે સંક્ષિપ્ત વૃત્તાંત લખેલું છે, તે દંતકથાને આધારે લખાયેલું છે, પરંતુ ન્યારણદ તેમનું સંસ્કૃત ચરિત્ર મર્યાદાથી આ વૃત્તાંત તે ચરિત્રનો માર છેદ સંલેખથી આવેલું છે.

(१८८)

प्रार्थयामास सूरिंद्रान् । श्रीमत्कल्याणसागरान् ॥

चरित्ररचनायैष । एतयोर्भव्यबोधये ॥ ५ ॥ युग्मं ॥

सूरयोऽप्यथ संतुष्टा-स्तस्य वांछाप्रपूर्तये ॥

जगडोर्गुरुतातोरु-भक्तिं च प्रविलोक्य ते ॥ ६ ॥

आदिशन्नमरसागरं कविं ।

तच्चरित्ररचनाय सादरं ॥

स्वीयपट्टकवरोदयाचले ।

भास्वरद्युतिभरोरु भास्करं ॥ ७ ॥ युग्मं ॥

एवं प्रेरणयैष तस्य जगडोर्ग्रथोऽथ संवत्सरे ।

एकांकर्तुशशांकसंपरिमिते ह्यादेशतः सूरितः ॥

शुले श्रावणसप्तमीशुभदिने सूरिश्वरैर्भावितः ।

श्रीमद्भिरमराग्रसागरवरैः संपूर्णतां प्रापितः ॥ ८ ॥

औदार्यं च निरीक्ष्य यस्य जगडोरर्थित्रजप्रीणनं ।

दुष्कालोद्धरणप्रसिद्धजगडोः पूर्वश्रुतस्याथ तत् ॥

नामापीह जगज्जनस्मृतिपथं नागादतीव श्रुतं ।

जीयादेप जनप्रियश्च जगद्गुः श्रोवर्धमानांगजः ॥ ९ ॥

लालणाद्योगगोत्रिणां । सर्वेषां सुखकारकं ॥

धनदं क्षपरं चैनं । जगद्गुं जगदुर्बुधाः ॥ १० ॥

ન ચ કોઽપિ ગતો દ્યર્થી । દૂનસ્તસ્ય ગૃહાંગણાત્ ॥

જગદોર્ભોજનાદીનાં । દાનં ચ દદતોઽનિશં ॥ ૧૧ ॥

જગદોરસ્ય કીર્તિશ્ચ । વિસ્તૃતા ભારતેઽખિલે ॥

ચારણૈઃ કવિભિર્ગીય-માના નિત્યં પદે પદે ॥ ૧૨ ॥

જગદુર્જગદુરેવ । વર્ધમાનાંગસંભવઃ ॥

અપરો ધનદો જીયાત્ । સર્વદાઃ કવિભિઃ સ્તુતઃ ॥ ૧૩ ॥

તસ્ય ગૃહાંગણં નિત્ય-મર્થિસાર્થસમાકુલં ॥

વિલોચ્ય જગદુર્લોકો । જગદોઃ શ્રીનિકેતનં ॥ ૧૪ ॥

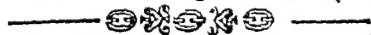
વિક્રમના અદારમા સંક્રામાં કચ્છ માંડવીમાં આ
જગદુશાહના પુત્ર ગોધાશાહના પુત્ર ચલમજીશાહ મહા-
ભાગ્યશાલી પુરુષ થયા, તથા તેઓ કચ્છના રાજાના કા-
ર્યારી હતા. તેમના પુત્ર નંમિદાસ એક મતાપી પુરુષ
થયા છે, અને તેથી માંડવી પાસેના ગુંદીયારી ગામમાં તે-
મની દેરી કરેલી છે, અને તેમાં તેમની પોટેસ્યાર થયેલી
મૂર્તિ સ્થાપન કરી છે, અને તેમના વંશજો ત્યાં જડિ-
શ્યાપી છેદાછેટી છોટે છે. થડી આ જગદુશાહના
વંશમાં નવાનગરમાં થયેલા શેઠ જેઠાશાહ તથા તેમના
પુત્ર હામજીશાહ ભાગ્યશાલી પુરુષો થયા છે, તથા તેઓ

(૧૯૦)

ઘણાં ઘણાં ધાર્મિક કાર્યો કરેલાં છે. તે શામજીશાહનાં ધર્મપત્ની વીરુવાઈ એક મહાસતી તરિકે પ્રસિદ્ધ થયેલાં છે. તેમનો જન્મ કચ્છ અંજારના એક પ્રસિદ્ધ અને ધનવાન ગૃહસ્થ શેઠ વેળીદાસ ઉકેડાને ઘેર થયો હતો. તેમનું સગપણ શામજીશાહ સાથે થયાનાં શામજીશાહ કોઈ પૂર્વકર્મના સંયોગથી વન્ને આંખે અપંગ થયા હતા. તેથી વીરુવાઈના માતાપિતાએ પોતાની તે પુત્રીનું થયેલું સગપણ તોડાવવાનો વિચાર કર્યો, પરંતુ તે મહાસતી વીરુવાઈએ પોતાના તે અપંગ પતિસાથેજ લગ્ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરી, જેથી છેવટે તેમનાં શામજીશાહ સાથેજ લગ્ન કરવામાં આવ્યાં, તે સતી સરખાં વીરુવાઈ મહાભાગ્યશાલી થયાં છે. તથા તેમના પુત્ર હંસરાજભાઈ જૈનશાસ્ત્રોના તત્ત્વજ્ઞાની તરીકે પ્રસિદ્ધ થયેલા હાલમાં નવાનગરમાં (જામનગરમાં) વિદ્યમાન છે. તેમના પુત્ર પંડિત શ્રાવક હીરાલાલે આ પુસ્તક જન સમુદાયના હિત માટે સંગ્રહ કરી છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. ॥ શ્રીરસ્તુ ॥

॥ સમાપ્તં ચેદં પુસ્તકં ગુરુશ્રીમત્

ચારિત્રવિજયસુપ્રસાદાત્ ॥

सूचना.

प्रकाशक: श्री. रामचन्द्र

आ पुस्तकगर्भा जपावेली दरेक गोश्रना
आंवाजो सेना पूरता घाटको चयेची पद्दत
पाटवामां आयशे.

दरेक गोश्रना एक एक आंवाणी

अगाउची किंमत रु. ३)

पाठस्यी किंमत रु. ४)

ली. प्रसिद्ध कर्ता

पंडित ह्रीराखाल हंसराज खालन

(जामनगरवाला)

जामनगर.

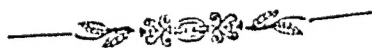
(काठीयावाड)

(૧૦૨)

જુનું અને જાણીતું

શ્રી જૈનજાસ્કરોદય પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ. (છાપખાનું)

અમારા છાપખાનામાં દરેક જાતનું છાપવાનું સંસ્કૃત, મરાઠી, ઇંગ્લીશ, તથા વૃક્ષવર્ક, કાર્ડ, કંકોત્રી, હેન્ડવીલ, પહોંચવુક, આંકડાવુક વિગેરે છાપખાનાને લગતું તમામ કામ સારું સફાઈદાર મુદતસર અને કિફાયતથી કરી આપવામાં આવે છે. સ્થાનિક તેમજ બહારગામના કામ ઉપર પુરતું લક્ષ આપવામાં આવે છે.

દરેક જાતના કાગલો પળ સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

પ્રુફ પળ અમે પોતે વાંચીએ છીએ તેથી છપાવનાર વધુ સગવડ છે.

એક વખત કામ કરાવી સ્વાત્રી કરવા મળા કરવામાં આવે છે.

મેનેજર

